

دفترچه شماره (۱) (دروس اجباری)

صبح جمعه
۱۴۰۲/۶/۱۰

آزمون ۱۰ شهریور ماه ۱۴۰۲

دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	
علوم و فنون ادبی	۷	۵	۴	۲	۱	
جامعه‌شناسی	۷	۶	۵	۳	۲	
روان‌شناسی	۸	۶	۵	۳	۲	
عربی، زبان قرآن	۷	۵	۳	۲	۱	
فلسفه یازدهم	۷	۶	۴	۲	۱	
اقتصاد	۷	۶	۵	۲	۱	

تعداد سؤال: ۹۰ مدت پاسخ‌گویی: ۱۰۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۲)	اجباری	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	علوم و فنون ادبی (۲)	اجباری	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	علوم و فنون ادبی (۱)	اجباری	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۴	جامعه‌شناسی (۲)	اجباری	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰
۵	روان‌شناسی	اجباری	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۶	عربی، زبان قرآن (۲)	اجباری	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۷	عربی، زبان قرآن (۱)	اجباری	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۸	فلسفه یازدهم	اجباری	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰
۹	اقتصاد	اجباری	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
سامان اسپهرم، محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم توننده‌جانی، گلناز بینقی، آروین حسینی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، سعید عزیزخانی، فرشید کریمی	ریاضی و آمار
سیدعلیرضا احمدی، محمدامین داداش‌فام، سید علیرضا علویان، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی، محمدحسین یگانه	علوم و فنون ادبی
امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، امیرحسین کاروین	جامعه‌شناسی
حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، مهسا عفتی	روان‌شناسی
محمود بادبرین، امیرحسین پورخنجر، محمد جهان‌بین، اسماعیل علیپور، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، احسان کلاته‌عربی، روح‌الله گلشن، سیدمحمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، پیروز وجان	عربی زبان قرآن
حسین آخوندی راهنماچی، سبا جعفرزاده صابری، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌یقا، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی‌نژاد، احمد منصوری، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
نسرتین جعفری، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارمضانی، آروین حسینی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	مانده مؤمنی	مانده مؤمنی	فاطمه صفری، کوثر شاه‌حسینی	زهره قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	سبا جعفرزاده صابری	فرهاد علی‌نژاد	زهره قموشی
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	فاطمه صفری	زهره قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفنگره	زهره قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

تابع (اعمال بر روی توابع)
آمار (شاخص‌های آماری)
صفحه‌های ۴۵ تا ۶۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

۱- اگر $f = \{(1, 2), (2, -1), (3, 2)\}$ و $g = \{(x, x^2) \mid x \in \mathbb{N}, x \leq 3\}$ باشد، برد تابع $\frac{g}{f}$ کدام است؟

- (۱) $\{-4, \frac{2}{3}, \frac{1}{3}\}$ (۲) $\{\frac{2}{3}, -2, \frac{1}{3}\}$ (۳) $\{-4, \frac{1}{3}, 4/5\}$ (۴) $\{-4, -1/5, \frac{1}{3}\}$

۲- اگر $f(x) = \sqrt{1-x^2}$ و $g(x) = \sqrt{4-3x}$ باشد، مقدار $(\sqrt{f+g^3})(1) + (\sqrt{f+g^2})(0)$ کدام است؟

- (۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴) صفر

۳- اگر $f(x) = 3x^4 - 7x^2 + 5$ و $g(x) = (x^2 - 2x)(x^2 + 2x)$ باشد، ضابطه تابع $3g - f$ کدام است؟

- (۱) $5(x+1)$ (۲) $-5(x^2 - 1)$ (۳) $5(x-1)$ (۴) $-5(x^2 + 1)$

۴- در یک منطقه ۲۰۰۰ نفر از افراد جمعیت فعال شاغل‌اند. در این منطقه ۱۲۰۰ نفر ۱۶ ساله و بیشتر بیکار هستند. چند شغل ایجاد شود تا نرخ بیکاری

۱۳ درصد شود؟

- (۱) ۱۹۸۴ (۲) ۴۱۶ (۳) ۵۸۴ (۴) ۷۸۴

۵- شاخص خط فقر به روش میانگین در یک جامعه آماری با داده‌های زیر، برابر $\frac{3}{2}$ است. به روش میانه چند درصد این جامعه آماری زیر خط فقر هستند؟

(داده‌ها برحسب میلیون تومان است.)

$8/8, 2/8, 6, 3, 4/9, 5/7, 9/3, 7, 4a, 8/5$

- (۱) ۱۰٪ (۲) ۲۰٪ (۳) ۳۰٪ (۴) ۴۰٪

محل انجام محاسبات

۶- اگر شاخص بهای مرغ در سال ۱۳۹۸ را پایه فرض کنیم و درصد تورم مرغ از سال ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۱ برابر ۴۵ درصد باشد. شاخص بهای مرغ در سال

۱۴۰۱ چقدر است؟ (شاخص بهای سال پایه را ۱۰۰ فرض می‌کنیم.)

۱۳۵ (۴)

۱۴۵ (۳)

۲۴۵ (۲)

۱۰۰ (۱)

۷- میزان درآمد ماهیانه ۸ نفر به ترتیب $۶/۸, ۷/۲, ۷/۳, ۷/۸, ۷/۹, ۸/۳, ۸/۷, ۱۰$ میلیون تومان است. می‌خواهیم مقدار محاسبه شده برای خط فقر از

طریق میانگین و میانه برابر باشد. کدام تغییر مورد نیاز است؟

(۱) به داده‌های چهارم و پنجم هر کدام ۲۰۰ هزار تومان اضافه کنیم. (۲) به داده‌های اول و آخر هر کدام ۲۰۰ هزار تومان اضافه کنیم.

(۳) به داده‌های چهارم و پنجم هر کدام ۳۰۰ هزار تومان اضافه کنیم. (۴) تغییری نیاز نیست.

۸- سید هزینه خانواری از دو کالای A و B تشکیل شده و قیمت این دو کالا در سال پایه به ترتیب ۲۰۰۰۰ و ۱۰۰۰۰۰ و در سال مورد نظر به ترتیب

۵۰۰۰۰ و ۱۶۰۰۰۰ است. مقدار مصرف این دو کالا در این سال‌ها ثابت بوده و به ترتیب برابر با a و ۲۰ کیلوگرم است، اگر شاخص بهای این دو کالا برابر

با ۲۰۰ باشد، a کدام است؟

۸۰ (۴)

۷۰ (۳)

۶۰ (۲)

۵۰ (۱)

۹- اگر درآمد ماهانه اعضای یک جامعه آماری کوچک به صورت ۲, ۳, ۳, ۵, ۶, ۱۱, ۱۲, ۱۸ (برحسب میلیون تومان) باشد، خط فقر به روش نصف میانه (M)

چه ارتباطی با خط فقر به روش نصف میانگین (N) دارد؟

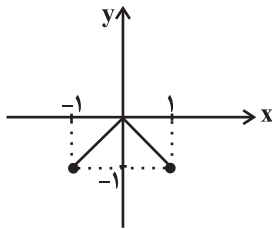
$M = 3/7$ (۴)

$N > M$ (۳)

$M^2 > N^2$ (۲)

$N = M$ (۱)

۱۰- اگر $f(x) = [x]$ با دامنه $-1 \leq x \leq 1$ و نمودار تابع g به صورت زیر باشد، ضابطه تابع $f \times g$ کدام است؟

$$(f \times g)(x) = \begin{cases} -x, & -1 \leq x < 0 \\ 0, & x = 0 \\ x, & 0 < x \leq 1 \end{cases} \quad (۲)$$

$$(f \times g)(x) = \begin{cases} x, & -1 \leq x < 0 \\ 0, & 0 \leq x < 1 \\ 1, & x = 1 \end{cases} \quad (۱)$$

$$(f \times g)(x) = \begin{cases} x, & -1 \leq x < 0 \\ -x, & 0 \leq x < 1 \\ 1, & x = 1 \end{cases} \quad (۴)$$

$$(f \times g)(x) = \begin{cases} -x, & -1 \leq x < 0 \\ 0, & 0 \leq x < 1 \\ -1, & x = 1 \end{cases} \quad (۳)$$

علوم و فنون ادبی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

فصل سوم (درس‌های ۷ تا ۹)
+ کارگاه تحلیل فصل سوم
صفحه‌های ۵۷ تا ۷۸

۱۱- گزاره‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام شاعران سبک هندی هستند؟

- وی به سبب سرایش غزل‌های خیال‌انگیز و به کاربردن مضامین بدیع و دور از ذهن شناخته می‌شود.
- او از مضامین ابداعی زیادی استفاده کرده است و ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره سخنش را برجسته کرده است.
- برخی از تکبیت‌های وی شاهکارهایی از ذوق و اندیشه‌اند و بعضی از آن‌ها به شکل ضرب‌المثل رواج یافته‌اند.

- (۱) کلیم کاشانی - بیدل دهلوی - صائب تبریزی
(۲) بیدل دهلوی - صائب تبریزی - کلیم کاشانی
(۳) کلیم کاشانی - صائب تبریزی - بیدل دهلوی
(۴) بیدل دهلوی - کلیم کاشانی - صائب تبریزی

۱۲- از منظر تاریخ ادبیات، کدام گزاره راجع به اوضاع ادبی قرن دهم و یازدهم درست است؟

- (۱) دو جریان شعری در قرن یازدهم وجود داشت: ۱- شعر لطیف و فصیح ۲- مکتب وقوع.
(۲) شاهان صفوی توجه خاصی به زبان فارسی داشتند و برخلاف دربار هند در برابر ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران ایستادگی کردند.
(۳) شاعران قرن دهم تشخیص دادند که سبک عراقی از واقعیت دور شده است و جنبه ذهنی یافته است.
(۴) شاعرانوزی و ادب‌گرایی سلاطین هند و بی‌مهری پادشاهان صفوی نسبت به شاعران باعث شد آن‌ها به دربار هند بروند و هیچ کدام آن‌ها بازنگردند.

۱۳- کدام بیت زیر، فاقد آرایه تشخیص است؟

- (۱) ابر آمد و زار بر سر سبزه گریست
(۲) نقاب شرم چو لاله ز روی بردارند
(۳) مرید پیرمغانم ز من مرنج ای شیخ
(۴) ای چرخ فلک خرابی از کینه توست
بی باده گلرنگ نمی‌شاید زیست
چو ماه و مهر سر و روی در نقاب کنند
چرا که وعده تو کردی و او به جا آورد
بیدادگری شیوه دیرینه توست

۱۴- کدام بیت بیشترین استعاره را دارد؟

- (۱) گل‌های سرفکنده در این باغ روز و شب
(۲) دام زلفت بند بر پای دل و دین می‌نهد
(۳) ز گریه ابر سیه می‌شود سفید آخر
(۴) به پای همت بر فرق آفتاب خرام
اندوه آن دو سنبل شب‌رنگ می‌خورند
دست حسنت حلقه در گوش مه و خور می‌کشد
بس است اشک ندامت سیاه‌کاران را
به چشم نعمت در روی روزگار نگر

۱۵- نوع استعاره در کدام بیت، متفاوت است؟

- (۱) بهاری خرم است ای گل کجایی
(۲) ارغوان جام عقیقی به سمن خواهد داد
(۳) به بوی او دل بیمار عاشقان چو صبا
(۴) ندانم از چه سبب رنگ آشنایی نیست
که بینی بلبلان را ناله و سوز
چشم نرگس به شقایق نگران خواهد شد
فدای عارض نسرین و چشم نرگس شد
سهی‌قدان سیه‌چشم ماه‌سیما را

۱۶- تعداد استعاره در کدام بیت، کمتر است؟

- (۱) حقه یاقوت لؤلؤپوش گوهرپاش تو
- (۲) رشته‌ای بر قمر انداخته کاین مار سیاه است
- (۳) در قدم‌های خیال تو به دامن هر دم
- (۴) چون عقیق گوهرافشان تو می‌آرم به یاد

- رسته لعلم ز چشم دُرشار انداخته
- نقطه‌ای بر شکر افکنده که این مهرة مار است
- چشم دریادل من لؤلؤ لالا می‌ریخت
- در دمم سیم مذاب از دیده بر زر می‌چکد

۱۷- علامت‌های هجایی کدام بیت، برابر با «- UU - / - UU - / - UU -» است؟

- (۱) بس که به گلزار وفا مشترک افتاده حیا
- (۲) خلق خیالات بر افلاک برد
- (۳) هر طرف چون اشک بیدل می‌دویم
- (۴) طراوت در این باغ رنگی ندارد

- رنگ گل آید به صدا گر پر بلبل شکند
- از سر این بام هواها گذشت
- تا کجا بی‌لغزش افتد گام ما
- مگر انفعالی تراویده باشد

۱۸- وزن کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟

- (۱) فغان کاین لولیان شوخ شیرین‌کار شهرآشوب
- (۲) ای فلک خوش کن به مرگ من دل یار مرا
- (۳) نمی‌بینم خلاص از دست فکرت
- (۴) ای به یادت تازه جان عاشقان

- چنان بردند صبر از دل که ترکان خوان یغما را (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)
- دلگران از هستی‌ام میسند دلدار مرا (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)
- مگر کافتاده باشم مست و مدهوش (مفاعیلن مفاعیلن فعولن)
- ز آب لطفست تر زبان عاشقان (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

۱۹- مفهوم کدام بیت با بیت زیر قرابت ندارد؟

- «شوهرگشی است ای پسر این دهر بچه‌خوار»
- (۱) دل در این پیرزن عشوه‌گر دهر میند
 - (۲) از دهر غدربیشه وفایی نیافتم
 - (۳) از غدر فلک طعن خسان صعب‌تر است
 - (۴) ولی چون چرخ را با کس وفا نیست

- برگیر از او تو مهر و مگیرش به مادری»
- کاین عروسی است که در عقد بسی داماد است
 - وز بخت تیره‌رأی صفایی نیافتم
 - وز هر دو فراق غم‌رسان صعب‌تر است
 - به آخر غدر کرد این را دوا نیست

۲۰- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) شکر فروش که عمرش دراز باد چرا
- (۲) عمری جگرم خورد ز بدخویی چرخ
- (۳) نمی‌دانم که دامان که گیرم
- (۴) هیچ کس را به جهان نیست جز او غم‌خواری

- تفقندی نکنند طوطی شکرخا را؟
- یک روز نرفت راه دلجویی چرخ
- که تا از جیب محنت سر برآرم
- حرف غم‌خواری اغیار دروغ است دروغ

علوم و فنون ادبی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

فصل چهارم
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
صفحه‌های ۷۹ تا ۱۰۱

۲۱- هر دو مورد کدام گزینه از ویژگی‌های عمده نثر فارسی در سده‌های پنجم و ششم هستند؟

- (۱) حذف افعال به قرینه - فراوانی ترکیبات نو
(۲) رواج مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی - فراوانی وعظ و اندرز
(۳) استفاده از ترکیبات دشوار - کاربرد آیات و احادیث در متن
(۴) تکرار فعل و اسم به ضرورت معنی - اطناب

۲۲- کدام گزینه با توجه به اوضاع ادبی قرن پنجم و ششم هجری نادرست است؟

- (۱) از ویژگی‌های شعر فارسی در نیمه دوم قرن ششم و اوایل قرن هفتم تأثیرپذیری برخی از شاعران از ادبیات عرب و مضامین شعری آن است.
(۲) حکمت و دانش و اندیشه‌های دینی در شعر این دوره تأثیر عمیقی بخشید و جزئی از مضامین شعری شد.
(۳) تحولی که سنایی و ناصر خسرو در غزل ایجاد کردند، باعث شد که در قرن هفتم شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند.
(۴) با خروج شعر از دربارها و ورود آن به خانقاه‌ها بر سادگی بیان، قدرت عواطف، عمق افکار و اندیشه‌هایی که موضوع شعر پارسی بود، افزوده شد.

۲۳- همه موارد در رابطه با نثر قرن‌های پنجم و ششم «کاملاً» درست است؛ به جز:

- (۱) نیمه دوم قرن پنجم دوره بلوغ نثر فارسی به حساب می‌آید و در قرن ششم نثر ساده به پختگی و کمال رسید و هنوز نثر مصنوع رایج نشده بود.
(۲) به دلیل گسترش عرفان و تصوف نویسندگان به فارسی‌نویسی توجه داشتند و کمتر نامه و منشور و فرمانی به زبان عربی نگاشته می‌شد.
(۳) خواجه عبدالله انصاری نثر موزون را به کمال رساند و ابوالفضل میبدی، تحت تأثیر وی، کتاب «کشف‌الاسرار و عدة‌الابرار» را نوشت.
(۴) در این دوره تألیف کتاب در موضوع‌های گوناگون علمی رواج یافت و «کليلة و دمنه» یکی از آثار این دوره است که آرایه‌های ادبی در آن کاربرد زیادی دارند.

۲۴- کدام بیت، دارای «اشتقاق» است؟

- (۱) خود زهر گفتم و ز محبت خجل شدم
(۲) باده پیش آور که هر دم باد عنبربوی صبح
(۳) یکی ز پرده برون آی تا به دیده من
(۴) هر که از جام تو روزی شربت شوق تو خورد
شهاد است در مذاق شهید وفا عتاب
می‌دهد جان را پیام از روضه دارالسلام
جمال جمله بهشتی‌وشان عذاب شود
چون نراند آن شراب ار داند آن رنج خمار

۲۵- کدام بیت فاقد جناس تام است؟

- (۱) غلام آن لب ضحاک و چشم فتانم
(۲) طبع تو سیر آمد از من جای دیگر دل نهاد
(۳) زاد راه حرم وصل نداریم مگر
(۴) ز بهر عید نگارا همی چه سوزی عود
که کید و سحر به ضحاک و سامری آموخت
من که را جویم که چون تو طبع هر جاییم نیست
به گدایی ز در میکده زادی طلبیم
چرا شراب نپیمایی و نسازی عود

۲۶- کدام بیت «تشبیه و جناس ناقص حرکتی» دارد؟

- (۱) گفتند زهره را ز فلک دور کرده‌ایم
- (۲) طوطی ما که به غیر از قفس تنگ ندید
- (۳) مشو غمگین در میخانه را گر محتسب گل زد
- (۴) گر جان عاشق دم زند آتش در این عالم زند

۲۷- کدام ابیات، قافیۀ دوگانه دارند؟

- (الف) شب انگشت سیاه از پشت برداشت
- (ب) حکایت‌های این صورت دراز است
- (ج) طیب روزگار افسون‌فروش است
- (د) دل که در آن دجله خون آشناست

(۱) الف - ج (۲) الف - د

۲۸- حرف روی در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) ماه تابان است و همچون روی تو تابنده نیست
- (۲) زهی وحدت که مویی در ننگجد
- (۳) دوش آگهی ز یار سفر کرده داد باد
- (۴) در زلف تو بند بود داد دل ما

۲۹- کدام بیت، فاقد ردیف است؟

- (۱) از وبای زرق و محرومی برآ
- (۲) زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست
- (۳) جوانی شمع ره کردم که جویم زندگانی را
- (۴) عشق شوری در نهاد ما نهاد

۳۰- کدام دو بیت با همدیگر تناسب مفهومی دارند؟

- (الف) خوش باش و میندیش که مهتاب بسی
- (ب) به جفایی و قفایی نرود عاشق صادق
- (ج) نوبهار است در آن کوش که خوشدل باشی
- (د) مرا زمانه ز یارم به منزلی انداخت

(۱) الف - د (۲) ب - د

- ای رشک جان زهره بیا جای او بگیر
- این زمان بال‌فشان بر سر تنگ شکر است
- که جوش گل شراب لعل‌فام آورد مستان را
- وین عالم بی‌اصل را چون ذره‌ها بر هم زند

- ز حرف خاکیان انگشت برداشت
- وزین صورت مرا در پرده راز است
- چو زراقان ازان ده رنگ‌پوش است
- گفتمش این واقعه چون آشناست

(۳) ب - ج (۴) ب - د

- ابر باران است و همچون چشم من بارنده نیست
- در آن وحدت جهان مویی نسنجد
- من نیز دل به باد دهم هر چه باد باد
- در بند کمند بود داد دل ما

- در جهان حی و قیومی درآ
- در حق ما هر چه گوید جای هیچ اکراه نیست
- نجستم زندگانی را و گم کردم جوانی را
- جان ما در بوتۀ سودا نهاد

- اندر سر خاک یک‌به‌یک خواهد تافت
- مژه بر هم نزنند گر بزنی تیر و سنانش
- که بسی گل بدمد باز و تو در گل باشی
- که راضی‌ام به نسیمی کز آن یار آید

(۳) الف - ج (۴) ب - الف

جامعه‌شناسی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

چالش‌های جهانی

(جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی، بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی، بحران‌های معرفتی و معنوی)
صفحه‌های ۸۳ تا ۱۰۳

۳۱- عبارات زیر به ترتیب با کدام گزینه مرتبط هستند؟

- جنگ در جامعه جدید غربی ریشه ندارد.

- رونق‌بخشیدن به اقتصاد کشورهای وابسته به تسلیحات

- عملیات نظامی قدرت‌های غربی را در قبال مقاومت‌های کشورهای غیرغربی، توجیه می‌کند.

(۱) امر ذاتی و درونی - تداوم رقابت کشورهای اروپایی - نظریه کنت

(۲) امر عارضی و تحمیلی - تداوم جنگ سرد - نظریه جنگ تمدن‌های هانتینگتون

(۳) امر ذاتی و درونی - تداوم رقابت کشورهای اروپایی - نظریه جنگ تمدن‌های هانتینگتون

(۴) امر عارضی و تحمیلی - تداوم جنگ سرد - نظریه کنت

۳۲- تقسیم‌بندی‌های زیر بر چه مبنایی صورت گرفته است؟

«شمال و جنوب - استعمارگر و استعمارزده - جهان اول و دوم - توسعه‌یافتگی و عقب‌ماندگی»

(۱) فقیر و غنی - اقتصادی - پیشرفت و امکانات - سطح تکنولوژی

(۲) فقیر و غنی - فرهنگی - بلوک غرب و شرق - نگاه خطی به توسعه

(۳) صنعتی و غیرصنعتی - اقتصادی - فقر و غنا - الگو گرفتن از کشورهای ثروتمند

(۴) صنعتی و غیرصنعتی - فرهنگی - نظریه هانتینگتون - بهره‌کشی از کشورهای پیرامون

۳۳- نظریه‌پردازان غربی چه زمانی جنگ را از کشورهای غربی به کشورهای غیرغربی منتقل کردند و کدام عبارت در رابطه با نظریه جنگ تمدن‌ها نادرست

است؟

(۱) پس از فروپاشی بلوک شرق - هانتینگتون از آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد می‌کند.

(۲) دوره استعمار - فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.

(۳) پس از فروپاشی بلوک شرق - بر اساس این نظریه در آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان، دولت، ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی هستند.

(۴) دوره استعمار - این نظریه، عملیات نظامی قدرت‌های غیرغربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غربی را توجیه می‌کند.

۳۴- به ترتیب، کدام گزینه در ارتباط با اصطلاحات سیاسی «مرکز و پیرامون» و «استعمارگر و استعمارزده»، نادرست و درست است؟

(۱) این اصطلاح به نقش مرکزی کشورهای ثروتمند و صنعتی اشاره دارد به این ترتیب که کشورهای مرکزی با ثروت به‌دست آمده از کشورهای پیرامونی، رفاه کارگران و اقشار ضعیف خود را تأمین می‌کنند. - دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کسانی به‌کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی نیز توجه دارند.

(۲) کسانی این اصطلاح را به‌کار می‌برند که معتقدند کشورهای پیرامونی به سبب عملکرد کشورهای مرکزی ضعیف و فقیر شده‌اند. - مشکل کشورهای فقیر نه فقط ضعف صنعتی و سیاسی است بلکه ضعف اقتصادی نیز هست، کشورهای توسعه‌یافته الگوی کشورهای دیگرند و سایر کشورها باید مسیر آن‌ها را ادامه دهند.

(۳) جوامع مرکزی و غربی با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی، انتقال ثروت از کشورهای مرکز به پیرامون را آسان می‌کنند و مشکلات حاد درونی‌شان را به بیرون از مرزهای خود انتقال می‌دهند. - کسانی این اصطلاح را به‌کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند، بلکه به ابعاد سیاسی نیز توجه دارند.

(۴) جوامع غربی چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند یعنی با ثروت به‌دست آمده از کشورهای پیرامونی رفاه کارگران و اقشار ضعیف جوامع غیرغربی را تأمین می‌کنند. - مشکل کشورهای فقیر نه فقط ضعف اقتصادی و صنعتی بلکه خودباختگی فرهنگی آن‌هاست.

۳۵- چند مورد از عبارات زیر در رابطه با بحران و انواع آن صحیح است؟

- بحران هنگامی ایجاد می‌شود که تغییرات درونی و بیرونی، تعادل بخشی از نظام را برهم بزند.
- مهم‌ترین بحران اقتصادی در فاصله بین دو جنگ جهانی، یعنی سال‌های ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۳ م اتفاق افتاد.
- چالش فقر و غنا چالشی دوره‌ای با هویتی اجتماعی است، ولی بحران اقتصادی دارای هویت اقتصادی و اغلب همیشگی است.
- به دلیل انتقال فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی توسط سرمایه‌داران به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد، بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود.
- مشکل سرنوشت‌ساز قرن بیستم، بحران‌های زیست‌محیطی می‌باشد.

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۳۶- کدام گزینه درباره دیدگاه‌های مربوط به طبیعت درست نیست؟

- (۱) در نگاه توحیدی همه موجودات طبیعی به تسبیح خداوند مشغول‌اند و به سوی او باز می‌گردند.
- (۲) انسان مدرن به دلیل نگاه دنیوی، نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌پندارد.
- (۳) در نگاه اساطیری تصرف در طبیعت تنها با فنون و روش‌های تجربی صورت می‌پذیرد.
- (۴) در نگاه توحیدی، طبیعت و هر چه که در آن است، آیات و نشانه‌های خدا محسوب می‌شوند.

۳۷- کدام گزینه صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص می‌کند؟

- نوید پیروزی بر طبیعت با انقلاب صنعتی، رابطه انسان و طبیعت را دچار اختلال کرد.
- به منظور چاره‌اندیشی برای آسیب‌های ناشی از بحران‌های زیست‌محیطی، همایش‌های بین‌المللی متعددی برگزار شده که از این شتاب کاسته‌اند.
- دامنه بحران‌های زیست‌محیطی شامل همه محیط طبیعی زندگی انسان، آب، خاک و هوا می‌شود.

- در فرهنگ مدرن تسخیر و تصرف طبیعت، حلال تمام مسائل و مشکلات است.

(۱) غ - غ - ص (۲) ص - غ - ص (۳) ص - ص - ص (۴) غ - غ - غ - ص

۳۸- وجه اشتراک بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا کدام است؟

- (۱) مدت زمان تداوم
- (۲) ارتباط با اقشار جامعه
- (۳) میزان تأثیرگذاری بر حکومت‌ها
- (۴) نوع هویتشان

۳۹- به ترتیب، کدام گزینه صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص می‌کند؟

- الف) کشورها در ایجاد بحران‌ها، سهم یکسانی ندارند و به اندازه سهمشان از پیامدهای نامطلوب آنها متأثر می‌شوند.
- ب) بحران هنگامی ایجاد می‌شود که تغییرات بیرونی، تعادل نظام را بر هم بزند.
- ج) نظام جهانی، دچار چالش‌هایی با ابعاد گسترده‌تر و عمیق‌تر می‌شود.

(۱) غ - غ - ص (۲) غ - ص - غ (۳) ص - غ - غ (۴) ص - غ - ص

۴۰- عبارت درست در ارتباط با روش‌های معرفتی در تاریخ غرب و نادرست در ارتباط با بحران معرفتی جدید این فرهنگ به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) در دوران رنسانس، به تدریج جایگاه وحی و شهود در شناخت علمی نادیده گرفته شد و به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده گردید - در نیمه دوم قرن بیستم با روشن شدن مبانی غیرتجربی علم تجربی، علم به امور طبیعی محدود شد.
- (۲) در قرن نوزدهم و بیستم، شناخت حسی و تجربی تنها راه شناخت علمی قلمداد می‌شد - بحران معرفتی جدید هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد.
- (۳) جامعه‌شناسان قرن بیستم، روش تجربی خود را تنها راه درست برای شناخت جهان هستی می‌دانستند - تردید درباره مبانی علوم تجربی غربی، در حقیقت تردید درباره بنیان‌های هویتی فرهنگ غرب بود.
- (۴) در فرهنگ قرون وسطی، شناخت از راه عقل و تجربه و کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا، راه‌های شناخت جهان بودند - تردید درباره بنیان‌های هویتی فرهنگ غرب، بحران معرفتی و علمی را در دو بعد ظاهر ساخت.

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تفکر (۱) حل مسئله
تفکر (۲) تصمیم‌گیری
صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۵۷

۴۱- کدام گزینه درباره مفهوم مسئله، نادرست است؟

- (۱) شناخت موقعیت فعلی بسیار مهم است.
(۲) ممکن است درک از آن ناقص باشد.
(۳) جدیدیت و کنترل در مسئله نقش اساسی دارد.
(۴) در حل آن توانایی‌های ما محدود نیست.

۴۲- کدام گزینه درباره مرحله سوم حل مسئله صحیح است؟

- (۱) باعث می‌شود تا ملاک روشنی برای فهم موقعیت داشته باشیم.
(۲) مرحله بعدی آن انتخاب راه‌حل‌های جایگزین است.
(۳) مرحله قبلی آن تشخیص دقیق مسئله است.
(۴) باعث می‌شود به راه‌حل‌های درست و منطقی برسیم.

۴۳- پس از خواندن دقیق متن زیر، به ترتیب، کدام مفاهیم روان‌شناختی به ذهن متبادر می‌شوند؟

«نیلوفر در پاسخ به یک مسئله فلسفی که دبیرش طرح کرده بود، به مشکل برخورد کرد. مشکل او این بود که نمی‌توانست برای این مسئله هدف دقیقی تعریف کند. او حل این مسئله را به پس از گردش عصرگاهی خود موکول کرد. وقتی مجدداً برای حل مسئله اقدام کرد، یک پاسخ اولیه به ذهنش خطور کرد. او می‌دانست که باید به دقت پاسخش را ارزیابی کند. در نهایت او در یک فرایند چهارمرحله‌ای پس از تعریف چند معیار، پاسخ‌های به‌دست آمده خود را به معلم ارائه داد.»

- (۱) حل مسئله نسبتاً آگاهانه - خوب تعریف نشده - اثر نهفتگی - مرحله سوم حل مسئله - روش اکتشافی
(۲) حل مسئله نسبتاً آگاهانه - خوب تعریف شده - اثر انتقال - مرحله چهارم حل مسئله - روش تحلیلی
(۳) حل مسئله کاملاً آگاهانه - خوب تعریف نشده - اثر نهفتگی - مرحله سوم حل مسئله - روش اکتشافی
(۴) حل مسئله کاملاً آگاهانه - خوب تعریف شده - اثر انتقال - مرحله چهارم حل مسئله - روش تحلیلی

۴۴- الیاس در برنامه خود تصمیم دارد که روزانه ۴ ساعت به برنامه‌نویسی بپردازد. او این هدف را خوب اجرا کرده و ممارست دارد و از شرایط خود آگاه است. کدام گزینه برای شرایط الیاس بهتر صدق می‌کند؟

- (۱) وی راه‌حل خوبی را برای آن پیدا کرده و به آن پایبند است.
(۲) وی سعی کرده که تصور مبهمی از این مسئله نداشته باشد.
(۳) اجرای خوب برنامه، ملاک خوبی برای فهم وضعیت به او می‌دهد.
(۴) وی مسئله را به خوبی حل کرده است و راه خود را بهبود می‌بخشد.

۴۵- درستی و نادرستی هر یک از عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- ناکامی، پیامد شناختی ناتوانی در حل مسئله است.
- افراد موفق‌تر در حل مسئله، به نسبت دیگران فرایند شناختی مثبت‌تری دارند.
- فشار روانی ناشی از ناتوانی در حل مسئله، منجر به پرخاشگری می‌شود.
- آگاهی از روش‌های حل مسئله موجب کاهش استفاده از روش‌های تهاجمی می‌شود.

- (۱) نادرست - نادرست - درست - درست
(۲) نادرست - نادرست - نادرست - درست
(۳) درست - نادرست - درست - نادرست
(۴) نادرست - درست - نادرست - نادرست

۴۶- عبارات زیر به ترتیب، به کدام یک از انواع تصمیم‌گیری اشاره دارند؟

- انتخاب بهترین بازیگر نقش زن در جشنواره فیلم فجر

- انتخاب همسر آینده از میان چند خواستگار

- انتخاب یک فیلم برای نگاه کردن

(۱) مهم پیچیده - مهم پیچیده - معمولی ساده

(۲) مهم ساده - مهم ساده - معمولی پیچیده

(۳) گروهی - مهم پیچیده - معمولی پیچیده

(۴) معمولی پیچیده - مهم پیچیده - معمولی ساده

۴۷- گزاره زیر نشان‌دهنده کدام پیامد تصمیم‌گیری است و در چه صورت اقدامات مطمئن‌تری در تصمیم‌گیری خواهیم داشت؟

- فردی می‌خواهد کتاب‌هایی نو بخرد و مطالعه کند و قیمت کتاب‌ها هم اخیراً بالا رفته است.

(۱) گرایش - اجتناب / از سبک احساسی استفاده نکنیم.

(۲) اجتناب - اجتناب / تعریف دقیقی از تصمیم بدهیم.

(۳) گرایش - اجتناب / سبک غالب منطقی را برگزینیم.

(۴) گرایش - گرایش / از سبک وابسته استفاده نکنیم.

۴۸- عبارات زیر به ترتیب، بیانگر کدام سبک و کدام مانع تصمیم‌گیری هستند؟

- حامد با دیدن یک هدفون، بسیار خوشحال می‌شود و بدون نیاز به آن، تصمیم می‌گیرد که هدفون را به صرف علاقه به آن بخرد.

- نسیم برای انتخاب رشته‌اش، تصمیم می‌گیرد که صبر کند و در روز آخر، ناگهان به خود می‌آید و می‌بیند که هیچ فکری نکرده است.

- به مزده پیشنهاد داده‌اند که برای تدریس زبان اقدام کند، اما فکر کرد که نمی‌تواند از پشش بریاید.

(۱) سبک احساسی - سبک وابسته - کنترل نکردن هیجانات

(۲) سبک تکانشی - سبک اجتنابی - کوچک شمردن خود

(۳) سبک احساسی - سبک اجتنابی - کوچک شمردن خود

(۴) سبک تکانشی - سبک منطقی - عدم اعتماد افراطی

۴۹- در کدام قسمت عبارت، سبک تصمیم‌گیری به درستی مشخص نشده است؟

الف) محمد برای انتخاب ماشین، نظر دوستش را جویا می‌شود. (وابسته)

ب) زهرا برای انتخاب رشته، زمان زیادی را به بررسی علاقه‌اش اختصاص می‌دهد. (اجتنابی)

د) اشکان بدون در نظر گرفتن پیامد درگیری، شروع به زد و خورد می‌کند. (تکانشی)

ه) مریم می‌گوید تا وقتی بقیه هم‌کلاسی‌هایم درس نخوانند، من هم نمی‌خوانم. (وابسته)

و) کلاهداران با مظلوم‌نمایی غیرواقعی از مردم پول و کمک نقدی دریافت می‌کنند. (احساسی)

ز) حسین گوشی خود را که سالم است تعویض می‌کند، صرفاً چون از مد افتاده است. (وابسته)

(۱) تمام قسمت‌ها درست هستند.

(۲) قسمت «ه» و «ب»

(۳) فقط قسمت «ه»

(۴) قسمت «الف» و «ب»

۵۰- سعید، سارا و سمیه در بازار ارزهای دیجیتال فعال هستند. سعید بعد از خرید ارزی تازه و تجربه سود، خرید آن ارز را به سارا و سمیه توصیه کرد.

سارا به خاطر نوسانات اخیر و احتمال ریزش، اقدام به خرید نکرد، اما سمیه با فکر کردن به سود خوب احتمالی، مقداری از آن ارز را تهیه کرد. بعد از

چند ماه، روند صعودی ارز متوقف و ارزش آن روز به روز کمتر می‌شد، اما سعید با وجود تذکرات مکرر سارا اقدام به فروش ارزهای خرید شده

نمی‌کرد و امید داشت روند صعودی مجدد تکرار شود. به ترتیب سعید، سارا و سمیه بر اساس چه ملاکی اقدام به تصمیم‌گیری کرده‌اند؟

(۱) مزیت - مزیت - خطر

(۲) هزینه - مزیت - خطر

(۳) مزیت - خطر - مزیت

(۴) هزینه - خطر - مزیت

عربی زبان قرآن (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

الصدق
إرحموا ثلاثاً
درس‌های ۵ و ۶
صفحه‌های ۶۵ تا ۹۰

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (۵۱ - ۵۵)

- ۵۱- « في أحد الأيام رأيتُ الرجلَ الذي كان يسيحُ في البحيرةِ وكادَ الرجلُ يغرقُ، فأخذَ يُنادي أصحابه و لكنهم لم يسرعوا لإنقاذه!»: (۱) در یکی از روزها مردی را دیدم که در دریاچه شنا می‌کرد و نزدیک بود مرد غرق شود، پس شروع به صدا زدن دوستانش کرد، ولی آن‌ها برای نجات او نشتافتند!
- (۲) در یکی از روزها مردی را دیدم که در دریاچه شنا می‌کند و چیزی نمانده بود مرد غرق شود، پس شروع کرد دوستانش را صدا بزند، ولی آن‌ها برای نجات او شتاب نکردند!
- (۳) در یکی از روزها مردی را دیدم که در دریا شنا می‌کرد و نزدیک بود غرق شود، پس شروع به صدا زدن دوستانش کرد، ولی آن‌ها برای نجاتش نشتافتند!
- (۴) در روزی از روزها مردی را دیدم که در دریاچه شنا می‌کرد و چیزی نمانده بود مرد غرق شود، پس دوستان خود را صدا می‌زد، ولی آن‌ها برای نجاتش شتاب نکردند!

۵۲- « أَسْرَتِ سَفَّانَةَ بَيْدِ الْمُسْلِمِينَ وَ شَاهَدَتْ خِصَالاً مِنَ النَّبِيِّ (ص) تُعْجِبُهَا فَأَسْلَمَتْ!»: (۱) مسلمانان سَفَّانه را اسیر کردند و دید که ویژگی‌های پیامبر (ص) او را در شگفت می‌آورد، لذا مسلمان شد!

(۲) سَفَّانه به دست مسلمانان اسیر گشت و ویژگی‌هایی را از پیامبر (ص) دید که خوشش می‌آمد از این رو تسلیم شد!

(۳) سَفَّانه به دست مسلمانان اسیر شد و ویژگی‌هایی را از پیامبر (ص) دید که او را در شگفت می‌آورد از این رو اسلام آورد!

(۴) وقتی سَفَّانه به دست مسلمانان اسیر شد، ویژگی‌هایی را از پیامبر (ص) مشاهده کرده بود که خوشش آمد از این رو اسلام آورد!

۵۳- « كان الشابُّ الكذابُ يغرقُ في البحرِ و بدأ يُنادي رجالاً يستريحُ في الشاطئ!»: جوان بسیار دروغگو ...

- (۱) درحال غرق شدن بود که مردی را که در ساحل دریا استراحت می‌کرد، صدا زد!
- (۲) داشت در دریا غرق می‌شد و شروع کرد به صدا زدن مردی که در ساحل استراحت می‌کرد!
- (۳) نزدیک بود در دریا غرق شود و شروع کرد به صدا زدن مردی که در ساحل استراحت می‌کرد!
- (۴) شروع کرد به صدا زدن مردی که در ساحل استراحت می‌کرد، درحالی‌که نزدیک بود غرق شود!

۵۴- عین الخطأ:

- (۱) ما أتى النبيَّ (ص) أحدٌ في حاجةٍ فردّه خائباً!؛ هیچ کس با خواسته‌ای نزد پیامبر (ص) نیامد که او را ناامید برگردانده باشد!

- (۲) نستطيع أن نشحن شريحة الجوّال عبر الإنترنت أيضاً!؛ می‌توانیم سیم‌کارت موبایل را از طریق اینترنت نیز شارژ کنیم!
- (۳) إنَّ المؤمنَ لا يسخرُ عزيزاً ذلَّ بين الآخرين!؛ همانا مؤمن، ارجمندی را که در میان دیگران خوار شده است، مسخره نمی‌کند!
- (۴) كادَ العدوُّ يريَ صديقي فأخذَ يخفي نفسه!؛ نزدیک بود دشمن، دوستم را ببیند، پس شروع به پنهان کردن خودش کرد!

۵۵- عین الصحيح: « رحم كنيد به ثروتمندی که فقیر شد و عزیزی که خوار شد و عالمی که نادان‌ها تباهاش کردند!»: إرحموا غنياً ...

- (۱) أفتقرَّ و عزيزاً أحتقرَّ و عالمياً أضاعَ الجاهلین! (۲) إفتقرَّ و عزيزاً أحتقرَّ و عالمياً أضاعَهُ الجُھال!
- (۳) إفتقرَّ و عزيزاً إحتقرَّ و عالمياً ضاعَ بين الجاهلین! (۴) إفتقرَّ و عزيزاً إحتقرَّ و عالمياً ضاعَ بين الجاهلین!

٥٦- عَيْنِ الْأَقْرَبِ مِنْ مَفْهُومِ الْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ: «إِرْضَاءُ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُدْرِكُ!»

(١) رضای دوست به دست آر و دیگران بگذار!

(٢) الرّاضي عن نفسه مستور عنه عيبه!

(٣) هر زنده دل که جا به مقام رضا گرفت / از تیغ فیض سایه بال هما گرفت

(٤) علينا أن نلتفت إلى ما يقوله الناس عنّا!

٥٧- عَيْنِ مَا فِيهِ الْمُتَضَادُّ وَ الْمُتَرَادِفُ مَعًا:

(١) كَانَ أَبِي يَحْمِي الْأَهْلَ وَ يَقُولُ: أُسْرَتِي بِحَاجَةِ إِلَيَّ!

(٢) هُوَ الَّذِي يُعِينُ الضَّعْفَاءَ عَلَى شِدَائِدِ الدَّهْرِ وَ صَعُوبَاتِهِ!

(٣) عَلَى الْبِلَادِ سَلَامٌ وَ صَلَاحٌ لِأَنَّ الْحَرْبَ تَجْلِبُ التَّخْرِيْبَ فَقَطْ!

(٤) الْبِرَامِجُ تَسَاعِدُ الطَّلَّابَ لِقِرَاءَةِ الدَّرُوسِ وَ تَتَصَرَّهْمُ فِي الْإِمْتِحَانَاتِ!

٥٨- عَيْنِ جُمْلَةٍ فَعْلِيَّةٍ جَاءَتْ لِتَوْصِيفِ النَّكْرَةِ:

(١) ذَهَبَ النَّعْلُ إِلَى غَابَةٍ يَنْظَاهِرُ بِالْعَرَجِ!

(٢) يَحْدُثُ إِعْصَارٌ شَدِيدٌ فَيَسْحَبُ الْأَسْمَاكَ إِلَى السَّمَاءِ بِقُوَّةٍ!

(٣) هُمَا تَلْمِيزَانِ رَاسِبَانِ قَدْ حَذَفَ الْمَعْلَمُ اسْمَهُمَا مِنَ الصَّفِّ!

(٤) شَبَابُ بِلَادِنَا الْمُجْدُونَ حَاولُوا فِي طَرِيقِ اِكْتِسَابِ الْعُلُومِ النَّافِعَةِ!

٥٩- عَيْنِ حَرْفِ «الَّامِ» يَخْتَلِفُ عَنِ الْبَاقِي:

(١) نَقَارَةُ الْخَشْبِ تَسْتَعِينُ بِلِسَانِهَا لِتُحْرِكَ مَنَقَارَهَا! (٢) رَأَيْتَ مِنْ لِبْسِ أَلْبِسَةِ ثَمِينَةٍ لَتَقَاخُرَ أَمَامَ الْآخِرِينَ!

(٣) تَعَالِ نَذْهَبْ إِلَى الْمَلْعَبِ لِمُشَاهَدَةِ مُبَارَاةِ كُرَةِ الْقَدَمِ! (٤) الشَّرْطِيُّ سَأَلَ الْمَسَافِرِينَ: لِمَنْ هَذِهِ الْجَوَازَاتُ؟!

٦٠- عَيْنِ الْفِعْلِ الَّذِي لَا يَتَغَيَّرُ زَمَانُهُ فِي التَّرْجُمَةِ:

(١) مَنْ نَسِيَ الْمَاضِي عَاشَهُ مَرَّةً أُخْرَى! (٢) إِنَّنَا لَا نَنْتَفِعُ بِالْعَدْوَانِ فَعَلِينَا بِالتَّعَايُشِ السَّلْمِيِّ!

(٣) لَمْ نَسْتَصْغِرْ أَيُّ ذَنْبٍ أَوْ خَطِيئَةٍ فِي حَيَاتِنَا! (٤) الْجَوُّ بَارِدٌ جَدًّا فَلَنْ نَخْرُجَ مِنَ الْبَيْتِ إِلَّا بِالْقَفَازَاتِ!

عربی زبان قرآن (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

المَعَالِمُ الْخَلَابَةُ
صِنَاعَةُ النَّفِطِ
درس‌های ۶ و ۷
صفحه‌های ۵۹ تا ۸۲

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۶۱ - ۶۴)

۶۱- ﴿وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ﴾:

- ۱) و زمانی که افراد باایمان، به گروه‌های (دشمنان) نگریستند، گفتند: این از چیزهایی است که خدا وعده‌اش را داده بود!
- ۲) و هنگامی که افراد باایمان، دسته‌های (دشمنان) را می‌بینند، می‌گویند: این چیزی است که خدا به ما وعده داد!
- ۳) و زمانی که مؤمنان، به گروه (دشمنان) نگاه کردند، گفتند: این همان چیزی است که خدا وعده‌اش را به ما داده بود!
- ۴) و هنگامی که مؤمنان، دسته‌های (دشمنان) را دیدند، گفتند: این چیزی است که خدا به ما وعده داده است!

۶۲- «كَانَتِ الْأَبَارُ تُحْفَرُ لِلْحَصُولِ عَلَى النَّفِطِ وَ تُصَدَّرُ الدَّوْلَةُ إِلَى الْبُلْدَانِ الصَّنَاعِيَّةِ!»:

- ۱) چاه‌ها برای دست‌یافتن به نفت کنده می‌شدند و دولت آن را به کشورهای صنعتی صادر می‌کند!
- ۲) چاه‌ها را برای دست‌یافتن به نفت حفر می‌کردند و دولت آن را به کشورهای صنعتی صادر می‌کند!
- ۳) برای دستیابی به نفت، چاه‌ها را حفر می‌کنند و دولت آن را به کشورهای صنعتی صادر می‌کند!
- ۴) چاه‌ها برای دستیابی به نفت حفر می‌شدند و دولت آن را به کشورهای صنعتی صادر می‌کند!

۶۳- عَيْنُ الْخَطَأِ:

- ۱) لإيران صناعاتٌ يدويّةٌ تجذبُ السّائحينَ من كلّ العالم!؛ ایران صنایع دستی‌ای دارد که گردشگران را از تمام دنیا جذب می‌کند!
- ۲) لا يُصَدِّقُ الْعَاقِلُ قَوْلَ الَّذِي يَكْذِبُ كَثِيرًا!؛ عاقل سخن کسی را که بسیار دروغ می‌گوید، باور نمی‌کند!
- ۳) استخرأج النّفط في بعض الأوقات يستغرق وقتاً طويلاً!؛ استخراج نفت در بعضی از اوقات زمان زیادی می‌گیرد!
- ۴) يصعدُ النّفطُ من البئر بواسطة الأنبوب، و تُغلقُ الأنبيِبُ بِخَنَفِيَاتٍ!؛ نفت به‌وسیله لوله‌هایی از چاه بالا می‌رود و لوله‌ها با شیرهایی بسته می‌شوند!

۶۴- «گردشگران به کشورهای صنعتی بدون تمدن و فرهنگ سفر نمی‌کنند!»؛ عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- ۱) السّائِحُونَ لا يُسَافِرُونَ إِلَى الْبِلَادِ الصَّنَاعِيَّةِ دُونَ الثَّقَافَةِ وَ الْحَضَارَةِ!
- ۲) لا يُسَافِرُ السّائِحُونَ إِلَى الْبُلْدَانِ الصَّنَاعِيَّةِ دُونَ الْحَضَارَةِ وَ الثَّقَافَةِ!
- ۳) لا يُسَافِرُ السّائِحِينَ إِلَى الْبُلْدَانِ الصَّنَاعِيَّةِ دُونَ الْحَضَارَةِ وَ الثَّقَافَةِ!
- ۴) لا يُسَافِرُ السّائِحُ إِلَى الْبِلَادِ الصَّنَاعِيَّةِ مِنْ دُونَ الْحَضَارَةِ الثَّقَافِيَّةِ!

■ ■ إقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٤٥ - ٤٧) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

المعلم تلك الشمعة التي تحترق لتثير حياة الآخرين، المعلم ذاك الإنسان الذي يسهر (= لا ينام) ليله في سبيل أن ينتفع غيره، فقال الشاعر شوقي: كاد المعلم أن يكون رسولاً!

لولا المعلم لما قرئ القرآن و فهمت معانيه، و لولاه لما كان هناك أطباء يعالجون و مهندسون يبنون المصانع و المستشفيات. المعلم هو القاعدة التي تبنى عليها الأمم و تقدمها. و قد ارتفع الإسلام بمنازل المعلمين إذ تؤكد أحاديث كثيرة على مقام المعلم. وقد جاء في حديث عن رسول الله أنه قال: «إِنَّ اللَّهَ و ملائكته حتى النملة في جحرها و حتى الخوت في البحر يصلون على معلم الناس الخير.» فعلياً أن نُقدس هذا الكائن و نُجله و نُقدم له أسمى معاني الاحترام و التقدير.

٤٥- عَيْنِ الْخَطَا حَسَبِ النَّصِّ:

- (١) إِنَّ الْإِسْلَامَ قَدْ عَظَّمَ الْمُعَلِّمِينَ!
(٢) تَقَدَّمَ الشَّعْبُ هُوَ نَتِيجَةُ جُهودِ الْمُعَلِّمِينَ!
(٣) مَنْ يَسْهَرُ لَيْلَهُ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَنْتَفِعَ بِعِلْمِ الْمُعَلِّمِ!
(٤) عَلَى كُلِّ وَاحِدٍ مَنَا أَنْ يُجَلَّ مُعَلِّمِيهِ فِي الْحَيَاةِ!
٤٤- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (١) أَطْبَاءٌ يُعَالِجُونَ الْمَرْضَى لَا يَعْرِفُونَ قَدْرَ الْمُعَلِّمِ!
(٢) عَلَى الْمُعَلِّمِينَ أَنْ يَبْنُوا مَسْتَشْفِيَاتٍ لِلْبِلَادِ!
(٣) لَوْلَا الْمُعَلِّمُ لَمَا حَقَّقَ الْعَالَمُ التَّقَدُّمَ الْعِلْمِيَّ!
(٤) إِنَّ الْوَاجِبَ عَلَيْنَا تَقْدِيسَ الْمُعَلِّمِينَ فَقَطْ!
٤٦- عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ: كَادَ الْمُعَلِّمُ أَنْ يَكُونَ رَسُولًا لِأَنَّهُ ...

- (١) يَجْهَدُ فِي التَّعْلِيمِ أَكْثَرَ مِنَ الرَّسُولِ!
(٢) يَقُومُ بِمَهْنَةِ الْأَنْبِيَاءِ فِي حَيَاتِهِ!
(٣) يَقْدِرُ عَلَى سَمَاعِ كَلَامِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ!
(٤) يُرِيدُ أَنْ يُصْبِحَ نَبِيًّا!

٤٨- عَيْنِ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) فِي إِبْرَانَ ثُرَوَاتٌ كَثِيرَةٌ فِي بَاطِنِ الْأَرْضِ!
(٢) إِنَّ سَمْعَ الدُّلْفَيْنِ يَفُوقُ سَمْعَ الْإِنْسَانِ عَشْرَ مَرَّاتٍ!
(٣) عِنْدَنَا شَايٍ وَ خُبْزٌ وَ جُبْنَةٌ وَ زُبْدَةٌ وَ حَلِيبٌ لِبَطْنِ الْقَطْرِ!
(٤) تَوْجَدُ أَعْمَدَةً إِيَّصَالَاتٍ كَمَحَطَّاتٍ إِنْذَارٍ وَ لَوْحَاتٍ تَحْذُرُ الْمَوَاطِنِينَ!

٤٩- عَيْنِ الْمَبْتَدَأِ مُعْرَباً وَ الْخَبْرِ مَبْنِيًّا:

- (١) بَيْعُ هَذِهِ الْأَدْوِيَةِ بَدُونَ وَصْفَةٍ غَيْرِ مَسْمُوحٍ!
(٢) الْمُؤْمِنُونَ مَن سَلِمَ النَّاسُ مِنْ لِسَانِهِمْ وَ يَدِهِمْ!
(٣) طَائِقُ كَسْرِي أَحَدُ قُصُورِ الْمُلُوكِ السَّاسَانِيِّينَ!
(٤) هَذَا رَجُلٌ مَشْهُورٌ بَيْنَ النَّاسِ بِالْكَرَمِ وَ الْإِحْسَانِ!

٧٠- عَيْنِ فِعْلاً لَيْسَ لَهُ فَاعِلٌ:

- (١) إِزْدَادَاتِ الْمَفْرَدَاتِ الْعَرَبِيَّةِ فِي اللُّغَةِ الْفَارْسِيَّةِ بَعْدَ ظُهُورِ الْإِسْلَامِ!
(٢) تَعْيِشُ الْأَسْمَاكُ فِي الْبَحَارِ وَ الْأَنْهَارِ وَ لَهَا أَنْوَاعٌ مُخْتَلِفَةٌ!
(٣) الْمُعَلِّمُ يُحَاوِلُ كَثِيرًا لِيُسَاعِدَكُمْ فِي الْوَصُولِ إِلَى النَّجَاحِ!
(٤) فِي بَدَايَةِ الْجُلُوسَةِ قَدْ كَتَبَ التَّمْرِينَ الْأَوَّلُ عَلَى السَّبَّورَةِ!

۷۶- ارسطو از چه طریقی مانع رشد سفسطه در جامعه یونان شد؟

- ۱) ارسطو با طراحی منطق هر نوع سفسطه را در جامعه یونانی ریشه کن کرد.
- ۲) قواعد استدلال و راه‌های از بین بردن مطلق خطا را آموزش داد.
- ۳) منطق را تدوین کرد و توانست قواعد استدلال و شیوه‌های در امان ماندن از خطا را آموزش دهد.
- ۴) با ابداع منطق، بیان قواعد استدلال و آموزش شیوه‌های مصون ماندن از مغالطه، گامی مهم در این زمینه برداشت.

۷۷- کدام یک از گزینه‌های زیر در رابطه با دیدگاه فلاسفه مسلمان صحیح می‌باشد؟

- ۱) ابن سینا قدمی در جهت تبیین عرفان و بررسی ارتباط آن با فلسفه برداشت.
- ۲) پایه نظام فلسفی سهروردی استدلال‌های عقلانی بودند که از وحی گرفته شده بود.
- ۳) ملاصدرا راه خود را از شیخ اشراق جدا کرد و به وحی در کنار عقل تأکید ورزید.
- ۴) از نظر علامه طباطبایی صدرالمآلهین نخستین فیلسوفی نبود که به پیوند عقل و کشف (شهود) اشاره کرد.

۷۸- کدام گزینه مطابق با عقاید فرانسیس بیکن در باب شناخت و تاریخچه شناخت است؟

- ۱) بر اهمیت حس و تجربه اصرار می‌ورزید و به اصالت تجربه و عقل محض معتقد بود.
- ۲) عدم پیشرفت و محصور ماندن علوم تجربی در خرافات را معلول دنباله‌روی فلاسفه گذشته از ارسطو می‌دانست.
- ۳) از نظر او فیلسوفان گذشته فقط بر استدلال عقلی تکیه کرده‌اند.
- ۴) با تأکید بر اهمیت حس و تجربه هرگونه عقل و شناخت عقلی را انکار کرد.

۷۹- عدم توانایی پوزیتیویست‌ها در داوری درباره احکام اخلاقی ناشی از چیست؟

- ۱) چنین مفاهیمی دارای معنای روشن نیستند.
- ۲) تجربه، ابزار لازم برای این کار را ندارد.
- ۳) نتایج چنین مسائلی از قطعیت لازم برخوردار نیست.
- ۴) شناخت انسان‌ها درباره این مفاهیم نسبت به افراد دیگر متفاوت است.

۸۰- نقطه اشتراک و افتراق نظریه نسبی‌گرایان و سوفسطائیان به ترتیب کدام است؟

- ۱) حقیقت امری یکسان نیست. - یکسان نبودن حقیقت یا شناخت آن
- ۲) شناخت هر کس برای خودش و نسبت به خودش اعتبار دارد. - یکسان نبودن حقیقت یا شناخت آن
- ۳) حقیقت امری یکسان نیست. - قبول یا عدم قبول شهود
- ۴) شناخت هر کس برای خودش و نسبت به خودش اعتبار دارد. - قبول یا عدم قبول شهود

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد رشد و پیشرفت
(درس دهم و یازدهم)
صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۲۸

۸۱- با توجه به مسیر تاریخی اقتصاد ایران، چند مورد از عبارات زیر نادرست است؟

- الف) کشوری که نخواهد زیر بار سلطه بیگانگان برود، راه‌های قوی شدن را نیز فرا خواهد گرفت.
- ب) ایران به دلیل وسعت و پهناوری جغرافیایی، برخورداری از منابع طبیعی و قرارگرفتن در چهارراه بین‌المللی، از دوران باستان جایگاه ویژه‌ای در اقتصاد جهان داشته است.
- پ) در دوران حکومت پهلوی، دولت‌های اروپایی با تجهیز ناوگان خود به رقابت شدید نظامی و تجاری با یکدیگر و استعمار کشورهای دیگر پرداختند.
- ت) در دوران حکومت پهلوی، مواردی مانند: بی‌توجهی به سرمایه‌های انسانی و اجتماعی، سیاست‌های رکودی و انقباضی و تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی آسیب‌های توان‌فرسایی بر اقتصاد ایران وارد کرد.
- ث) ویژگی عمده حکومت در دوران قاجار: جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود.
- ج) در دوران حکومت قاجار، بسیاری از کارخانجات بزرگ و زیرساخت‌های صنعتی ساخته شد. با این حال ساختارهای اساسی اقتصاد کشور زیر سلطه و برنامه‌ریزی بیگانگان قرار گرفت.
- چ) در بخش اقتصادی قانون اساسی، بر آموزه‌هایی همچون: اقتصاد مردمی، نفی سلطه بیگانگان، استقلال اقتصادی، حقوق اقتصادی شهروندان و عدالت اقتصادی تأکید شده است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۸۲- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارات زیر در کدام گزینه به‌درستی نمایش داده شده است؟

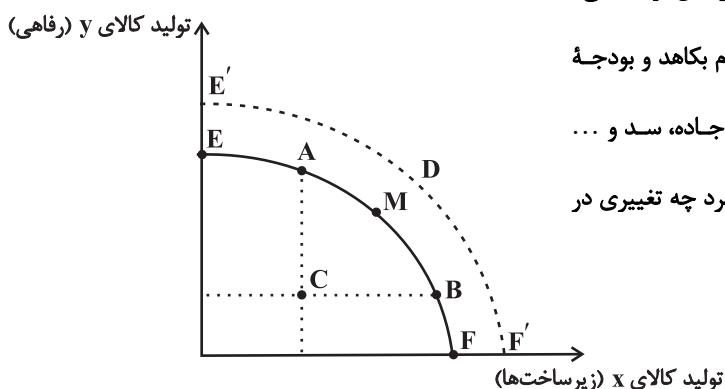
- الف) استفاده از تمام ظرفیت‌های داخلی بدون اتکا به فرصت‌های بیرونی، برای رفع مشکلات اقتصادی و استقلال کامل از کشورهای دیگر می‌تواند یک کشور را به وضعیت استقلال اقتصادی نزدیک کند.
- ب) اینکه کشورها در شرایط سخت پیش‌بینی نشده چه واکنشی نشان می‌دهند، به میزان خودکفایی و یا وابسته بودن آن‌ها بستگی دارد و اینکه آیا شرکت‌های چندملیتی در آن کشور فعال‌اند؟ اقتصاد وابستگی دارد؟ آیا قادر به تأمین نیازهای خود می‌باشد؟ در روبرو شدن کشورها با شرایط سخت تحریم و تهاجم تعیین‌کننده است.
- ج) اقتصاددانان با اصطلاحاتی مانند ریاضت اقتصادی، قطع روابط اقتصادی با دیگر کشورها، تک‌محصولی بودن و خودکفایی بر مقاومت‌سازی اقتصادی تأکید می‌کنند.
- د) اقتصاد مقاوم، محصول خودباوری، تلاش و مجاهدت همه‌جانبه و فراگیر مردمان سخت‌کوشی است که حاضر نیستند زیر سایه بیگانگان زندگی کنند.

ه) اقتصاد مقاومتی، اقتصادی پیشرفته، مردمی و دانش‌بنیان است که در برابر تهدیدات و تکان‌های داخلی و خارجی، آسیب‌ناپذیر است.

۱) ص - ص - ص - غ - غ (۲) غ - غ - ص - غ (۳) غ - غ - ص - ص (۴) ص - ص - ص - غ - ص

۸۳- نمودار «مرز امکانات تولید PPF» زیر، مربوط به یک کشور نفت‌خیز در حال توسعه می‌باشد:

الف) اگر این کشور تصمیم بگیرد از تولید کالاها و خدمات رفاهی مردم بکاهد و بودجه صرفه‌جویی شده را در تولید زیرساخت‌هایی چون نیروگاه برق، جاده، سد و ... سرمایه‌گذاری کند و برای تولیدکنندگان امکانات افزایش تولید را بالا ببرد چه تغییری در نمودار پیش خواهد آمد؟

ب) این کشور نفت‌خیز سالانه ۷ میلیارد دلار گاز را در مشعل‌ها سوزانده و به هدر می‌دهد و از طرفی دیگر با تولید اکسیدهای گوگرد سبب آلودگی محیط‌زیست می‌شود، این اتفاق منجر به چه تغییری در منحنی PPF می‌شود؟

پ) انتقال از نقطه C به نقطه B و انتقال از نقطه C به نقطه M به ترتیب به چه معناست؟

۱) الف) روی منحنی PPF از راست به چپ حرکت می‌شود. ب) ناکارا شدن اقتصاد و انتقال از نقطه روی منحنی به نقطه‌ای زیر منحنی پ) استفاده از عوامل

تولید بیکار و غیرفعال تنها در افزایش تولید کالای x - اختصاص نیمی از عوامل تولید بیکار و غیرفعال به تولید کالای x و نیمی دیگر به تولید کالای y

۲) الف) انتقال منحنی PPF به راست و خارج ب) ناکارا شدن اقتصاد و انتقال از نقطه روی منحنی به نقطه‌ای زیر منحنی پ) استفاده از عوامل تولید

بیکار و غیرفعال تنها در افزایش تولید کالای x - اختصاص نیمی از عوامل تولید بیکار و غیرفعال به تولید کالای x و نیمی دیگر به تولید کالای y

۳) الف) روی منحنی PPF از راست به چپ حرکت می‌شود. ب) روی منحنی PPF از راست به چپ حرکت می‌شود. پ) اختصاص نیمی از عوامل

تولید بیکار و غیرفعال به تولید کالای x و نیمی دیگر به تولید کالای y - استفاده از عوامل تولید بیکار و غیرفعال تنها در افزایش تولید کالای y

۴) الف) انتقال منحنی PPF به راست و خارج ب) روی منحنی PPF از راست به چپ حرکت می‌شود. پ) اختصاص نیمی از عوامل تولید بیکار و

غیرفعال به تولید کالای x و نیمی دیگر به تولید کالای y - استفاده از عوامل تولید بیکار و غیرفعال تنها در افزایش تولید کالای y

۸۴- کدام مورد به ترتیب «منشأ رشد اقتصادی» و «مؤلفه اندازه‌گیری پیشرفت اقتصادی» را ارائه می‌دهد؟

۱) آموزش نیروی انسانی - افزایش عرضه نیروی کار

۲) آموزش نیروی انسانی - میانگین سال‌های تحصیل

۳) سرانه درآمد ناخالص داخلی - افزایش عرضه نیروی کار

۴) سرانه درآمد خالص داخلی - میانگین سال‌های تحصیل

۸۵- آتوسا، موبایل خود را که در سال ۲۰۲۱ میلادی تولید شده است به دلیل شکسته شدن نمایشگر، به قیمت ۱۵ میلیون تومان به دوستش می‌فروشد. دوستش ۲ میلیون

تومان صرف تعمیر موبایل می‌کند و در نهایت آن را به قیمت ۲۵ میلیون تومان می‌فروشد. این تبادلات مالی در مجموع تولید ناخالص داخلی را چه قدر افزایش داده است؟

- (۱) ۲۵ میلیون تومان (۲) ۲۷ میلیون تومان (۳) ۲ میلیون تومان (۴) صفر

۸۶- با توجه به جدول فرضی زیر که مربوط به تولیدات کشوری فرضی در سه سال پیاپی است، کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) نرخ رشد تولید ناخالص داخلی واقعی در سال ۱۴۰۲

نسبت به سال پایه (۱۴۰۰) چند درصد است؟

ب) با توجه به تولید ناخالص داخلی واقعی و اسمی در سال

۱۴۰۱، چه میزان از افزایش تولید کل در این سال، ناشی از

افزایش قیمت‌ها (تورم) است؟

سال	کالای A		کالای B	
	مقدار	قیمت (تومان)	مقدار	قیمت (تومان)
۱۴۰۰	۲۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰	۳۰۰۰
۱۴۰۱	۲۲۰	۱۷۰۰	۱۵۰	۵۰۰۰
۱۴۰۲	۲۵۰	۴۰۰۰	۲۰۰	۸۰۰۰

- (۱) الف) ۷۰ درصد ب) ۵۵۴,۰۰۰ تومان (۲) الف) ۷۰ درصد ب) ۴۵۴,۰۰۰ تومان

- (۳) الف) ۶۵ درصد ب) ۵۵۴,۰۰۰ تومان (۴) الف) ۶۵ درصد ب) ۴۵۴,۰۰۰ تومان

وضعیت توزیع درآمد کشور A	
سهم دهک اول	؟
سهم دهک دوم	؟
سهم دهک سوم	؟
سهم دهک چهارم	۶ درصد
سهم دهک پنجم	۷ درصد
سهم دهک ششم	۸ درصد
سهم دهک هفتم	۱۰ درصد
سهم دهک هشتم	۱۲ درصد
سهم دهک نهم	؟
سهم دهک دهم	؟
۱۰۰٪ جمعیت	۱۰۰٪ درآمد ملی

۸۷- وضعیت توزیع درآمد کشور A در سال گذشته در جدول زیر آمده است. از دهک

چهارم تا دهک اول، تفاوت هر دهک با دهک قبلی ۱ درصد است، همچنین مجموع سهم

دهک دهم و نهم از درآمد ملی ۴۵ درصد و تفاوت سهم این دو دهک ۱۳ درصد است.

اگر درآمد ملی کشور A در سال گذشته ۵۰,۰۰۰ میلیارد واحد پولی باشد، به ترتیب سهم

۱۰ درصد جمعیت پایین و کم درآمد جامعه و سهم ۲۰ درصد بالا و پردرآمد جامعه از

درآمد ملی چند میلیارد واحد پولی است؟

- (۱) ۱۵۰۰-۲۲۵۰

- (۲) ۱۵۰۰-۵۵۲۰

- (۳) ۲۲۵۰-۵۵۲۰

- (۴) ۲۲۵۰-۲۲۵۰

محل انجام محاسبات

۸۸- به ترتیب کدام گزینه مبین پاسخ صحیح سؤال‌های زیر می‌باشد؟

- الف) کدام یک از موارد زیر صرفاً نشان‌دهنده رشد اقتصادی است و کدام یک نشان‌دهنده پیشرفت اقتصادی است؟
 - افزایش درآمد خریداران کالاها و محصولات تولید شده
 - افزایش میانگین سال‌های تحصیلی کارمندان شرکت‌ها

ب) کدام مورد از شاخص‌های تشکیل‌دهنده شاخص توسعه انسانی نیست؟

- (۱) رشد اقتصادی، پیشرفت اقتصادی - میزان افزایش کارخانجات
 (۲) پیشرفت اقتصادی، رشد اقتصادی - میانگین سال‌های تحصیلی
 (۳) پیشرفت اقتصادی، پیشرفت اقتصادی - سرانه درآمد ناخالص ملی
 (۴) رشد اقتصادی، رشد اقتصادی - میزان امید به زندگی در بدو تولد

۸۹- در یک کشور فرضی، کالاهای جدول زیر در مدت یک‌سال تولید شده است، با توجه به رقم این تولیدات و سایر داده‌ها:

الف) تولید ناخالص داخلی چند میلیون ریال است؟

ب) تولید خالص داخلی چند میلیون ریال است؟

ج) تولید ناخالص داخلی سرانه چند ریال است؟

مواد غذایی	۵۰۰ تن از قرار هر تن	۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
ماشین‌آلات	۵,۰۰۰ دستگاه از قرار هر دستگاه	۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
پوشاک	۱۵,۰۰۰ عدد از قرار هر عدد	۵۰۰,۰۰۰ ریال
خدمات ارائه‌شده	$\frac{2}{3}$ ارزش پوشاک	
هزینه استهلاک	$\frac{1}{25}$ ارزش ماشین‌آلات	
جمعیت کشور	۵۰ میلیون نفر	

(۱) الف) ۲۷۵,۵۰۰ (ب) ۲۶۷,۵۰۰ (ج) ۵۲۵۰

(۲) الف) ۲۷۵,۵۰۰ (ب) ۲۷۶,۵۰۰ (ج) ۵۵۵۰

۹۰- کدام گزینه در ارتباط با «شاخص توسعه‌یافتگی و توسعه‌نیافتگی» در تعدادی از کشورهای جهان، صحیح است؟

(۱) «امید به زندگی در بدو تولد» در نروژ ۸۵/۶ سال است.

(۲) «میانگین سال‌های تحصیلی» در سوئیس ۱۳/۴ سال است.

(۳) «رتبه (HDI)» در آلمان ۲ است.

(۴) درآمد ناخالص ملی سرانه (GNI) در ایرلند ۵۹/۳۷۵ دلار PPP است.

آزمون ۱۰ شهریور ماه ۱۴۰۲

دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
ریاضی و آمار	۱	۲	۳	۴	۶	
علوم و فنون ادبی	۱	۲	۴	۵	۷	
عربی، زبان قرآن	۱	۲	۳	۵	۷	
فلسفه دوازدهم	۱	۲	۴	۶	۷	
جامعه‌شناسی	۲	۳	۵	۶	۷	
منطق	۱	۲	۴	۶	۷	

مدت پاسخ‌گویی: ۸۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	اختیاری	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۵
۲	علوم و فنون ادبی (۳)	اختیاری	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۵
۳	عربی، زبان قرآن (۳)	اختیاری	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۴	فلسفه دوازدهم	اختیاری	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۵	ریاضی و آمار (۱)	اختیاری	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۶	جامعه‌شناسی (۱)	اختیاری	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۷	منطق	اختیاری	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰

ریاضی و آمار (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

آمار و احتمال

(درس ۱: شمارش، درس ۲: احتمال) + تمرین‌ها
صفحه‌های ۱ تا ۲۷

۹۱- تعداد جایگشت‌های کلمه computer که در آنها دو حرف t و r کنار هم باشند، کدام است؟

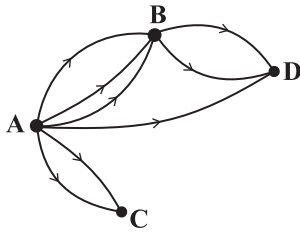
(۴) $6! \times 2!$

(۳) $7! \times 2!$

(۲) $5! \times 2! \times 2!$

(۱) $6! \times 2! \times 2!$

۹۲- اگر تعداد راه‌هایی که می‌توان از شهر A به شهر D رفت برابر ۱۵ راه باشد، چند راه از شهر C به شهر D باید وجود داشته باشد؟

(۱) ۲

(۲) ۳

(۳) ۴

(۴) ۵

۹۳- یک مجموعه n عضوی ۲۸ زیرمجموعه دو عضوی دارد. این مجموعه چند زیرمجموعه ۳ عضوی دارد؟

(۴) ۸۴

(۳) ۵۶

(۲) ۳۵

(۱) ۳۲

۹۴- حاصل عبارت $\frac{C(4,2) + P(6,2)}{0! \times 1!}$ کدام است؟

(۴) تعریف نشده است.

(۳) ۳۲

(۲) ۳۶

(۱) ۱۸

۹۵- دو تاس را به‌طور همزمان پرتاب می‌کنیم، در کدام‌یک از گزینه‌ها، دو پیشامد ناسازگار آمده است؟

(۱) پیشامد A که در آن مجموع عدد رو شده دو تاس زوج باشد. - پیشامد B که در آن عدد رو شده هر دو تاس فرد باشد.

(۲) پیشامد A که در آن اعداد رو شده هر دو تاس زوج باشند. - پیشامد B که در آن مجموع اعداد رو شده دو تاس بیشتر از ۱۰ باشد.

(۳) پیشامد A که در آن عدد رو شده یک تاس دو برابر دیگری باشد. - پیشامد B که در آن مجموع اعداد رو شده دو تاس مضرب ۳ نباشد.

(۴) پیشامد A که در آن عدد رو شده هر دو تاس مضرب ۳ باشد. - پیشامد B که در آن مجموع اعداد رو شده دو تاس ۹ باشد.

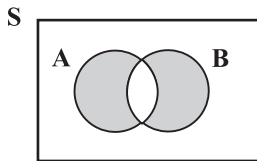
۹۶- ۵ مهره آبی متمایز و ۳ مهره قرمز متمایز را به طور تصادفی در یک ردیف کنار هم قرار می‌دهیم، با کدام احتمال تمام مهره‌های آبی کنار هم نیستند؟

- (۱) $\frac{1}{6}$
- (۲) $\frac{1}{4}$
- (۳) $\frac{1}{3}$
- (۴) $\frac{13}{14}$

۹۷- از ۱۲ پرسش موجود که از یک تا ۱۲ شماره‌گذاری شده‌اند، می‌خواهیم به طور تصادفی ۱۰ پرسش را جهت پاسخگویی انتخاب کنیم، احتمال آن که حداقل ۵ پرسش از پرسش‌های با شماره زوج انتخاب شود، کدام است؟

- (۱) $\frac{19}{22}$
- (۲) $\frac{17}{22}$
- (۳) $\frac{53}{66}$
- (۴) $\frac{37}{66}$

۹۸- اگر A و B دو پیشامد از فضای نمونه‌ای S باشند، شکل زیر کدام پیشامد را مشخص می‌کند؟

(۱) هر دو پیشامد A و B اتفاق بیفتد.

(۲) هیچ یک از دو پیشامد A یا B اتفاق نیفتد.

(۳) حداقل یکی از دو پیشامد A یا B اتفاق بیفتد.

(۴) پیشامد A یا B اتفاق بیفتد ولی پیشامد A و B اتفاق نیفتد.

۹۹- با ارقام «۰، ۴، ۵، ۶، ۲» یک عدد چهاررقمی بدون تکرار ارقام به طور تصادفی نوشته‌ایم، با کدام احتمال این عدد زوج و بزرگ‌تر از ۵۰۰۰ است؟

- (۱) $\frac{21}{32}$
- (۲) $\frac{5}{16}$
- (۳) $\frac{7}{16}$
- (۴) $\frac{6}{33}$

۱۰۰- اگر $P(B-A) = 0/55$ و $P(A \cup B) = 0/68$ باشد، مقدار $P(A')$ کدام است؟

- (۱) $0/87$
- (۲) $0/83$
- (۳) $0/13$
- (۴) $0/17$

علوم و فنون ادبی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم

و سیزدهم

پایه‌های آوایی ناهمسان،

مراعات نظیر، تلمیح و تضمین

صفحه‌های ۱۰ تا ۳۷

۱۰۱- گزینه‌های زیر به استثنای گزینه ... همگی اوضاع روزنامه‌نگاری در دوره بیداری را به درستی مطرح می‌کنند.

(۱) در سال‌های اول مشروطه، بیشتر نویسندگان مطالب خود را در قالب شعر در روزنامه‌ها منتشر می‌کردند.

(۲) از مهم‌ترین روزنامه‌های این دوره «صوراسرافیل» و «نسیم شمال» را می‌توان نام برد.

(۳) مجله «دانشکده» و «نوبهار» با مدیریت محمدتقی بهار منتشر می‌شدند.

(۴) روزنامه‌های این دوره در بردارنده مطالب سیاسی، اجتماعی و گاه علمی بودند.

۱۰۲- کدام موارد در رابطه با نشاط اصفهانی و صبای کاشانی نادرست هستند؟

الف) از آثار صبا می‌توان به خداوندنامه، که حماسه‌ای مذهبی در بیان معجزات پیامبر (ص) و دلیری‌های حضرت علی (ع) است، اشاره کرد.

ب) هر دوی آنها در غزل و قصیده مهارت داشتند، اما نشاط در مثنوی نیز دست داشت.

ج) مجموعه آثار منظوم نشاط با عنوان «گنجینه نشاط» باقی مانده است.

د) صبای کاشانی پرچمدار بازگشت ادبی است و «گلشن صبا» را به تقلید از بوستان سعدی سروده است.

(۱) الف - ج (۲) الف - د (۳) ب - ج (۴) ب - د

۱۰۳- وزن کدام بیت، ناهمسان است؟

(۱) بر ما لبث دعوت کنی بر ما سخن حجت کنی

وقتی که جان غارت کنی چون صوفیان در ده صلات

(۲) پرده منم پیش چو برخاستم

از پس آن پرده وصال است و بس

(۳) بس بود این باد سرد باده نخواهم

کش دل مسکین به دام ذره درآویخت

(۴) جامی بهای جانی بستان ز دست دلبر

آمد مراد حاصل اکنون مرید باید

۱۰۴- کدام بیت در وزن «مفعول مفاعیلن مفاعیلن» سروده شده است؟

(۱) ای صوفیان عشق بدرید خرقه‌ها

صد جامه ضرب کرد گل از لذت صبا

(۲) گستاخ مکن تو ناکسان را

در چشم میار این خسان را

(۳) دلتنگ نیم اگر چه دل تنگم

کآخر دل من بدان دهان مانند

(۴) من گم شدم از خرمن آن ماه چو کیله

امروز مه اندر بن انبار مرا یافت

۱۰۵- کدام بیت، قابلیت دسته‌بندی هجایی دوگانه را دارد؟

(۱) آن که هلاک من همی‌خواهد و من سلامت

هر چه کند ز شاهی کسی نکند ملامت

(۲) گر رفته باشم زین جهان بازآیدم رفته‌روان

گر همچنین دامن‌کشان بالای خاکم بگذری

(۳) یک روز به بندگی قبولم کن

روز دگرم ببین که سلطانم

(۴) قامتت گویم که دل‌بندست و خوب

یا سخن یا آمدن یا رفتنت

۱۰۶- کدام بیت فاقد تلمیح و دارای تشبیه و جناس است؟

(۱) سوزنی روح را چو مانع گشت	به مکانی شریف قانع گشت
(۲) زاغ پوشیده سیه چون نوحه‌گر	در گلستان نوحه کرده بر خضر
(۳) فرشته عشق نداند که چیست ای ساقی	بخواه جام و گلابی به خاک آدم ریز
(۴) بت من چین به جبین دارد و حیرانم از این	که بود چین به صنم یا که صنم در چین است

۱۰۷- آرایه‌های «تضمین، تلمیح، تناسب و استعاره» به ترتیب در کدام ابیات آمده‌اند؟

(الف) مرا نهایت شادی است با تو ای غم دوست	که دوستدار قدیم و ندیم دیرینی
(ب) جز نفخت کان ز وهاب آمده‌ست	روح را باش آن دگرها بیهده‌ست
(ج) با نقش تو گفته نقش‌بندت	لولاک لما خلقت افلاک
(د) دل و جان نظریازان همه بر یکدگر دوزد	نهد چون در کمان ابروی جانان تیر مژگان را
- (۱) ج - ب - د - الف (۲) ب - ج - د - الف (۳) ب - ج - الف - د (۴) الف - ج - ب - د

۱۰۸- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

- «حق بود در نظر پیر حقیقت‌رو عشق»
(۱) تلمیح، واژه‌آرایی، مجاز	هر که منصورصفت بر زیر دار بسوخت»
(۲) تشبیه، تلمیح، جناس	
(۳) مراعات نظیر، استعاره، تضاد	
(۴) کنایه، سجع، اغراق	

۱۰۹- کدام ابیات دارای استعاره، تشبیه و تلمیح‌اند؟

(الف) پاره گرداند زلیخای صبا	صبحدم بر یوسف گل پیرهن
(ب) لب‌های تو خضر اگر بدیدی	گفتی لب‌چشمه حیات است
(ج) ما بی‌خودیم و مدعیان‌اند بی‌خبر	زان می که داده‌است به ما ساقی‌الست
(د) اگر عکس رخ و بوی سر زلفت نبودندی	که بنمودی شب دیجور نور از طور موسی را
(ه) تنها نه منم مست ز خم‌خانه عشقت	کز جرعه جامش در و دیوار خراب است
- (۱) الف، ب (۲) ب، ج (۳) ج، د (۴) الف، د

۱۱۰- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) هر کاو نظری دارد با یار کمان‌ابرو	باید که سپر باشد پیش همه پیکان‌ها
(۲) قیمت عشق نداند قدم صدق ندارد	سست‌عهدی که تحمل نکند بار جفا را
(۳) خنک آن درد که یارم به عیادت به سر آید	دردمندان به چنین درد نخواهند دوا را
(۴) مشتاقی و صبوری از حد گذشت یارا	گر تو شکیب داری طاقت نماند ما را

عربی، زبان قرآن (۳)

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام علي (ع)
متن درس، الحروف المشبهة بالفعل
لا النافية للجنس (تمارين)
صفحه‌های ۱ تا ۱۴

■ عَيْنِ الْأَصْحَحِ وَ الْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۱۱ - ۱۱۵)

۱۱۱- ﴿ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزَنكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ ﴾: ای پیامبر...

(۱) کسی که در راه بی‌دینی شتاب می‌نماید تو را ناراحت نخواهد کرد!

(۲) کسی که در بی‌دینی شتاب می‌کند نباید اندوهگین باشد!

(۳) کسانی که در بی‌دینی می‌شتابند نباید تو را اندوهگین کنند!

(۴) کسانی که در راه بی‌دینی شتاب کردند تو را ناراحت نمی‌کنند!

۱۱۲- « دَوَاؤُكَ فَيْكَ وَ مَا تُبْصِرُ / وَ دَاؤُكَ مِنْكَ وَ لَا تَشْعُرُ! »:

(۱) دواي تو در درون چیزی است که از آن آگاه هستی و بیماریت احساس نداشتن تو است!

(۲) درمان تو در خویشتن است، چه می‌بینی و دردت از جانب خود است و حس نمی‌شود!

(۳) دردت در توست، چیزی که خودبینی است و داروی تو از درونت است و حس نمی‌کنی!

(۴) دارویت در خودت است و تو نمی‌بینی و بیماریت از خودت است و احساس نمی‌کنی!

۱۱۳- « إقصدوا في أعمالكم و اقتصدوا في استهلاككم و هذان العملان من أفضل الأعمال القيمة للإنسان! »:

(۱) در کارهایتان میانه‌روی کنید و در مصرفتان صرفه‌جویی کنید و این دو عمل از بهترین کارهای ارزشمند برای انسان هستند!

(۲) در کارها میانه‌روی کنید و در مصرفتان صرفه‌جویی کنید و این کارها از بهترین اعمال ارزشمند برای انسان هستند!

(۳) در کارهایتان صرفه‌جویی کنید و در مصرف‌هایتان میانه‌روی کنید و این دو عملی هستند که از بهترین کارهای ارزشمند برای انسان به حساب می‌آیند!

(۴) در کارهایتان صرفه‌جویی کنید و در مصرف‌هایتان میانه‌روی کنید و این دو کار از کارهای خوب و ارزشمند برای انسان هستند!

۱۱۴- عَيْنِ الْخَطَأِ:

(۱) إِنَّ الْآبَاءَ أَجَلَسُوا أَوْلَادَهُمْ عِنْدَهُمْ فِي الْحَفَلَةِ! پدران فرزندان خویش را در جشن، نزد خود نشاندهند!

(۲) قَدْ يُعَلِّمُ التَّلْمِيذُ مُعَلِّمِهِ دَرْسًا لَا يَعْلَمُونَهُ! دانش‌آموز به معلم خود درسی یاد داده است که آن را نمی‌دانند!

(۳) إِلَهِي! لَمْ أَقْطَعْ رَجَائِي مِنْكَ حَتَّى لَحْظَةً وَاحِدَةً! خدای من! حتی یک لحظه امیدم را از تو نبریده‌ام!

(۴) أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِلذَّنُوبِ الَّتِي ارْتَكَبْتُهَا فِي الشَّبَابِ! از خداوند به‌خاطر گناهی که در جوانی انجامشان دادم، آمرزش می‌خواهم!

۱۱۵- « دانش‌آموزان در سالن امتحانات حاضر شدند، اما معلمشان حاضر نشده است! »: عَيْنِ الصَّحِيحِ:

(۱) الطَّالِبَاتِ حُضْرُنَ فِي قَاعَةِ الْإِمْتِحَانَاتِ، لَكِنَّ مَعْلَمَهُنَّ لَيْسَ حَاضِرًا!

(۲) حُضِرَ الطَّلَابُ فِي صَالَةِ الْإِمْتِحَانَاتِ، لَكِنَّ الْمَعْلَمَ لَا يَحْضُرُ!

(۳) إِنَّ الطَّلَابَ حُضِرُوا فِي صَالَةِ الْإِمْتِحَانَاتِ، لَكِنَّ مَعْلَمَهُمْ لَمْ يَحْضُرُ!

(۴) تَحْضُرَ الطَّالِبَاتِ فِي قَاعَةِ الْإِمْتِحَانَاتِ، كَأَنَّهُ لَمْ يَحْضُرِ الْمَعْلَمُ!

۱۱۶- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي الْمَفْهُومِ:

- (۱) لَا تَغْضَبْ فَإِنَّ الْغَضَبَ مَفْسَدَةٌ! با کلیدی از جهنم هست همراه وقتِ خشم / ابتدا از خشم می سوزاند او مهر و وفا!
- (۲) لَا لِبَاسٍ أَجْمَلُ مِنَ الْعَافِيَةِ! السَّلَامَةُ نِعْمَةٌ مَجْهُولَةٌ لَا تُعْرَفُ إِلَّا بَعْدَ فَقْدَانِهَا!
- (۳) لَا سَوْءَ أَسْوَأَ مِنَ الْكِذْبِ! الْكِذْبُ مِفْتَاحُ لِكُلِّ شَرٍّ!
- (۴) لَا شَيْءَ أَحْسَنَ مِنَ الْعَفْوِ عِنْدَ الْقُدْرَةِ! تَرْحَمُ بَرِ پَلَنگ تیزدندان / ستمکاری بود بر گوسپندان!

۱۱۷- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (۱) لَا خَيْرَ فِي قَوْلٍ إِلَّا مَعَ الْفِعْلِ!
- (۲) لَيْتَ الطَّالِبِ الرَّاسِبَ يَفُوزُ فِي امْتِحَانَاتِ نَهَائِيَةِ السَّنَةِ!
- (۳) إِنَّمَا الْمُؤْمِنُ بِمَنْزِلَةِ كَفَّةِ الْمِيزَانِ!
- (۴) لَعَلَّ الْمُتَكَاسِلَ يَتَقَدَّمُ فِي أُمُورِهِ فِي الْمُسْتَقْبَلِ!
- ۱۱۸- عَيْنِ لِلْفَرَاغِ كَلِمَةً حَتَّى تُصْبِحَ اسْمُ «لَا» النَّافِيَةِ لِلْجِنْسِ: «قَوْلٌ لَا يُصَاحِبُهُ عَمَلٌ لَّا..... فِيهِ!»:

- (۱) الْخَيْرَ (۲) خَيْرَ (۳) خَيْرَ (۴) خَيْرًا

۱۱۹- عَيْنِ عِبَارَةٍ جَاءَ فِيهَا «التَّشْبِيه»:

- (۱) لَيْتَ الطَّيُورِ تُغَرَّدَ عَلَى كُلِّ غِصْنٍ فِي هَذَا الْيَوْمِ الْمُشْمِسِ!
- (۲) «... قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»
- (۳) كَأَنَّ قُلُوبَ كُلِّ أَعْدَائِنَا قَطَعَ مِنَ الْحَدِيدِ وَالنَّحَاسِ!
- (۴) «إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ، وَإِنَّ الْفَجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ»
- ۱۲۰- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي تَعْيِينِ الْخَبَرِ فِي هَذِهِ الْعِبَارَةِ: «إِنَّ مُعَلِّمَنَا الْمُشْفِقَ فِي مَدْرَسَتِنَا الْكَبِيرَةِ صَدِيقٌ وَدَلِيلٌ لَنَا!»:

- (۱) الْمُشْفِقُ (۲) فِي مَدْرَسَتِنَا (۳) الْكَبِيرَةِ (۴) صَدِيقٌ

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

هستی و چیستی،
جهان ممکنات،
جهان علی و معلولی
درس ۱، ۲ و ۳ تا پایان «دیدگاه برخی
فیلسوفان اروپایی»
صفحه‌های ۱ تا ۱۷

۱۲۱- نسبت میان وجود و ماهیت در واقعیت شبیه نسبت ...

(۱) جوهر خودکار به خودکار است.

(۲) خرس قطبی و سفید بودن آن است.

(۳) مادر بودن و فرزند بودن در یک فرد است.

(۴) برگ درختان به درخت است.

۱۲۲- دانشمندی برای بررسی سلول‌های یک برگ آن را زیر میکروسکوپ گذاشته و آن را مشاهده می‌کند. این مطلب نشانگر کدام یک از موارد زیر است؟

(۱) مغایرت وجود و ماهیت در ذهن

(۲) مغایرت وجود و ماهیت در خارج

(۳) عینیت وجود و ماهیت در ذهن

(۴) عینیت وجود و ماهیت در خارج

۱۲۳- کدام عبارت درباره فلسفه توماس آکوئیناس و گسترش بحث مغایرت وجود و ماهیت در اروپا نادرست است؟

(۱) توماس آکوئیناس به تبعیت از فلسفه ابن‌سینا آن را در اروپا رواج داد.

(۲) می‌توان گفت ارسطوگرایی در اروپا ریشه در آراء فلاسفه اسلامی داشت.

(۳) نظر توماس آکوئیناس در باب وجود و ماهیت بیشتر بر اساس اندیشه ابن‌رشد بود.

(۴) مکتب تومیسیم به نام وی همچنان در جریان است.

۱۲۴- در صورتی که رابطه موضوع با محمول در یک قضیه حملی، رابطه‌ای امکانی باشد؛ عقل:

(۱) از قبول خلافتش ابا دارد.

(۲) از قبول خود آن ابا دارد.

(۳) نه از قبول خود آن و نه از قبول خلافتش ابا دارد.

(۴) هم از قبول خود آن و هم از قبول خلافتش ابا دارد.

۱۲۵- در چه صورت رابطه موضوع و محمول قضیه «مثلث چهارضلعی موجود است» مانند قضیه «انسان ناطق است» می‌شد؟

(۱) اگر وجود و ماهیت در خارج عین یکدیگر بودند.

(۲) اگر مثلث چهارضلعی ممتنع‌الوجود بالذات نبود.

(۳) اگر وجود جزئی از ماهیت محسوب می‌شد.

(۴) اگر علتی برای مثلث چهارضلعی وجود داشت.

۱۲۶- اگر ماهیتی را فرض کنیم که در جهان خارج شاهد آن نبوده‌ایم کدام گزینه درباره آن صحیح است؟

- (۱) ذاتاً امکان موجود شدن ندارد و نخواهد داشت.
- (۲) پس از به وجود آمدن نوع رابطه آن تغییر می‌کند.
- (۳) ممکن است برای موجود شدنش علتی در آینده پدید آید.
- (۴) ممکن نیست بتواند واجب‌الوجود بالغیر شود.

۱۲۷- کدام گزاره در خصوص رابطه علیت، صحیح نیست؟

- (۱) ذهن انسان علت و معلول را درک می‌کند و به صورت دلیل و نتیجه در واقعیت مشاهده می‌کند.
- (۲) هر انسانی رابطه علیت را بدون دانستن نام آن نیز قبول دارد و از آن استفاده می‌کند.
- (۳) پرسش از چرایی و علیت هم تابع ساختار ذهن است هم ساختار جهان خارج.
- (۴) کلمه «چرا» بازتابی از درک علیت در واقعیت نیست.

۱۲۸- کدام یک از گزاره‌های زیر مورد قبول دکارت نیست؟

- (۱) کسی دست به یادگیری می‌زند که اصل علیت را واقعی دانسته باشد.
- (۲) از آنجا که درک رابطه علیت نیاز به تجربه و آموزش ندارد، پایه و اساس هر تجربه‌ای است.
- (۳) عامل پیدایش مفهوم علیت در ذهن ما انسان‌ها تجربه نبوده است.
- (۴) دکارت برخلاف هیوم علیت را امری واقعی و منشأ درک آن را فطرت می‌داند.

۱۲۹- کدام گزینه، مطابق با نظر دیوید هیوم درباره علیت نمی‌باشد؟

- (۱) پی بردن به علیت از طریق تجربه ممکن نیست.
- (۲) تنها راه شناخت واقعیت حس و تجربه است.
- (۳) علیت همان توالی و پشت سرهم آمدن پدیده‌ها است.
- (۴) ما پنداشته‌ایم یک رابطه ضروری میان طلوع خورشید و روشن شدن زمین وجود دارد.

۱۳۰- کدام گزینه در مورد چگونگی درک رابطه علیت به درستی بیان نشده است؟

- (۱) از نظر تجربه‌گرایان، انسان از طریق حس به‌طور مستقیم به درک رابطه علیت می‌رسد.
- (۲) دکارت برخلاف تجربه‌گرایان منشأ درک علیت را تجربه تلقی نمی‌کرد.
- (۳) دکارت علی‌رغم عقل‌گرا بودن اعتقادی به عقلانی بودن اصل علیت نداشت.
- (۴) تفاوت بین هیوم و تجربه‌گرایان در ضروری بودن یا نبودن اصل علیت بود.

سوالات پایہ دہم (بخش اختیاری)

۱۰ شہریور ماہ ۱۴۰۲

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین بلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

ریاضی و آمار (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

کار با داده‌های آماری

(گردآوری داده‌ها، معیارهای گرایش به مرکز، معیارهای پراکندگی)
صفحه‌های ۷۱ تا ۹۸

۱۳۱- برای بررسی حداکثر توان موتورهای الکتریکی یک شرکت در مقابل ولتاژهای مختلف کدام روش مناسب‌تر است؟

- (۱) سرشماری، مشاهده (۲) سرشماری، دادگان‌ها (۳) نمونه‌گیری، مصاحبه (۴) نمونه‌گیری، مشاهده

۱۳۲- نوع و مقیاس متغیرهای زیر به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

«وضعیت تأهل افراد، رنگ چشم، رتبه شرکت‌کنندگان در آزمون سراسری، مدت زمان مطالعه روزانه، گروه خونی»

(۱) کیفی اسمی - کیفی ترتیبی - کمی فاصله‌ای - کمی نسبتی - کیفی اسمی

(۲) کیفی ترتیبی - کیفی اسمی - کمی نسبتی - کمی فاصله‌ای - کیفی ترتیبی

(۳) کیفی اسمی - کیفی اسمی - کیفی ترتیبی - کمی نسبتی - کیفی اسمی

(۴) کیفی اسمی - کیفی اسمی - کیفی ترتیبی - کمی فاصله‌ای - کیفی ترتیبی

۱۳۳- کدام یک از موارد زیر در مورد گردآوری داده‌ها صحیح نیست؟

(۱) مصاحبه، پرسش‌های شفاهی است که پرسشگری می‌پرسد و در هر شرایطی قابل استفاده نیست.

(۲) دادگان‌ها، اطلاعاتی است که از قبل ذخیره شده و همواره در دسترس نیست.

(۳) پرسش‌نامه، مجموعه‌ای از پرسش‌های کتبی است که باید به ذهن پاسخگو جهت دهد.

(۴) مشاهده، جمع‌آوری داده با تماشا کردن جامعه یا نمونه است و دقت زیادی ندارد.

۱۳۴- میانگین داده‌های $11 + x_4 + 7 + x_4 + 5 + 3x_4 - 2x_1$ برابر \bar{x} است. میانگین داده‌های $14 + 2x_4 - 9 + 8x_3 - 5 + 6x_2 - 4x_1$ کدام است؟

(۴) $2\bar{x} - 7/5$

(۳) $2\bar{x} - 4$

(۲) $2\bar{x} + 5$

(۱) $2\bar{x}$

۱۳۵- اگر میانگین داده‌های $2 - 2, 3x_1 - 2, 3x_2 - 2, \dots, 3x_{20} - 2$ برابر $\frac{13}{4}$ باشد، میانگین داده‌های $3 - 3, 4x_1 - 3, 4x_2 - 3, \dots, 4x_{20} - 3$ کدام است؟

- (۱) $\frac{7}{4}$ (۲) ۴ (۳) $\frac{3}{4}$ (۴) ۱

۱۳۶- اختلاف واریانس ۴ عدد زوج متوالی با ۵ عدد فرد متوالی کدام است؟

- (۱) ۱۲ (۲) ۸ (۳) ۳ (۴) ۵

۱۳۷- پانزده داده آماری با واریانس ۱۲ را با ۱۰ داده آماری دیگر با واریانس $\frac{7}{6}$ ترکیب می‌کنیم. اگر میانگین هر دو گروه یکسان باشند، انحراف معیار

۲۵ داده حاصل کدام است؟

- (۱) $\frac{3}{3}$ (۲) $\frac{3}{5}$ (۳) $\frac{3}{2}$ (۴) $\frac{3}{1}$

۱۳۸- داده‌های کدام گزینه را به داده‌های زیر اضافه کنیم تا میانگین داده‌ها تغییر نکند؟

۸, ۱۵, ۱۰, ۲, ۲۵, ۱۶, ۱۴, ۱۲, ۱۵

- (۱) داده‌های 13 و $13/5$ (۲) داده‌های 14 و 13 (۳) داده‌های 14 و 12 (۴) داده‌های 8 و 5

۱۳۹- در یک جامعه آماری که داده‌ها پراکندگی با خم بهنجار دارند، اگر میانگین برابر ۳۲ و ۹۶ درصد داده‌ها در فاصله ۲۶ و ۳۸ قرار بگیرند، واریانس

داده‌ها کدام است؟

- (۱) ۳۶ (۲) ۳ (۳) ۶ (۴) ۹

۱۴۰- به مشخصه عددی که جنبه‌ای خاص از جامعه را مشخص می‌کند و در صورتی که همه داده‌های جامعه در اختیار باشند قابل محاسبه است ...

می‌گویند و ... است اما ... جنبه‌ای خاص از نمونه را بیان می‌کند.

- (۱) آماره - همواره ثابت - پارامتر (۲) پارامتر - همواره ثابت - آماره

- (۳) آماره - متغیر - پارامتر (۴) پارامتر - متغیر - آماره

جامعه‌شناسی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

هویت

(تغییرات هویت اجتماعی، تحولات هویتی جهان اجتماعی «علل درونی»، تحولات هویتی جهان اجتماعی «علل بیرونی») صفحه‌های ۸۲ تا ۱۰۲

۱۴۱- کدام هویت بر دیگری مقدم است؟ و هویت اکتسابی چگونه شکل می‌گیرد؟

- ۱) انتسابی - تدریجی و وابسته به عملکرد انسان‌ها در موقعیت‌های مختلف
- ۲) انتسابی - براساس ویژگی‌های منحصر به فرد و متفاوت انسان‌ها با یکدیگر
- ۳) اکتسابی - تدریجی و وابسته به عملکرد انسان‌ها در موقعیت‌های مختلف
- ۴) اکتسابی - براساس ویژگی‌های منحصر به فرد و متفاوت انسان‌ها با یکدیگر

۱۴۲- کدام گزینه با نمودار مقابل مرتبط است؟

- فرزند کارمندی که مدیرکل می‌شود.

- دبیر جامعه‌شناسی دبیرستان شهید مطهری به دبیری جامعه‌شناسی دبیرستان کوثر منصوب شد.

- فرماندار شهر قزوین، به‌صورت یک کارمند عادی به‌کار خود ادامه می‌دهد.

- همه فرزندان یک نانو به کار نانوائی مشغولند.

۱) ج - ب - الف - د

۲) ج - الف - ب - د

۳) ج - الف - د - ب

۴) الف - ج - د - ب

۱۴۳- به‌ترتیب هر عبارت نشانه کدام مفهوم یا موضوع است؟

- ما با شناخت آن، درباره فرد اطلاعاتی به‌دست می‌آوریم، مانند اینکه با چه کسانی در ارتباط است.

- در جوامع فئودالی غربی طبقه‌ای از مردم عادی بودند که به علت فواید و کارکردهایی که داشتند، تحمل می‌شدند.

- پذیرش آن توسط عموم مردم به پیدایش فرهنگ فایده‌گرایی منجر شد.

- بیشتر در جوامعی وجود دارد که جایگاه افراد براساس ویژگی‌های انتسابی تعیین می‌شود.

۱) تحرک اجتماعی - نه اشراف بودند و نه رعیت - ارزیابی اشراف با معیار فایده‌مندی آن‌ها - باز بودن راه تحرک اجتماعی

۲) موقعیت اجتماعی - طبقه سوم - ارزیابی گروه‌ها براساس مفید بودن یا نبودن - انسداد اجتماعی

۳) موقعیت اجتماعی - نه اشراف بودند و نه رعیت - ارزیابی گروه‌ها براساس وضعیت فرهنگی آن‌ها - انسداد اجتماعی

۴) هویت اجتماعی جدید - طبقه سوم - ارزیابی گروه‌ها براساس مفید بودن یا نبودن - باز بودن راه تحرک اجتماعی

۱۴۴- چند مورد از عبارات زیر با عبارت زیر مرتبط است؟

«قانون ممنوعیت استفاده از حجاب در مدارس فرانسه، فرصت تحصیل و اشتغال را از زنان مسلمان با حجاب سلب می‌کند.»

- هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که دارد، برخی تغییرات هویتی و تحرک‌های اجتماعی را منع می‌کند.

- در یک جهان دینی و معنوی، هویت‌هایی که ابعاد متعالی و دنیوی انسان را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند.

- تغییرات هویتی افراد، گاه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود.

- در یک جهان سکولار، هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

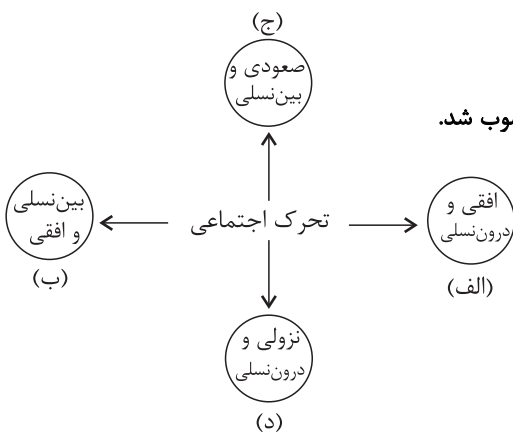
۱۴۵- عبارت «در پی اروپایی شدن سبک زندگی شرقی‌ها و الگو گرفتن از آنان، نرخ فرزندآوری و رشد جمعیت در برخی از کشورهای آسیایی کاهش چشمگیری داشته است و این مسئله جامعه‌شناسان را نگران کرده است.» بیانگر کدام‌یک از گزینه‌های زیر است؟

۱) گاهی شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تداوم می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد.

۲) اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود.

۳) بحران هویت فرهنگی در جایی به‌وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

۴) اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار از خود بیگانگی می‌شود.

۱۴۶- کدام گزینه در خصوص روابط جهان‌های اجتماعی با یکدیگر نادرست است؟

- ۱) زمینه پیشرفت یک جهان اجتماعی زمانی فراهم می‌شود که در محدودهٔ هنجارها، عناصری را از جهان‌های اجتماعی دیگر بگیرد و در صورت لزوم، در آن تغییراتی را به‌وجود آورد.
- ۲) یک جهان اجتماعی می‌تواند در مواجهه با جهان‌های اجتماعی دیگر، هویت جدیدی به‌دست آورد و بدون اینکه به جهان اجتماعی مقابل ملحق شود، دچار تحولات هویتی گردد.
- ۳) اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر، بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، داد و ستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سرایت می‌کند.
- ۴) جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی، پس از رویارویی با فرهنگ اسلامی و پذیرش برخی لایه‌های آن، به جهان اسلام پیوست و تحولات هویتی پیدا کرد.

۱۴۷- پاسخ هریک از سوالات زیر به ترتیب کدام است؟

- چه زمانی جهان اجتماعی به تعامل و داد و ستد می‌پردازد؟
- روش جهان‌های اجتماعی خودباخته چیست؟

- چرا جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد؟

- ۱) زمانی که تصمیم به اصلاح لایه‌های سطحی فرهنگ خود بگیرد. - الگوگیری - به دلیل اهمیتی که اسلام برای عقل و عقلانیت قائل بود.
- ۲) وقتی که اعضای آن به‌طور خلاق و فعال و براساس نیازها با جهان اجتماعی دیگر رویارو شوند. - تقلیدی - به دلیل اهمیتی که اسلام برای عقل و عقلانیت قائل بود.
- ۳) زمانی که تصمیم به اصلاح لایه‌های سطحی فرهنگ خود بگیرد. - تقلیدی - زیرا عناصر دینی و معنوی آن‌ها با فرهنگ اسلامی سازگار نبود.
- ۴) وقتی که اعضای آن به‌طور خلاق و فعال و براساس نیازها با جهان اجتماعی دیگر رویارو شوند. - الگوگیری - زیرا عناصر دینی و معنوی آن‌ها با فرهنگ اسلامی سازگار نبود.

۱۴۸- به ترتیب، کدام گزینه صحیح یا غلط بودن عبارت‌های زیر را به درستی اشاره کرده است؟

- انسان صرفاً محصور در زمان و مکان است و برای این‌که زمان را گم نکند باید تاریخ را بلد باشد.
 - جهان‌های اجتماعی که براساس فطرت انسان شکل نگرفته‌اند، مانع از آن می‌شوند که انسان‌ها به شناخت صحیحی از عالم و آدم برسند.
 - از نظر قرآن انسان هنگامی به شناخت حقیقت خود و جهان می‌رسد که با نگاه توحیدی به خود و جهان بنگرد.
 - جشن هنر شیراز که به ریاست محمدرضا پهلوی برگزار می‌شد یکی از نشانه‌های ابتدال رژیم پهلوی و ترویج سیاست‌های غرب‌گرایانه بود.
- ۱) ص - غ - غ - ص ۲) ص - غ - ص - ص ۳) غ - ص - ص - ص ۴) غ - ص - ص - ص

۱۴۹- اگر آرمان‌ها و واقعیت‌های یک جهان اجتماعی مطابق حق باشند، چه وضعیتی دارد و آیه (و لا تکنوا کاذبین نسو الله فأنسأهم، أنفسهم) به چه موضوعی اشاره دارد؟

- ۱) دارای هویت حقیقی - در جهان‌های اجتماعی که براساس فطرت انسان شکل گرفته‌اند، انسان سر به عصیان و اعتراض برمی‌دارد.
- ۲) دارای هویت تاریخی - در جهان‌های اجتماعی که براساس فطرت انسان شکل گرفته‌اند، انسان سر به عصیان و اعتراض برمی‌دارد.
- ۳) دارای هویت تاریخی - فراموشی خداوند سبب فراموشی انسان از خود می‌شود.
- ۴) دارای هویت حقیقی - فراموشی خداوند سبب فراموشی انسان از خود می‌شود.

۱۵۰- «شکل‌گیری»، «دوام» و «چالش» هویت فرهنگی جهان اجتماعی در چه صورتی است؟

- ۱) پذیرش ارزش‌ها توسط اعضا - تحقق هویت اجتماعی افراد - چالش‌های فرهنگی
- ۲) به رسمیت شناختن عقاید و ارزش‌ها توسط اعضا - مهم بودن عقاید و ارزش‌ها برای اعضا - چالش‌های فرهنگی
- ۳) پذیرش ارزش‌ها توسط اعضا - مهم بودن عقاید و ارزش‌ها برای اعضا - از دست رفتن اعتبار ارزش‌ها و عقاید
- ۴) به رسمیت شناختن عقاید و ارزش‌ها توسط اعضا - تحقق هویت اجتماعی افراد - از دست رفتن اعتبار ارزش‌ها و عقاید

منطق

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

قضیه شرطی و قیاس استثنایی
(قضیه شرطی و قیاس استثنایی)
صفحه‌های ۸۳ تا ۹۶

۱۵۱- ملاک تقسیم‌بندی قضایای شرطی به انواع متصل و منفصل چیست؟

- (۱) ملازمه یا ناسازگاری در یک نسبت
(۲) پیوستگی یا گسستگی بین دو نسبت
(۳) وجود حکم مشروط در قضیه
(۴) صادق یا کاذب بودن دو حکم

۱۵۲- در کدام گزینه ترتیب مقدم و تالی با دیگر گزینه‌ها تفاوت دارد؟

- (۱) به می سجاده رنگین کن گرت پیر مغان گوید / که سالک بی‌خبر نبود ز راه و رسم منزل‌ها
(۲) شود کوه آهن چو دریای آب / اگر بشنود نام افراسیاب
(۳) آینه‌ام، آینه‌ام، مرد مقالات نهام / دیده شود حال من ار چشم شود گوش شما
(۴) عقل اگر داند که دل در بند زلفش چون خوش است / عاقلان دیوانه گردند از پی زنجیر ما

۱۵۳- عبارت «علی تجدید می‌شود» در کنار کدام گزینه یک قضیه منفصله حقیقی می‌سازد؟

- (۱) علی بالای ۱۰ می‌گیرد یا ...
(۲) علی نمره کمتر از ۱۰ می‌گیرد یا...
(۳) علی در آزمون شرکت نمی‌کند یا ...
(۴) نمره علی از ۱۰ کمتر نمی‌شود یا ...

۱۵۴- هر یک از قضایای منفصل زیر، به ترتیب از چه نوعی هستند؟

الف) یا فردا شنبه است یا یکشنبه

ب) گروه خونی او ممکن است B+ باشد یا B-

- (۱) حقیقی - مانعةالجمع
(۲) مانعةالجمع - مانعةالرفع
(۳) مانعةالرفع - مانعةالرفع
(۴) مانعةالجمع - مانعةالجمع

۱۵۵- در عبارت «گر چرخ بکام ما نگردهد / کاری بکنیم تا نگردهد / گوئیم به او: مطیع ما گرد / یا می‌گردد و یا نگردهد.» چه نوع قضیه شرطی وجود دارد؟

- (۱) منفصل غیرقابل جمع در صدق
(۲) منفصل غیرقابل جمع در کذب
(۳) منفصل حقیقی
(۴) شرطی متصلی که دو طرف آن در تضاد هستند.

۱۵۶- کدام گزینه قیاس استثنایی اتصالی معتبر می‌باشد؟

- (۱) اگر ورزش کنیم سالم خواهیم ماند. لیکن ورزش نمی‌کنیم. پس سالم نخواهیم ماند.
- (۲) اگر به دستور پزشک عمل کنی درمان خواهی شد. لیکن به دستور پزشک عمل نکرده‌ای. پس درمان خواهی شد.
- (۳) اگر این دانش‌آموز علوم انسانی باشد کتاب منطق دارد. کتاب منطق دارد. پس دانش‌آموز علوم انسانی است.
- (۴) اگر قوانین راهنمایی و رانندگی را رعایت کنی سالم به مقصد می‌رسی. قوانین را رعایت کرده‌ای. پس سالم به مقصد رسیده‌ای.

۱۵۷- هرگاه مقدمه شرطی یک قیاس استثنایی اتصالی «اگر الف ب باشد، ج د نیست» باشد، کدام گزینه به ترتیب به عنوان مقدمه حمله و نتیجه قرار بگیرد

تا قیاس معتبر شود؟

- (۱) «ج د است» پس «الف ب است»
- (۲) «الف ب نیست» پس «ج د است»
- (۳) «ج د است» پس «الف ب نیست»
- (۴) «الف ب است» پس «ج د است»

۱۵۸- با کدام قضیه می‌توان یک قیاس استثنایی انفصالی معتبر ساخت که صرفاً از صدق یک طرف قضیه به کذب طرف دیگر برسیم؟

- (۱) کارنامه داوطلبان کنکور یا از طریق وارد کردن شماره پرونده یا شماره ملی قابل مشاهده است.
- (۲) خودکار یا آبی است یا قرمز
- (۳) عالم یا محدود است یا نامحدود
- (۴) لامپ یا روشن است یا خاموش

۱۵۹- در خصوص قیاس استثنایی، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) اشتراک قضیه شرطی منفصل حقیقی و مانع‌الرفع، عدم قابلیت جمع در صدق است.
- (۲) در قیاس استثنایی از نوع وضع مقدم، مقدمه اول قضیه حمله و مقدمه دوم شرطی متصل است.
- (۳) رابطه بین قضیه شرطی منفصل مانع‌الجمع و مانع‌الرفع، عموم و خصوص من وجه است.
- (۴) در یک قیاس استثنایی اگر عین تالی مقدمه اول را در مقدمه دوم بیاوریم، حتماً دچار مغالطه شده‌ایم.

۱۶۰- با قضیه «این شیء ارزشمند یا طلا است یا غیرطلا» می‌توان ...

- (۱) قیاس استثنایی اتصالی تشکیل داد که از چهار حالت ممکن، دو حالت آن نتیجه معتبر دارند.
- (۲) قیاس استثنایی انفصالی حقیقی ساخت که چهار حالت با نتیجه معتبر دارد.
- (۳) قیاس استثنایی انفصالی مانع‌الجمع ساخت که دو نتیجه معتبر دارد.
- (۴) قیاس استثنایی انفصالی مانع‌الرفع تشکیل داد که دو نتیجه معتبر دارد.

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۰ شهریور ماه ۱۴۰۲

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
سامان اسپهرم، محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم توننده‌جانی، گلناز بینقی، آروین حسینی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، سعید عزیزخانی، فرشید کریمی	ریاضی و آمار
سیدعلیرضا احمدی، محمدامین داداش‌فام، سید علیرضا علویان، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی، محمدحسین یگانه	علوم و فنون ادبی
امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، امیرحسین کاروین	جامعه‌شناسی
حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، مهسا عفتی	روان‌شناسی
محمود بادبرین، امیرحسین پورخنجر، محمد جهان‌بین، اسماعیل علیپور، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، احسان کلاته‌عربی، روح‌الله گلشن، سیدمحمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، پیروز وجان	عربی زبان قرآن
حسین آخوندی راهنماچی، سبا جعفرزاده صابری، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌یقا، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی‌نژاد، احمد منصوری، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
نسرین جعفری، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارمضانی، آروین حسینی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	مانده مؤمنی	مانده مؤمنی	فاطمه صفری، کوثر شاه‌حسینی	زهره قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	سبا جعفرزاده صابری	فرهاد علی‌نژاد	زهره قموشی
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	فاطمه صفری	زهره قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صدی زاداسفنگره	زهره قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۳»

(فرشید کریمی)

ابتدا اعضای تابع g را به دست می آوریم. مؤلفه های اول مشترک دو تابع را پیدا می کنیم و سپس اعمال را بر روی y های آن ها انجام می دهیم:

$$g = \{(x, x^2) \mid x \in \mathbb{N}, x \leq 3\} \Rightarrow x \in \{1, 2, 3\}$$

$$g = \{(1, 1), (2, 4), (3, 9)\}$$

$$\Rightarrow D_{\frac{g}{f}} = D_g \cap D_f - \{x \mid f(x) = 0\} = \{1, 2, 3\}$$

$$\left(\frac{g}{f}\right)(1) = \frac{1}{1}$$

$$\left(\frac{g}{f}\right)(2) = \frac{4}{-1} = -4$$

$$\left(\frac{g}{f}\right)(3) = \frac{9}{4} = 4/5$$

$$\Rightarrow \frac{g}{f} \text{ برد تابع} = \left\{\frac{1}{1}, -4, 4/5\right\}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه های ۳۵ تا ۵۴)

۲- گزینه «۳»

(فرشید کریمی)

هر عملی که روی تابع انجام می شود، دقیقاً روی مقدارهایشان انجام می دهیم.

$$f(x) = \sqrt{1-x^2} \Rightarrow f(0) = 1, f(1) = 0$$

$$g(x) = \sqrt{4-3x} \Rightarrow g(0) = 2, g(1) = 1$$

حالا مقدار خواسته شده را پیدا می کنیم.

$$(g^2 + \sqrt{f})(0) + (\sqrt{f} + g^3)(1)$$

$$= (g(0))^2 + \sqrt{f(0)} + \sqrt{f(1)} + (g(1))^3$$

$$= 2^2 + \sqrt{1} + \sqrt{0} + (1)^3 = 4 + 1 + 0 + 1 = 6$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه های ۳۵ تا ۵۴)

۳- گزینه «۴»

(ابوالفضل بهاری)

$$f(x) = 3x^4 - 7x^2 + 5$$

$$g(x) = (x^2 - 2x)(x^2 + 2x) \Rightarrow g(x) = x^4 - 4x^2$$

$$2g - f \Rightarrow 2g(x) - f(x) = 2(3x^4 - 4x^2) - (3x^4 - 7x^2 + 5)$$

$$= 3x^4 - 12x^2 - 3x^4 + 7x^2 - 5 = -5x^2 - 5 = -5(x^2 + 1)$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه های ۳۵ تا ۵۴)

۴- گزینه «۴»

(آروین حسینی)

نکته: $\text{تعداد بیکاران} \times 100 = \frac{\text{تعداد بیکاران}}{\text{جمعیت فعال}} = \text{نرخ بیکاری}$

تعداد شاغلین + تعداد بیکاران = جمعیت فعال

با توجه به نکات فوق داریم:

$$\text{جمعیت فعال} = 2000 + 1200 = 3200$$

اگر برای این جامعه x شغل ایجاد شود جمعیت بیکار آن $1200 - x$ خواهد شد.

حال برای آنکه نرخ بیکاری ۱۳ درصد شود، داریم:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{1200 - x}{3200} \times 100 = 13 \Rightarrow \frac{1200 - x}{32} = 13$$

$$\Rightarrow 1200 - x = 416 \Rightarrow x = 1200 - 416 = 784$$

پس ۷۸۴ شغل باید ایجاد شود تا نرخ بیکاری به ۱۳ درصد برسد.

(ریاضی و آمار، (۲)، آمار، صفحه های ۶۰ و ۶۱)

۵- گزینه «۲»

(آروین حسینی)

ابتدا میانگین داده ها را بدست می آوریم:

$$\bar{x} = \frac{\sum x_i}{n} \Rightarrow \bar{x} = \frac{3 + 2 \times 2 + 6}{4} = \frac{6}{4}$$

حال داریم:

$$\frac{6}{4} = \frac{8/8 + 2/8 + 6/8 + 3/8 + 4/8 + 9/8 + 5/8 + 7/8 + 9/8 + 3/8 + 7/8 + 4a/8 + 8/8}{10}$$

$$\frac{\text{طرفین}}{\text{وسطین}} \Rightarrow 64 = 56 + 4a \Rightarrow 4a = 8 \Rightarrow a = 2$$

حال داده ها را از کوچک به بزرگ مرتب می کنیم، سپس میانه را بدست می آوریم:

$$2/8, 3/8, 4/8, 9/8, 5/8, 7/8, 6/8, 8/8, 8/8, 8/8, 9/8, 3$$

$$\text{میانه} = \frac{\text{داده ششم} + \text{داده پنجم}}{2} = \frac{6 + 7}{2} = 6/5$$

خط فقر برابر است با:

$$\text{خط فقر} = \frac{\text{میانه}}{2} = \frac{6/5}{2} = 3/25 = \text{میلیون تومان } 3/25$$

افرادی که ماهانه کمتر از ۳/۲۵ میلیون تومان حقوق می گیرند، زیر خط فقر هستند که دو نفر را شامل می شود، در نتیجه:

$$\text{درصد افراد زیر خط فقر} = \frac{\text{تعداد افراد زیر خط فقر}}{\text{کل افراد}} \times 100 = \frac{2}{10} \times 100 = 20\%$$

(ریاضی و آمار، (۲)، آمار، صفحه های ۵۶، ۵۷ و ۶۱)

۶- گزینه «۳»

(فرشید کریمی)

شاخص بهای مرغ در سال پایه - شاخص بهای مرغ در سال مورد نظر
 $100 \times \frac{\text{شاخص بهای مرغ در سال مورد نظر}}{\text{شاخص بهای مرغ در سال پایه}} = \text{درصد تورم}$

$$\frac{45}{100} = \frac{x-100}{100} \Rightarrow 45 = x-100 \Rightarrow x = 145$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۱)

۷- گزینه «۱»

(آروین حسینی)

در داده‌های اولیه میانگین (\bar{x}) و میانه (M) را به دست آورده تا خط فقر را به هر دو روش محاسبه کنیم:

$$\bar{x} = \frac{6/8 + 7/2 + 7/3 + 7/8 + 7/9 + 8/3 + 8/7 + 10}{8} = \frac{64}{8} = 8$$

$$\text{خط فقر} = \frac{8}{2} = 4$$

۸ داده داریم، بنابراین میانگین داده‌های چهارم و پنجم، میانه است.

$$M = \frac{7/8 + 7/9}{2} = 7/85$$

$$\text{خط فقر} = \frac{7/85}{2} = 3/925$$

برای برابر شدن خط فقر به هر دو روش باید مقدار میانه افزایش یابد، پس باید مقداری را به داده‌های شماره چهار و پنج اضافه کنیم. با توجه به گزینه‌ها مقدار باید به صورت مساوی به داده‌های چهارم و پنجم اضافه شود بنابراین مقدار x را به هر دو داده اضافه کرده و خط فقر را به هر دو روش محاسبه کرده و برابر قرار می‌دهیم:

$$6/8, 7/2, 7/3, 7/8 + x, 7/9 + x, 8/3, 8/7, 10$$

$$\bar{x} = \frac{6/8 + 7/2 + 7/3 + 7/8 + x + 7/9 + x + 8/3 + 8/7 + 10}{8}$$

$$= \frac{64 + 2x}{8} \Rightarrow \text{خط فقر} = \frac{64 + 2x}{8} = \frac{32 + x}{4}$$

$$M = \frac{7/8 + x + 7/9 + x}{2} = \frac{15/7 + 2x}{2}$$

$$\text{خط فقر} = \frac{15/7 + 2x}{2} = \frac{15/7 + 2x}{4}$$

$$\Rightarrow \frac{15/7 + 2x}{4} = \frac{32 + x}{4} \Rightarrow 31/4 + 4x = 32 + x$$

$$\Rightarrow 3x = 0/6 \Rightarrow x = 0/2 = 0 \text{ میلیون تومان} = 200 \text{ هزار تومان}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶، ۵۷ و ۶۱)

۸- گزینه «۴»

(مهمرب ابراهیم توزنده‌یانی)

$100 \times \frac{\text{قیمت جدید} \times 2 \text{ مقدار کالا} + (\text{قیمت جدید} \times 1 \text{ مقدار کالا})}{\text{قیمت اولیه} \times 2 \text{ مقدار کالا} + (\text{قیمت اولیه} \times 1 \text{ مقدار کالا})} = \text{شاخص بهای دو کالا}$

$$\frac{a \times 50000 + 20 \times 160000}{a \times 20000 + 20 \times 100000} \times 100 = 200$$

$$\Rightarrow \frac{10000(5a + 320)}{10000(2a + 200)} \times 100 = 200$$

$$\Rightarrow \frac{5a + 320}{2a + 200} = 2 \Rightarrow a = 80$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۱)

۹- گزینه «۳»

(مهمرب سمیری)

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع}}{\text{تعداد}} = \frac{2+3+3+5+6+11+12+18}{8} = \frac{60}{8}$$

$\Rightarrow \bar{x} = 7/5$ میلیون تومان

$$\Rightarrow N = \frac{\bar{x}}{2} = \frac{7/5}{2} = 3/75 \text{ میلیون تومان}$$

میانه : ۲, ۳, ۳, ۵, ۶, ۱۱, ۱۲, ۱۸

$$Q_2 = \frac{5+6}{2} = 5/5$$

$$M = \frac{\text{میانه}}{2} = \frac{5/5}{2} = 2/75 \text{ (میلیون تومان)}$$

پس مقدار N بزرگتر از مقدار M است. ($N > M$)

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶، ۵۷ و ۶۱)

۱۰- گزینه «۳»

(مهمرب بفرایی)

ابتدا تابع $f(x)$ را به صورت چند ضابطه‌ای می‌نویسیم:

$$f(x) = \begin{cases} -1, & -1 \leq x < 0 \\ 0, & 0 \leq x < 1 \\ 1, & x = 1 \end{cases}$$

با توجه به نمودار تابع g ضابطه آن به صورت زیر است:

$$g(x) = \begin{cases} x, & -1 \leq x < 0 \\ -x, & 0 \leq x < 1 \\ -1, & x = 1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow (f \circ g)(x) = \begin{cases} -x, & -1 \leq x < 0 \\ 0, & 0 \leq x < 1 \\ -1, & x = 1 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۴)

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۱- گزینه «۴»

(یاسین مودریان)

«بیدل دهلوی» را به سبب سرودن غزل‌های خیال‌انگیز و به‌کاربردن مضمون‌های بدیع و گاه دور از ذهن می‌شناسیم.

«کلیم کاشانی» در ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است و ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره سخن وی را برجسته ساخته است.

برخی از تکبیت‌های غزل «صائب تبریزی» شاهکارهایی از ذوق و اندیشه‌اند و بسیاری از آن‌ها به‌صورت ضرب‌المثل رواج یافته‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۶۱)

۱۲- گزینه «۳»

(هومن نمازی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این دو جریان شعری در قرن دهم وجود داشت نه در قرن یازدهم.

گزینه «۲»: شاهان صفوی در ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران نقشی به‌سزا داشتند و کم و بیش به زبان فارسی کتاب نوشته یا شعر گفته‌اند.

گزینه «۴»: برخی از آن شعرا پس از کسب شهرت و ثروت به ایران بازگشتند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۱۳- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا علویان)

در این بیت، هیچ تشخیصی دیده نمی‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: زار گریستن ابر

گزینه «۲»: سر و روی در نقاب کردن ماه و مهر (خورشید)

گزینه «۴»: مورد خطاب قرار گرفتن چرخ فلک (روزگار) تشخیص می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۷۴)

۱۴- گزینه «۲»

(شیوا نظری)

این بیت دارای ۵ استعاره می‌باشد: پای دل - پای دین - دست حسن - گوش مه - گوش خور (خورشید)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ۳ استعاره دارد: گل‌های سرفکنده (شرمنده) - اندوه‌خوردن گل‌ها - سنبل استعاره از مو

گزینه «۲»: «گریه ابر» دارای تشخیص و استعاره است و «اشک ندامت» اضافه اقترانی است.

گزینه «۴»: ۲ استعاره دارد: «فرق آفتاب» - «روی روزگار» («پای همت» و «چشم نعمت» اضافه اقترانی هستند).

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۷۱ تا ۷۴)

۱۵- گزینه «۱»

(مهمرامین دارااش‌فام)

«گل» در این گزینه، استعاره مصرحه از «معشوق» می‌باشد.

«بلبلان» استعاره مصرحه از «عاشقان» می‌باشد.

تکته: خطاب قرار دادن کلمه‌ای که خود استعاره مصرحه (از انسان) می‌باشد، تشخیص محسوب نمی‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: در مصراع اول، تشخیص و استعاره مکنیه به‌کار رفته است. (ارغوان به سمن، جام عقیقی را می‌دهد.)

در مصراع دوم نیز، «چشم نرگس» اضافه استعاری و استعاره مکنیه است.

گزینه «۳»: در این گزینه، انسان‌انگاری باد صبا اتفاق افتاده است. «عارض نسرين» و «چشم نرگس» هر دو اضافه تشبیهی هستند.

گزینه «۴»: «رنگ آشنایی» در مصراع اول، اضافه استعاری و استعاره مکنیه است. «سپه‌قدان»، «سیه‌چشم» و «ماه‌سیما»، صفت جانشین اسم هستند و استعاره محسوب نمی‌شوند.

تکته: «ماه‌سیما»، تشبیه درون‌واژه‌ای دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۱۶- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

سه استعاره (۱- «قدم‌های خیال»: اضافه استعاری و تشخیص، ۲- نسبت دادن دل به چشم تشخیص و استعاره ۳- «لؤلؤ لالا» استعاره مصرحه از اشک)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: چهار استعاره (۱- «حقه یاقوت» استعاره مصرحه از «دهان»، ۲- «لؤلؤ» استعاره مصرحه از «دندان»، ۳- «گوهر» استعاره مصرحه از «سخن»، ۴- «ذُر» استعاره مصرحه از «اشک»)

گزینه «۲»: چهار استعاره (۱- «رشته» استعاره مصرحه از «زلف»، ۲- «قمر» استعاره مصرحه از «چهره یار»، ۳- «نقطه» استعاره مصرحه از «خال»، ۴- «شکر» استعاره مصرحه از «لب»)

گزینه «۴»: چهار استعاره (۱- «عقیق» استعاره مصرحه از «لب»، ۲- «گوهر» استعاره مصرحه از «دندان» یا «سخنان ارزشمند» ۳- «سیم مذاب» (نقره آب‌شده) استعاره مصرحه از «اشک»، ۴- «زر» استعاره مصرحه از چهره زرد)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۷۱ تا ۷۴)

۱۷- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا علویان)

علامت‌های هجایی صورت سؤال، برابر با «مفتعلن مفتعلن فاعلن» است که وزن گزینه «۲» نیز با آن یکسان است.

وزن سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن»

گزینه «۳»: «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن»

گزینه «۴»: «فعولن فعولن فعولن»

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۶)

۱۸- گزینه «۲»

(هومن نمازی)

وزن این گزینه، «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۹- گزینه «۳»

(هومن نمازی)

مفهوم بیت صورت سؤال به این ترتیب است: روزگار مانند همسری بی‌وفا است که به شوهر خود نیز رحم نمی‌کند، پس بهتر است به آن دل نبست؛ اما موضوع بیت گزینه «۳»، در مورد بی‌وفایی نیست؛ بلکه مقایسه‌ای است میان نیش و کنایه افراد پست و بی‌وفایی دنیا.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهومی، ترکیبی)

۲۰- گزینه «۴»

(هومن نمازی)

در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» شاعران از اینکه دل جو و غم‌خواری نیست گله‌مند هستند («تفقد» به معنی «دل‌جویی» است).

در گزینه «۴»، شاعر می‌گوید غم‌خوار هست و او (معشوق، منظور شاعر) تنها غم‌خوار است و دیگران ادعای پوچ می‌کنند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهومی، ترکیبی)

علوم و فنون ادبی (۱)

۲۱- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا علویان)

هر دو مورد این گزینه، از ویژگی‌های نثر این دوره هستند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مورد اول، ویژگی نثر و مورد دوم، ویژگی زبانی شعر سده پنجم و ششم است.

گزینه «۲»: هر دو مورد، از ویژگی‌های فکری شعر سده پنجم و ششم هستند. گزینه «۴»: مورد اول، ویژگی نثر دوره سامانی و دومی، ویژگی نثر دوره غزنوی و سلجوقی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۸۵)

۲۲- گزینه «۳»

(مجتبی فرهارى)

تحولی که سنایی و انوری در غزل ایجاد کردند، باعث شد که در قرن هفتم، شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۲۳- گزینه «۱»

(یاسین موریان)

در نیمه دوم قرن پنجم، نثر فارسی به دوره بلوغ خود می‌رسد. در قرن ششم و اوایل قرن هفتم، آن را در حال پختگی و کمال می‌بینیم. در این دوره، نثر ساده به کمال می‌رسد و نثر مصنوع هم رایج می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۲ تا ۸۴)

۲۴- گزینه «۴»

(یاسین موریان)

واژگان «شربت» و «شراب» دارای اشتقاق هستند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع لفظی، صفحه ۹۹)

۲۵- گزینه «۳»

(مجتبی فرهارى)

هر دو «زاد»، به معنی «توشه سفر» است و بیت فاقد جناس همسان است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: جناس همسان: «ضحاک» در مصراع اول: بسیار خندان، «ضحاک» در مصراع دوم: نام پادشاه افسانه‌ای ایران

گزینه «۲»: جناس همسان: «که» اول در مصراع دوم: چه کسی؟ (ضمیر پرسشی)، «که» دوم در مصراع دوم: حرف ربط

گزینه «۴»: جناس همسان: «عود» در مصراع اول: چوب سوختنی خوشبو، «عود» در مصراع دوم: نوعی ابزار موسیقی

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع لفظی، صفحه ۹۷)

۲۶- گزینه «۳»

(مجتبی فرهارى)

تشبیه: شراب لعل‌فام (ادات تشبیه: فام) / جناس ناقص حرکتی: «گل» و «گل»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بیت، فاقد تشبیه و جناس ناقص حرکتی است.

گزینه «۲»: بیت، فاقد تشبیه و جناس ناقص حرکتی است. «کلمه تنگ» جناس همسان دارد: تنگ (اول): کم‌فضا / تنگ (دوم): بار)

گزینه «۴»: تشبیه: برهم‌زدن عالم چون ذره / بیت، فاقد جناس ناقص حرکتی است. (دو کلمه «عالم» واژه‌آرایی دارند.)

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و بریع، ترکیبی)

۲۷- گزینه «۴»

(شیوا نظری)

ابیات «الف و ج»، فاقد قافیه دوگانه هستند:

الف) «پشت» و «انگشت» قافیه هستند و «برداشت» ردیف است.

ج) «افسون‌فروش» و «رنگ‌پوش» قافیه هستند و «است» ردیف می‌باشد.

ب) قافیه اول: «دراز» و «راز» / قافیه دوم: «است» (فعل اسنادی) و «است» (وجود دارد)

د) قافیه اول: «خون» و «چون» / قافیه دوم: «آشنا» (شناکننده) و «آشنا» (مقابل بیگانه)

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

۲۸- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا امیری)

در این گزینه، «تگنجد» و «سنجد» واژگان قافیه هستند و «د» الحاقی است و حروف اصلی قافیه «نُج» و «نَج» هستند و چون تنها در یک مصوت کوتاه اختلاف دارند و حروف الحاقی نیز دارند، قافیه‌شان درست است و حرف روی «ج» است.

در سایر گزینه‌ها، حرف روی «د» است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه ۹۱)

۲۹- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا امیری)

بیت، ذوقافیتین است.

«نیست» در مصراع اول در معنای فعل اسنادی به‌کار رفته و «نیست» در مصراع دوم، به معنای «وجود ندارد» می‌باشد؛ «آگاه» و «اکراه» دیگر کلمات قافیه به‌شمار می‌روند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «بر» و «در» کلمات قافیه می‌باشند؛ «آ» ردیف بیت به‌شمار می‌رود. گزینه «۳»: «را» ردیف بیت می‌باشد.

گزینه «۴»: ردیف = «نهاد» و «نهاد» (هر دو به معنای «قراردادن» می‌باشند). (علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۲)

۳۰- گزینه «۳»

(ممدامین دانش‌فام)

مفهوم ابیات «الف و ج» دعوت به شادی و خوش‌باشی در جهان است و هر دو بیت با ارجاع به مرگ به بی‌ارزشی زندگی دنیا اشاره دارند و راه‌حل هر دو شاعر (خیام و حافظ) شادی و می‌نوشی است.

تشریح ابیات دیگر:

مفهوم بیت ب: عاشق در هر صورت خواهان معشوق است.

مفهوم بیت د: دوری و هجران عاشق از یار و اشتیاق او به وصال.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۰۱)

جامعه‌شناسی (۲)

۳۱- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

- از نظر کنت جنگ در جامعه جدید غربی ریشه ندارد. ← امری عارضی و تجمیلی
- بازار بخش وسیعی از اقتصاد کشورهای صنعتی را گرم می‌کند. ← تداوم جنگ سرد
- عملیات نظامی قدرتهای غربی را در قبال مقاومت‌های کشورهای غیرغربی توجیه می‌کند. ← نظریه جنگ تمدن‌های هانتینگتون
(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۸۴ تا ۸۶)

۳۲- گزینه «۲»

(امیر حسین کاروبین)

شمال و جنوب: تمرکز کشورهای ثروتمند در نیم‌کره شمالی و کشورهای فقیر در نیم‌کره جنوبی دنیا
استعمارگر و استعمارزده: توجه به بعد فرهنگی و خودباختگی برخی جوامع جهان اول و دوم: مراد از جهان اول، کشورهای سرمایه‌داری بلوک غرب؛ و جهان دوم، کشورهای واقع شده در کانون بلوک شرق هستند.
توسعه‌یافتگی: کشورهای صنعتی توسعه‌یافته و سایر کشورها عقب‌مانده هستند و باید با الگوگیری از جوامع صنعتی همان راهی را که آن‌ها رفته‌اند دنبال کنند.
(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

۳۳- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

نظریه‌پردازان غربی، پس از فروپاشی بلوک شرق، طرف دیگری را برای جنگ جست‌وجو می‌کنند و جنگ را از کشورهای غربی (جنگ میان بلوک شرق و غرب) به فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی منتقل کرده‌اند که در دوران استعمار، تحت سلطه جهان غرب قرار گرفته بودند.
نظریه «جنگ تمدن‌ها» که ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کند. هانتینگتون از آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر، با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد می‌کند. از نظر او در این مرحله، دیگر دولت-ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی نیستند و رقابت‌ها و درگیری‌ها، بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ (نه بین دولت - ملت‌ها) به وقوع خواهد پیوست و در این میان، فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.
(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه ۸۶)

۳۴- گزینه «۴»

(آزیتا بیرقی)

تشریح عبارت نادرست:
جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند یعنی با ثروت به‌دست آمده از کشورهای پیرامونی رفاه کارگران و اقشار ضعیف جوامع خود را تأمین می‌کنند.
(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

۳۵- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

تشریح موارد نادرست:
بحران هنگامی ایجاد می‌شود که برخی تغییرات درونی و بیرونی، تعادل کل نظام را بر هم بزند.
بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا هر دو، هویت اقتصادی دارند، ولی از جهانی با یکدیگر متفاوت اند. چالش فقر و غنا چالشی همیشگی است، ولی بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است.

همچنین آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است، ولی آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را در بر می‌گیرد. البته سرمایه‌داران با وجود آسیب‌هایی که می‌بینند، با استفاده از ابزارهایی که دارند فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی را به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد انتقال می‌دهند؛ به همین دلیل، بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود.
(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۹۴ تا ۹۵)

۳۶- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

تشریح گزینه نادرست:

در نگاه دنیوی، تصرف در طبیعت تنها با فنون و روش‌های تجربی صورت می‌پذیرد.
(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه ۹۵)

۳۷- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

تشریح عبارت نادرست:

به منظور چاره‌اندیشی برای آسیب‌های ناشی از بحران‌های زیست‌محیطی، همایش‌های بین‌المللی متعددی برگزار شده است که البته نتوانسته‌اند از شتاب بحران بکاهند.
(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)

۳۸- گزینه «۴»

(کوثر شاه‌سینی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: چالش فقر و غنا، چالشی همیشگی است، ولی بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است.
گزینه «۲»: آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است، ولی آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی، تمامی جامعه را در بر می‌گیرد.
گزینه «۳»: بحران اقتصادی در صورتی که کنترل نشود، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.
(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

۳۹- گزینه «۱»

(کوثر شاه‌سینی)

تشریح عبارات نادرست:

الف) کشورها در ایجاد بحران‌ها، سهم یکسانی ندارند، اما همه از پیامدهای نامطلوب آنها متأثر می‌شوند.
ب) بحران هنگامی ایجاد می‌شود که برخی تغییرات درونی و بیرونی، تعادل کل نظام را بر هم بزند.
(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه ۹۱)

۴۰- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - نادرست (در نیمه دوم قرن بیستم، با روشن شدن این که علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است، علم مدرن زیر سؤال رفت).
گزینه «۲»: درست - درست
گزینه «۳»: نادرست (جامعه‌شناسان قرن نوزدهم، روش تجربی خود را تنها راه درست برای شناخت جهان هستی می‌دانستند). - درست
گزینه «۴»: نادرست (در فرهنگ قرون وسطی، شناخت از راه عقل و تجربه نادیده گرفته می‌شد). - درست
(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

روان‌شناسی

۴۱- گزینه «۴»

(همیدرضا توکلی)

در حل مسئله توانایی‌های ما محدود است و در واقع، محدودبودن توانایی‌ها و امکانات است که برای ما مسئله را به وجود می‌آورد.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۶)

۴۲- گزینه «۱»

(مهمرب میببی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: مرحله بعد از مرحله سوم، بازبینی و اصلاح راه‌حل است.

گزینه «۳»: مرحله قبلی آن به کارگیری راه‌حل مناسب برای حل مسئله است.

گزینه «۴»: راه‌حل درست و منطقی مربوط به مرحله اول است.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۴۳- گزینه «۳»

(مهمرب میببی)

نیولوفر در پاسخ به یک مسئله فلسفی (حل مسئله کاملاً آگاهانه) که دبیرش طرح کرده بود، به مشکل برخورد کرد. مشکل او این بود که نمی‌توانست برای این مسئله هدف دقیقی تعریف کند (پس این مسئله خوب تعریف نشده است). او حل این مسئله را به پس از گردش عصرگاهی خود موکول کرد (نادیده گرفتن حل مسئله برای مدت زمان خاص، اثر نهفتگی است). وقتی مجدداً برای حل مسئله اقدام کرد، یک پاسخ اولیه به ذهنش خطور کرد. او می‌دانست که باید به دقت پاسخش را ارزیابی کند (مرحله سوم حل مسئله). در نهایت او در یک فرایند چهارمرحله‌ای پس از تعریف چند معیار پاسخ‌های به‌دست آمده خود را به معلم ارائه داد (اشاره به بارش مغزی که یک روش اکتشافی است).

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، ترکیبی)

۴۴- گزینه «۱»

(همیدرضا توکلی)

این سؤال اشاره دارد به مرحله دوم حل مسئله: به‌کارگیری راه حل مناسب.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: به مرحله اول اشاره دارد.

گزینه «۳»: به مرحله سوم اشاره دارد.

گزینه «۴»: به مرحله چهارم اشاره دارد.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۴۵- گزینه «۲»

(مهوری باهری)

ناتوانی در حل مسئله موجب دو پیامد (۱) ناکامی و (۲) فشار روانی می‌شود. ناکامی حالت ناخوشایند عاطفی است که منجر به استفاده از روش‌های تهاجمی و پرخاشگرانه می‌شود. برعکس آگاهی از روش‌های حل مسئله موجب کاهش استفاده از روش‌های تهاجمی و پرخاشگرانه می‌شود. در صورتی که افراد از مهارت بیشتری در حل مسئله برخوردار باشند، احساس عاطفی بهتری نیز خواهند داشت.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۳۰)

۴۶- گزینه «۳»

(موسا عفتی)

- انتخاب بهترین بازیگر یک تصمیم گروهی است.

- انتخاب همسر آینده از تصمیمات مهم و پیچیده زندگی به‌شمار می‌رود.

- انتخاب فیلم دارای اولویت‌های زیادی است و بنابراین یک تصمیم معمولی پیچیده است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۸ تا ۱۴۰)

۴۷- گزینه «۳»

(همیدرضا توکلی)

تعارض که از نوع گرایش - اجتناب است.

اقدام مطمئن‌تر یعنی خطرآفرین و آسیب‌زا نباشد که مستلزم تصمیم‌گیری منطقی است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۵۰ تا ۱۵۴)

۴۸- گزینه «۳»

(همیدرضا توکلی)

- حامد بر اساس احساس شادی زودگذر تصمیم به خرید گرفته است، پس سبک او، احساسی است.

- نسیم تصمیم‌گیری را پشت گوش انداخته است، پس سبک او، اجتنابی است.

- مزده به توانایی خود اطمینان ندارد و این مانع تصمیم‌گیری‌اش می‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۷ تا ۱۴۹ و ۱۵۰)

۴۹- گزینه «۴»

(مهمرب میببی)

قسمت «الف»: صرفاً گرفتن نظر دیگران باعث نمی‌شود سبک تصمیم‌گیری وابسته باشد. در سبک تصمیم‌گیری وابسته فرد خودش تفکر نمی‌کند و کورکورانه از دیگران تقلید می‌کند.

قسمت «ب»: وقت گذاشتن برای تصمیم‌گیری بهتر با وقت تلف کردن و دست دست کردن تفاوت دارد. در موقعیت «ب» زهرا وقتش را تلف نمی‌کند، بلکه وقت بیشتری برای شناخت علائقش در نظر می‌گیرد.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۳ تا ۱۴۷)

۵۰- گزینه «۴»

(مهوری باهری)

ملاک‌های تصمیم‌گیری سه دسته‌اند: (۱) زمانی که فرد بر اساس عدم اطمینان کافی و ریسک تصمیم‌گیری کند، مبنای تصمیم‌گیری او «خطر» است؛ مانند سارا که به خاطر احتمال ریزش اقدام به تهیه ارز نکرده است.

(۲) زمانی که فرد بر اساس سودمندی احتمالی اقدام به تصمیم‌گیری کند ملاک مبنای او «مزیت» است؛ به مانند سمیه که به سود خوب احتمالی اندیشیده است. (۳) و در نهایت زمانی که فردی به خاطر هزینه پیشین اقدام

به تصمیم‌گیری کند، ملاک او «هزینه» خواهد بود؛ برای مثال زمانی که فردی به خاطر زمانی که برای مطالعه درس ریاضی در طی سال گذاشته

نمی‌تواند از سوالات درس ریاضی کنکور بگذرد و یا زمانی که سعید به سبب هزینه‌ای که برای ارزش‌های تهیه شده کرده تصمیم می‌گیرد که اقدام به فروش ارزشها نکند.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۱ و ۱۴۲)

عربی زبان قرآن (۲)

۵۱- گزینه «۱»

(معمور با برین)

«فی أحد الأيام»: در یکی از روزها (رد گزینه ۴) / «رأيتُ»: دیدم / «الرجل الذی»: مردی که / «کان یسبح»: (فعل ماضی استمراری) شنای می کرد (رد گزینه ۲) / «البحیره»: دریاچه (رد گزینه ۳) / «کاد یغرق»: نزدیک بود (چیزی نمانده بود) غرق شود / «الرجل»: مرد (رد گزینه ۳) / «أخذ ینادی»: شروع به صدا زدن کرد، شروع کرد صدا بزند (رد گزینه ۴) / «أصحابه»: دوستانش / «لکن»: ولی / «لم یسعوا»: نشتافتند، شتاب نکردند / «لإنقاذ»: برای نجاتش

نکات مهم درسی:

فعل مضارعی که بعد از «أخذَ، بدأ» می آید، به صورت «شروع به + مصدر + کرد / شروع کرد + مضارع التزامی» ترجمه می شود.

(ترجمه)

۵۲- گزینه «۳»

(معمور پیمان بین - خاتنان)

«أُسرت»: (فعل ماضی مجهول) اسیر شد (رد گزینه ۱) / «بید المسلمین»: به دست مسلمانان (رد گزینه ۱) / «شاهدت»: دید (رد گزینه ۴) / «خصلاً»: ویژگی‌هایی (رد گزینه ۱) / «من النبى»: از پیامبر (رد گزینه ۱) / «تعجبها»: او را در شگفت می آورد، او خوشش می آمد (جمله وصفیه) (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «أسلمت»: اسلام آورد (رد گزینه ۲)

نکات مهم درسی:

فعل ماضی (شاهدت) + فعل مضارع (تعجب) ← فعل مضارع به صورت «ماضی استمراری» ترجمه می شود.

(ترجمه)

۵۳- گزینه «۲»

(امسان کلاته عربی)

«کان یغرق»: غرق می شد، داشت غرق می شد (مقایسه کنید با: «کاد یغرق»: نزدیک بود غرق بشود) (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «بدأ ینادی رجلاً یستریح»: شروع کرد به صدا زدن مردی که استراحت می کرد / «فی البحر»: در دریا (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «الشاطئ»: ساحل (رد گزینه ۱)

تکنه: در الگوی «فعل ماضی + اسم نکره + فعل مضارع»، فعل مضارع (در اینجا: یستریح) معمولاً به صورت ماضی استمراری ترجمه می شود.

(ترجمه)

۵۴- گزینه «۳»

(اسماعیل علیبور)

از آن جا که حرکت حرف آخر فعل مضارع «یسخر» تغییر کرده و تبدیل به جزم (س) شده است، متوجه می شویم که حرف «لا» در این جا «لا نهی» است، پس ترجمه صحیح آن «نباید مسخره کند» می باشد.

نکات مهم درسی:

در ترجمه افعال نهی غایب و متکلم از کلمه «نباید» استفاده می کنیم.

(ترجمه)

۵۵- گزینه «۲»

(امیر حسین پورفخر)

«فقیر شد»: افتقر (رد گزینه ۱) / «خوار شد»: أحتقر (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «نادان‌ها تباهاش کردند»: أضاعوا الجهال (رد سایر گزینه‌ها)

نکات مهم درسی:

۱- فعل «افتقر» چون لازم است، مجهول نمی شود.

۲- دقت کنید: «ضاع: تباها شد» / «أضاع: تباها کرد»

(ترجمه)

۵۶- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

معنای عبارت صورت سؤال: (راضی کردن مردم هدفی است که به دست نمی آید)؛ مفهوم عبارت این است که «به دنبال راضی کردن مردم نباید باشیم، زیرا امری غیرممکن است.» و این مفهوم به مفهوم گزینه «۱» نزدیک است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: درباره این است که آدم از خود راضی، عیب و نقصش از او پنهان است، یعنی عیب و نقص خود را نمی بیند.

گزینه «۳»: درباره رسیدن به مقام تسلیم و رضا از خداوند است که درجه عالی عرفان است و ربطی به مفهوم عبارت داده شده ندارد.

گزینه «۴»: ترجمه عبارت: (باید به آن چه مردم درباره ما می گویند، توجه کنیم)؛ مفهوم این عبارت ربطی به عبارت صورت سؤال ندارد.

(مفهوم)

۵۷- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«سلام و صلح» مترادف هستند و با کلمه «الحرب» متضادند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

در سایر گزینه‌ها فقط مترادف داریم و متضادی یافت نمی شود:

گزینه «۱»: «الأهل و أسرة» به معنای «خانواده» مترادفند.

گزینه «۲»: «شدائد و صعوبات» به معنای «سختی‌ها» مترادفند.

گزینه «۴»: «تساعد و تنصر» به معنای «یاری می کند» مترادفند.

(واژگان)

۵۸- گزینه «۳»

(معمور با برین)

صورت سؤال، جمله فعلیه‌ای را خواسته که اسم نکره را توصیف کرده باشد. (جمله وصفیه)؛ در گزینه «۳»، جمله فعلیه «قد حذف ...»، اسم نکره «تلمیذان» را توصیف کرده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فعل «یتظاهر» اسم معرفه «التعلب» را توضیح می دهد و نمی تواند جمله وصفیه باشد.

گزینه «۲»: چون قبل از فعل «یسحب» حرف «ف» آمده است، پس نمی تواند اسم نکره «إعصار» را توصیف کند.

گزینه «۴»: در این گزینه اسم نکره‌ای قبل از فعل «حاولوا» وجود ندارد که توصیف شود.

(قواعد اسم)

۵۹- گزینه «۱»

(اسماعیل علیبور)

حرف «ل» در گزینه «۱» قبل از فعل آمده است و به معنی «تا، برای اینکه» می باشد، اما در سایر گزینه‌ها قبل از یک اسم آمده است، پس حرف جرّ و به معنی «برای» است.

تکنه: دقت کنید که «تفاخر» و «مشاهده» مصدر می باشند و مصدرها اسم هستند، نه فعل.

(قواعد فعل)

۶۰- گزینه ۲»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

ترجمه صورت سؤال: فعلی را مشخص کن که در ترجمه، زمانش تغییر نمی‌کند؛ «ننتفع» در گزینه ۲» این چنین است. ترجمه عبارت: ما از دشمنی سود نمی‌بریم پس باید به همزیستی مسالمت‌آمیز اهتمام بورزیم!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» «و وقتی فعل شرط و جواب شرط ماضی باشند، می‌توان آن‌ها را به صورت مضارع ترجمه نمود؛ ترجمه: هر کس گذشته را فراموش کند، یک بار دیگر آن را زندگی می‌نماید!

گزینه ۳» «لم قبل از فعل مضارع، معنای آن را به ماضی منفی تغییر می‌دهد؛ لم نستصغر: کوچک نشمرده‌ایم، کوچک نشمرده‌ایم.

گزینه ۴» «لن قبل از فعل مضارع، معنای آن را به آینده منفی تغییر می‌دهد؛ لن نخرج: خارج نخواهیم شد.

(قواعد فعل)

عربی زبان قرآن (۱)

۶۱- گزینه ۴»

(همیرضا قانراهینی - اصفهان)

در ترجمه گزینه ۱» «از چیزهایی» معادل عربی ندارد (رد گزینه ۱) / «الأحزاب»: گروه‌ها، دسته‌ها (رد گزینه ۳) / «زأی»: (فعل ماضی) دیدند (رد گزینه ۲)

نکات مهم درسی:

۱- در تست‌های ترجمه، به نوع و صیغه فعل بسیار دقت کنید.

۲- در تست‌های ترجمه، به مفرد و جمع بودن اسم‌ها بسیار دقت کنید.

(ترجمه)

۶۲- گزینه ۴»

(امسان کلاته عربی)

«كانت تُحَفِّر»: (فعل مجهول) حفر (کننده) می‌شدند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / فعل «تَصَدَّر» نیز تحت تأثیر فعل «كانت» در ابتدای جمله، به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود. (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «البلدان الصناعیة»: (موصوف و صفت) کشورهای صنعتی (رد گزینه ۱)

نکات مهم درسی:

۱) اگر بعد از فعل «كان»، فعل مضارع بیاید، آن فعل مضارع به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود.

۲) ممکن است بعد از فعل «كان»، بیش از یک فعل مضارع بیاید؛ در آن صورت، اگر این افعال مضارع معطوف و تحت تأثیر «كان» باشند، همگی ماضی استمراری ترجمه می‌شوند، البته اگر جمله با نقطه به اتمام برسد، دیگر فعل مضارع را ماضی استمراری ترجمه نمی‌کنیم.

مثال: كان الطالبُ يذهبُ إلى المدرسة و يتكلمُ مع أصدقائه: دانش‌آموز به مدرسه می‌رفت و با دوستانش صحبت می‌کرد.

(ترجمه)

۶۳- گزینه ۴»

(روح‌الله گلشن)

به تفاوت مفرد و جمع این کلمه دقت کنید:

«الأنبوب: لوله»، «الأنابيب: لوله‌ها»

(ترجمه)

۶۴- گزینه ۲»

(مرتضی کاظم شیروزی)

«گردشگران»: السائحون (جمع مذکر سالم) و السیاح (جمع مکسر) هر دو صحیح‌اند. توجه داشته باشید که این دو کلمه اگر فاعل و یا مبتدا باشند، باید مرفوع بیایند (رد گزینه ۳؛ زیرا «السائحین» منصوب به «ی» است.) / «کشورهای صنعتی»: البلدان الصناعیة، البلاد الصناعیة (رد گزینه ۴؛ زیرا «البلد» مفرد است.) / «بدون تمدن و فرهنگ»: دون الحضارة و الثقافة (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

نکته: کلمه «الثقافة» به معنای (فرهنگ) و «الثقافية» به معنای (فرهنگی) است.

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

معلم آن شمععی است که می‌سوزد تا زندگی دیگران را روشن کند، معلم آن انسانی است که شبش را بیدار می‌ماند در راهی که دیگری سود ببرد، شاعر شوقی گفت: نزدیک بود که معلم پیامبری باشد!

اگر معلم نبود، قرآن خوانده نمی‌شد و مفاهیمش فهمیده نمی‌شد، و اگر او نبود، پزشکی وجود نداشتند که معالجه کنند و مهندسانی (نبودند) که کارخانه‌ها و بیمارستان‌ها را بسازند. معلم همان اساسی است که امت‌ها و پیشرفتشان روی آن بنا می‌شوند. و اسلام جایگاه معلمین را بالا برده است آن‌جا که احادیث زیادی بر مقام معلم تأکید می‌کنند. و در حدیثی از پیامبر خدا آمده است که گفت: «همانا خدا و فرشتگانش حتی مورچه در سوراخش و حتی نهنگ در دریا بر آموزنده خیر به مردم، درود می‌فرستند.» بر ما واجب است که این موجود را مقدس بشماریم و او را گرامی بداریم و عالی‌ترین معانی احترام و تقدیر را به او پیشکش کنیم.

۶۵- گزینه ۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

در گزینه ۳» آمده است: «هر کس شبش را بیدار بماند، می‌تواند از علم معلم بهره ببرد!» که مطابق متن نامناسب است.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» «همانا اسلام معلمین را بزرگ داشته است!

گزینه ۲» «پیشرفت ملت نتیجه تلاش‌های معلمین است!

گزینه ۴» «بر هر یک از ما واجب است که معلمین خود را در زندگی گرامی بدارد!

(درک مطلب)

۶۶- گزینه ۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

عبارت گزینه ۳» صحیح است: اگر معلم نبود، دنیا پیشرفت علمی را محقق نمی‌کرد!

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» «پزشکانی که بیماران را معالجه می‌کنند، ارزش معلم را نمی‌شناسند! (نادرست)

گزینه ۲» «بر معلمین واجب است که بیمارستان‌هایی برای کشور بسازند! (نادرست)

گزینه ۴» «وظیفه ما، فقط مقدس شمردن معلمین است! (نادرست)

(درک مطلب)

فلسفه یازدهم

۷۱- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانهای)

گرچه گاهی در شناخت حسی خطا رخ می‌دهد، اما این شناخت به قدری برای ما معتبر است که بر پایه آن زندگی می‌کنیم و از اشیای طبیعی بهره می‌بریم و نیازهایمان را برطرف می‌سازیم. یکی از نشانه‌های ارزش و اعتبار شناخت حسی، توانایی حس در شناخت تفاوت‌ها و تمایزهاست.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

۷۲- گزینه «۲»

(فرهار قاسمی نژاد)

شناخت تمایزها و تفاوت‌های اشیاء این امکان را به انسان می‌دهد که به کمک عقل خود از اشیای متفاوت استفاده‌های مختلف بکند؛ مثلاً اگر در مقابل ما یک لیوان آب و یک ظرف غذا باشد، برای رفع تشنگی لیوان آب را برمی‌داریم و برای رفع گرسنگی به سراغ غذا می‌رویم. این عمل به ما می‌فهماند که ما در تشخیص لیوان آب و ظرف غذا اشتباه نکرده‌ایم، پس استفاده از اشیاء صرفاً به واسطه حواس نیست و با کمک عقل صورت می‌گیرد. هم‌چنین از آنجایی که با حواس خود به خطا بودن شناخت حسی پی‌می‌بریم همین مورد نشانه‌ای برای اعتبار حواس است.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

۷۳- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

دریچه ارتباطی ما با جهان، حواس پنجگانه می‌باشند. بنابراین این فرد ادعا کرده‌است که شناخت عقلی معتبر نیست و فقط شناخت حسی اعتبار دارد؛ در حالی که می‌دانیم حتی استدلال‌های شناخت تجربی نیز حاصل همکاری حس و عقل است و اگر خوب دقت کنیم در خواهیم یافت که همین جمله از راه عقل به دست آمده و حس اساساً نمی‌تواند چنین شناختی را برای انسان به دست بیاورد. از آنجایی که این جمله فرد، اساساً از حکم عقل ناشی شده و به واسطه آن بیان گشته‌است، پس او در این جمله بر «عقل» تکیه دارد هر چند که سعی می‌کند، عقل را نفی کند!

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۴)

۷۴- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانهای)

رسیدن به معرفت شهودی به تدریج و گام به گام حاصل می‌شود و نیازمند سیر و سلوک و تهذیب نفس است و ناگهانی و دفعی نیست.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه ۵۴)

۷۵- گزینه «۳»

(امیر منصوری)

از نظر سوفسطائیان نمی‌توان گفت نظر اندیشمندان نادرست بوده است زیرا آنان حقیقت و شناخت را امری نسبی می‌دانستند، پس فقط تضاد و تناقض حرف‌های اندیشمندان درست است و نمی‌توان مطابق نظرات سوفسطائیان در مورد نادرستی سخن آنان اظهار نظر کرد.

سایر گزینه‌ها از جمله موارد و تبعات اندیشه سوفسطائیان است.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه ۶۰)

۷۶- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سروان)

ارسطو با تدوین منطق، گامی مهم در این زمینه برداشت و توانست قواعد استدلال و شیوه‌های مضمون ماندن از خطا و مغالطه را آموزش دهد و مانع رشد سفسطه در جامعه شد.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه ۶۰)

(سید ممرعلی مرتضوی)

۶۷- گزینه «۲»

نزدیک بود که معلم پیامبری باشد، زیرا ...

گزینه «۲»: در زندگی خود به شغل پیامبران می‌پردازد!

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در تعلیم، بیش از پیامبر می‌کوشد! (نامناسب)

گزینه «۳»: می‌تواند سخن خداوند عزیز و بلندمرتبه را بشنود! (نامناسب)

گزینه «۴»: می‌خواهد پیامبری شود! (نامناسب)

(درک مطلب)

۶۸- گزینه «۴»

(امسان کلاته عربی)

شکل صحیح کلمات این گزینه، «مَحَطَّات» و «تُحَدَّر» است.

دقت کنید «مَحَطَّات» اسم مکان است، «تُحَدَّر» نیز فعل مضارع از باب تفعیل است.

(ضبط حرکات)

۶۹- گزینه «۲»

(اسماعیل علیپور)

در گزینه «۲»، کلمه «المؤمنون» مبتدا و معرب است و کلمه «من» خبر و مبنی می‌باشد.

نکته مهم درسی:

دقت کنید کلمات «من، ما، الّذی، الّتی، الّذین، الّلاتی» از اسامی موصول و مبنی هستند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «بیع» مبتدا، «غیر» خبر و هر دو معرب هستند.

گزینه «۳»: «طاق» مبتدا، «أحد» خبر و هر دو معرب هستند.

گزینه «۴»: «هذا» مبتدا و مبنی، اما «رجل» خبر و معرب است.

(انواع جملات)

۷۰- گزینه «۴»

(آیرین مصطفی زاده)

صورت سؤال، از ما عبارتی را خواسته است که فاعل نداشته باشد. در زبان عربی، فعل‌های مجهول به جای فاعل، نائب فاعل دارند. در گزینه «۴»، فعل «قد کتب» نوشته شده است «مجهول است» و «التمرین»، نائب فاعل آن و مرفوع است.

ترجمه عبارت: «در ابتدای جلسه، تمرین اول بر روی تخته نوشته شده است!»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بعد از ظهور اسلام، واژگان عربی در زبان فارسی افزایش یافته است. («ازدادت»: فعل معلوم / «المفردات»: فاعل)

گزینه «۲»: ماهی‌ها در دریاها و رودها زندگی می‌کنند و انواع مختلفی دارند. («تعیش»: فعل معلوم / «الأسماك»: فاعل)

گزینه «۳»: معلم بسیار تلاش می‌کند تا شما را در رسیدن به موفقیت یاری کند! («یُحاول، یُساعِد»: فعل معلوم)

(انواع جملات)

اقتصاد

۸۱- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانهای)

بررسی عبارات صورت سؤال:

(الف) صحیح است.

(ب) صحیح است.

(پ) نادرست است؛ در دوره پایانی حکومت صفویه، دولت‌های اروپایی با تجهیز ناوگان خود به رقابت شدید نظامی و تجاری با یکدیگر و استعمار کشورهای دیگر پرداختند.

(ت) نادرست است؛ در دوران حکومت قاجار، مواردی مانند: بی‌توجهی به سرمایه‌های انسانی و اجتماعی، سیاست‌های رکودی و انقباضی و تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی آسیب‌های توان‌فرسایی بر اقتصاد ایران وارد کرد.

(ث) نادرست است؛ ویژگی عمده حکومت در دوران پهلوی: جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود.

(ج) نادرست است؛ در دوران حکومت پهلوی، بسیاری از کارخانجات بزرگ و زبرساخت‌های صنعتی در این دوران ساخته شد. با این حال ساختارهای اساسی اقتصاد کشور زیر سلطه و برنامه‌ریزی بیگانگان قرار گرفت.

(چ) صحیح است.

(اقتصاد، مقاوم‌سازی اقتصاد، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۱۱)

۸۲- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

بررسی عبارات صورت سؤال:

(الف) غلط است؛ اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است پیشرفته، مردمی و دانش‌بنیان که در برابر تهدیدات و تکانه‌های داخلی و خارجی، آسیب‌ناپذیر است و با اتکای به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی و استفاده از فرصت‌های بیرونی، نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می‌کند و با تحریم‌ها و تهدیدات دشمنان، به زانو در نمی‌آید. وابسته نبودن اقتصاد ملی به اقتصادهای بیگانه را می‌توان با نام استقلال اقتصادی شناخت. با این حال استقلال اقتصادی به معنای قطع ارتباط با کشورهای دیگر نیست و هر کشوری برای پیشرفت، به تعامل منطقی با کشورهای دیگر نیاز دارد. مهم آن است که این تعامل، مقتدرانه و از روی تدبیر باشد.

(ب) غلط است؛ اینکه کشورها در شرایط سخت پیش‌بینی نشده چه واکنشی نشان می‌دهند به قدرتمند بودن آن‌ها بستگی دارد. آیا ساختارهای اقتصادی یک کشور پر قدرت است؟ آیا شرکت‌های تولیدی در شرایط سخت می‌توانند، نیاز کشور را برآورده کنند؟ آیا اقتصاد کشور وابسته است یا مستقل؟

پاسخ به این پرسش‌ها و پرسش‌های مشابه، در روبرو شدن کشورها با شرایط سخت تحریم و تهاجم تعیین‌کننده است.

(ج) غلط است؛ اقتصاددانان با اصطلاحاتی مانند: ثبات اقتصادی، استحکام اقتصادی، تاب‌آوری اقتصاد و پایداری بر مقاوم‌سازی اقتصادی تأکید می‌کنند.

(د) صحیح است.

(ه) صحیح است.

(اقتصاد، مقاوم‌سازی اقتصاد، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۵)

۷۷- گزینه «۴»

(سبا یعقوزاده صابری)

علامه سیدمحمدحسین طباطبایی فیلسوف بزرگ معاصر می‌گوید: صدرالمآلهین پایه بحث‌های علمی و فلسفی خود را روی پیوند میان عقل و کشف و شرع گذاشت. اگر چه ریشه این نظر در کلمات معلم ثانی، ابن‌سینا، شیخ اشراق و خواجه نصیر طوسی نیز به چشم می‌خورد، ولی این صدرالمآلهین است که توفیق کامل انجام این مقصد را پیدا کرد، پس نخستین فیلسوف ملاصدرا نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ابن‌سینا و فارابی نیم‌نگاهی به شناخت شهودی داشتند، اما آن را در فلسفه خود وارد نمی‌کردند. ابن‌سینا در یکی از کتاب‌های خود که به تبیین عرفان می‌پردازد، به‌طور دقیق معرفت شهودی را توضیح می‌دهد، اما از ارتباط آن با فلسفه و استدلال فلسفی سخن نمی‌گوید.

گزینه «۲»: سهروردی کوشید آنچه را که از طریق اشراق و به‌صورت الهامات شهودی به‌دست آورده بود تبیین استدلالی کند و در نهایت نظام فلسفی خود را بر پایه آن شهودها بنا نماید.

گزینه «۳»: چندی بعد ملاصدرای شیرازی، فیلسوف بزرگ قرن یازدهم هجری، راه شیخ اشراق را تکمیل کرد و توانست به‌نحو مطلوبی از معرفت شهودی در کنار معرفت عقلی بهره ببرد.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۷۸- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

بیکن از نخستین فیلسوفانی بود که بر اهمیت حس و تجربه اصرار می‌ورزید و به اصالت تجربه معتقد بود (رد گزینه‌های ۴ و ۱). به نظر بیکن فیلسوفان گذشته با دنباله‌روی از ارسطو، بیشتر بر استدلال عقلی تکیه کرده بودند و همین امر سبب شده بود که علوم تجربی در خرافات و تعصب‌های بیجا محصور بماند و پیشرفت نکند.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه ۶۴)

۷۹- گزینه «۲»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

تجربه نمی‌توانست درباره نیاز جهان به مبدأ و خدا و وجود عوالمی غیر از عالم طبیعت و اساس خوب و بدهای اخلاقی اظهار نظر کند؛ زیرا ابزار لازم برای چنین مسائلی را در اختیار ندارد.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۸۰- گزینه «۲»

(پرگل رهیمی)

نقطه اشتراک نظریه نسبی‌گرایان و سوفسطائیان این است که درک و شناخت هر کس برای خودش و نسبت به خودش معتبر است.

اما نقطه افتراق این دو نظریه در این است که سوفسطائیان معتقدند که حقیقت امری یکسان نیست و مطابق درک و شناخت ما انسان‌ها می‌تواند تغییر کند (اشیا هر طوری که در هر نوبت به نظر من می‌آیند در آن نوبت همان‌طور هستند ...). اما نسبی‌گرایان معتقدند که شناخت حقیقت امری یکسان نیست. (من در این وضعیت فکری می‌کنم این شیء این‌گونه است / نه اینکه حتماً این شیء در حقیقت آن‌گونه باشد).

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه‌های ۶۰ و ۶۶)

۸۳- گزینه «۲»

(نسرین پعفری)

الف) صرفه‌جویی در مصرف و تولید کالاها و خدمات رفاهی در حال حاضر و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها ← رشد اقتصادی در آینده (با انتقال PPF به راست و خارج)

ب) هدر رفتن سوخت و آلودگی محیط‌زیست ← ناکارا شدن اقتصاد و انتقال از نقطه روی منحنی به نقطه‌ای زیر منحنی

پ) انتقال از نقطه C به نقطه B ← در نقطه ناکارای C، عوامل تولید بیکار و غیرفعال هستند ← با انتقال به نقطه B از عوامل بیکار فقط در تولید کالای X استفاده می‌شود.

انتقال از نقطه C به نقطه M ← از عوامل بیکار و غیرفعال در نقطه C نیمی در تولید کالای X و نیمی دیگر در تولید کالای Y استفاده می‌شود.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

۸۴- گزینه «۲»

(کنگور ری ماه ۱۴۰۱)

یک منشأ رشد اقتصادی، افزایش در منابع (جمعیت، سرمایه‌های فیزیکی، سرمایه انسانی) است؛ برای مثال، اگر جمعیت در طول زمان رشد کند، به‌طور کلی عرضه نیروی کار هم افزایش می‌یابد.

سرمایه‌های فیزیکی کشور می‌تواند با سرمایه‌گذاری در کارخانه‌ها، ساختمان‌ها، ادارات، ماشین‌آلات و مغازه‌ها افزایش یابد. سرمایه انسانی با آموزش افزایش می‌یابد. با منابع در دسترس بیشتر، یک کشور می‌تواند کالا و خدمات بیشتری تولید کند.

مؤلفه‌های پیشرفت اقتصادی:

- رشد اقتصادی

- شاخص‌های توسعه انسانی (نظیر بهداشت، سواد (میانگین سال‌های تحصیل و امید به زندگی)

- شاخص توزیع عادلانه درآمد

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه ۱۱۸)

۸۵- گزینه «۳»

(مهوری ضیائی)

ارزش حاصل از خرید و فروش کالاهای دست دوم از جمله گوشی موبایل در محاسبات تولید ناخالص داخلی لحاظ نمی‌شوند. این قبیل کالاها زمانی که برای اولین بار تولید و فروخته شده‌اند، به حساب آمده‌اند. بنابراین گوشی موبایل آنوسا زمانی که توسط خود او فروخته شد و نیز زمانی که دوستش پس از تعمیر آن را به فروش رساند، در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی‌شود. البته ۲ میلیون تومانی که صرف تعمیر نمایشگر گوشی موبایل شده از آنجایی که در ازای آن پول رد و بدل شده است، در محاسبات لحاظ می‌شود. لذا می‌توان گفت این تبادلات مالی در مجموع ۲ میلیون تومان تولید ناخالص داخلی کشور را افزایش داده است.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۱)

۸۶- گزینه «۲»

(آفرین ساپری)

الف)

$$۱۴۰۰ = (۱۰۰۰ \times ۲۰۰) + (۳۰۰۰ \times ۱۰۰)$$

$$= (۲۰۰,۰۰۰) + (۳۰۰,۰۰۰) = ۵۰۰,۰۰۰$$

$$۱۴۰۲ = (۱,۰۰۰ \times ۲۵۰) + (۳,۰۰۰ \times ۲۰۰)$$

$$= (۲۵۰,۰۰۰) + (۶۰۰,۰۰۰) = ۸۵۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

نرخ رشد تولید واقعی در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال پایه

$$\text{درصد } ۷۰ = \frac{۸۵۰,۰۰۰ - ۵۰۰,۰۰۰}{۵۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰$$

ب) برای محاسبه میزان افزایش قیمت‌ها (تورم)، تولید اسمی در سال ۱۴۰۱ را به دست می‌آوریم و سپس آن را از تولید واقعی این سال کم می‌کنیم تا بفهمیم چه مقدار از افزایش تولید کل در سال ۱۴۰۱ ناشی از افزایش قیمت‌ها (پدیده تورم) است:

$$۱۴۰۱ \text{ تولید اسمی در سال } = (۱۷۰۰ \times ۲۲۰) + (۵۰۰۰ \times ۱۵۰)$$

$$\text{تومان } ۱,۱۲۴,۰۰۰ = ۳۷۴,۰۰۰ + ۷۵۰,۰۰۰$$

$$۱۴۰۱ \text{ تولید واقعی در سال } = (۱۰۰۰ \times ۲۲۰) + (۳۰۰۰ \times ۱۵۰)$$

$$\text{تومان } ۶۷۰,۰۰۰ = ۲۲۰,۰۰۰ + ۴۵۰,۰۰۰$$

= میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش تورم در یک سال

تولید واقعی در همان سال - تولید اسمی در سال موردنظر

$$\text{تومان } ۴۵۴,۰۰۰ = ۱,۱۲۴,۰۰۰ - ۶۷۰,۰۰۰$$

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۲ و ۱۲۳)

۸۷- گزینه «۱»

(نسرین پعفری)

سهام دهک سوم = ۱ - سهام دهک چهارم

$$\Rightarrow ۶ - ۱ = ۵ \text{ درصد (سهام دهک سوم)}$$

سهام دهک دوم = ۱ - سهام دهک سوم

$$\Rightarrow ۵ - ۱ = ۴ \text{ درصد (سهام دهک دوم)}$$

سهام دهک اول = ۱ - سهام دهک دوم

$$\Rightarrow ۴ - ۱ = ۳ \text{ درصد (سهام دهک اول)}$$

یک معادله دوجمله‌ای درست می‌کنیم و از روش حذفی، دستگاه را حل می‌کنیم.

$$۴۵ = \text{سهام دهک نهم} + \text{سهام دهک دهم}$$

$$۱۳ = \text{سهام دهک نهم} - \text{سهام دهک دهم}$$

$$۲ = \text{سهام دهک دهم} + ۱۳$$

$$\text{سهام دهک دهم (درصد)} = \frac{۵۸}{۲} = ۲۹ \Rightarrow ۲x = ۵۸$$

$$\text{سهام دهک نهم (درصد)} = ۱۶ = ۲۹ - ۱۳$$

سهام دهک اول (۱۰ درصد پایین جامعه) از درآمد ملی:

$$\frac{۳}{۱۰۰} \times ۵۰,۰۰۰ = ۱,۵۰۰ \text{ میلیارد واحد پولی}$$

مجموع سهام دهک دهم و نهم (۲۰ درصد بالا و پردرآمد) (درصد)

$$۴۵ = ۱۶ + ۲۹ \text{ از درآمد ملی:}$$

$$\frac{۴۵}{۱۰۰} \times ۵۰,۰۰۰ = ۲۲,۵۰۰ \text{ میلیارد واحد پولی}$$

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

ریاضی و آمار (۳)

۹۱- گزینه «۳»
 (کلناز، بینقی)
 ابتدا به شرطی که در صورت سوال هست توجه می‌کنیم و «t» و «r» را در یک باکس جداگانه در نظر می‌گیریم. «t» و «r» در دو حالت در کنار هم قرار می‌گیرند، پس ۲! جایگشت دارند.
 در نتیجه «جایگشت ۶ حرف و یک باکس»:

$$t, r \text{ compue}$$

$$\Rightarrow 7! \times 2!$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۹۲- گزینه «۳»
 (مهمم بفریایی)
 فرض کنیم از شهر C به شهر D تعداد x راه وجود دارد، طبق اصل جمع و ضرب داریم:

$$\left. \begin{array}{l} A \xrightarrow{3} B \xrightarrow{2} D \\ A \xrightarrow{2} C \xrightarrow{x} D \\ A \xrightarrow{1} D \end{array} \right\} \Rightarrow 3 \times 2 + 2x + 1 = 15$$

$$\Rightarrow 2x = 15 - 7 \Rightarrow 2x = 8 \Rightarrow x = 4$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۹۳- گزینه «۳»
 (مهمم بفریایی)

$$\binom{n}{2} = 28 \Rightarrow \frac{n!}{(n-2)! \times 2!} = 28$$

$$\Rightarrow \frac{n(n-1)}{2} = 28 \Rightarrow n(n-1) = 56 = 8 \times 7$$

$$\Rightarrow n = 8$$

$$\Rightarrow \binom{8}{3} = \frac{8!}{5! \times 3!} = \frac{8 \times 7 \times 6}{3 \times 2 \times 1} = 56$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۹۴- گزینه «۲»
 (مهمم بفریایی)

$$C(4, 2) = \frac{4!}{2! \times 2!} = \frac{4 \times 3}{2 \times 1} = 6$$

$$P(6, 2) = \frac{6!}{(6-2)!} = \frac{6 \times 5 \times 4!}{4!} = 30$$

$$0! = 1! = 1$$

$$\Rightarrow \text{عبارت} = \frac{6 + 30}{1 \times 1} = 36$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵ تا ۱۱)

۹۵- گزینه «۳»
 (سعید عزیزقانی)

در هر گزینه اعضای مربوط به پیشامدی که تعداد عضو کمتری دارد را می‌نویسیم. اگر بین اعضای پیشامد نوشته شده و پیشامد دیگر عضو مشترکی پیدا نکردیم آن گزینه را انتخاب می‌کنیم یعنی گزینه‌ای درست است که در آن $A \cap B = \emptyset$ باشد.

گزینه «۱» اعضای پیشامد B را می‌نویسیم:

$$B = \{(1,1), (1,3), (1,5), (3,1), (3,3), (3,5), (5,1), (5,3), (5,5)\}$$

۸۸- گزینه «۱»
 (مهوری کاروان)

الف) افزایش درآمد خریداران کالاها و محصولات تولیدشده \leftarrow رشد اقتصادی
 افزایش میانگین سال‌های تحصیلی کارمندان شرکت‌ها \leftarrow پیشرفت اقتصادی
 ب) مؤلفه‌هایی نظیر، میزان امید به زندگی در بدو تولد، میانگین سال‌های تحصیلی، سرانه درآمد ناخالص ملی و شاخص‌های نابرابری تشکیل‌دهنده شاخص توسعه انسانی است.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۶ و ۱۲۸)

۸۹- گزینه «۴»
 (سارا شریفی)

$$\text{میلیون ریال} = 500 \times 30 = 15,000$$

$$\text{میلیون ریال} = 5,000 \times 50 = 250,000$$

$$\text{ریال} = 15,000 \times 500,000 = 7,500,000,000$$

$$\text{میلیون ریال} = 7,500$$

$$\text{میلیون ریال} = \frac{2}{3} \times 7,500 = 5,000$$

$$\text{میلیون ریال} = 15,000 + 250,000 + 7,500 + 5,000 = 277,500$$

$$\text{هزینه استهلاک} = \frac{1}{25} \times (\text{ارزش ماشین آلات})$$

$$\text{میلیون ریال} = \frac{1}{25} \times 250,000 = 10,000$$

هزینه استهلاک - تولید ناخالص داخلی = تولید خالص داخلی

$$\text{میلیون ریال} = 277,500 - 10,000 = 267,500$$

$$\text{تولید ناخالص داخلی} = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی سرانه}}{\text{جمعیت کشور}}$$

$$\text{ریال} = \frac{277,500}{50} = 5,550$$

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۱)

۹۰- گزینه «۲»
 (سارا شریفی)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: «امید به زندگی در بدو تولد» در نروژ ۳ / ۸۲ سال است.

گزینه «۳»: «رتبه (HDI)» در آلمان ۴ است.

گزینه «۴»: درآمد ناخالص ملی سرانه (GNI) در ایرلند ۶۶۰ / ۵۵ دلار PPP است.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه ۱۲۶)

(ابوالفضل بوعاری)

۹۹- گزینه «۳»

$$n(S) = \frac{4}{6} \times \frac{4}{6} \times \frac{3}{6} \times \frac{2}{6} = 96$$

پیشامد A = عدد انتخاب شده زوج و بزرگتر از ۵۰۰۰ باشد:

$$\frac{1}{6} \times \frac{1}{6} \times \frac{1}{6} \times \frac{1}{6}$$

از آنجا که ارقام مجاز خانه‌های مشروطه اشتراک دارند و هیچ کدام زیرمجموعه دیگری نیست، دسته‌بندی می‌کنیم:

$$\frac{2}{6} \times \frac{3}{6} \times \frac{2}{6} \times \frac{3}{6} = 36$$

الف) یکان ۰، ۲ یا ۴ باشد:

$$\frac{1}{6} \times \frac{3}{6} \times \frac{2}{6} \times \frac{1}{6} = 6$$

ب) یکان ۶ باشد:

$$n(A) = 36 + 6 = 42 \Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{42}{96} = \frac{7}{16}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

(سامان اسپهرم)

۱۰۰- گزینه «۱»

$$P(B-A) = P(B) - P(A \cap B) \xrightarrow{P(B-A) = 0/55}$$

$$0/55 = P(B) - P(A \cap B)$$

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$$

$$0/68 = P(A) + 0/55 \Rightarrow P(A) = 0/13$$

$$P(A') = 1 - P(A) = 1 - 0/13 = 0/87$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

علوم و فنون ادبی (۳)

(مهم‌رئیسین یگانه)

۱۰۱- گزینه «۱»

نویسندگان این دوره مطالب خود را در روزنامه‌ها اغلب در قالب مقاله منتشر می‌کردند.

(علوم و فنون ادبی، (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

(شیوا نظری)

۱۰۲- گزینه «۳»

تشریح موارد نادرست:

ب: نشاط اصفهانی و صبای کاشانی هر دو در غزل و قصیده مهارت داشتند، اما صبای کاشانی بود که در مثنوی هم دست داشت.

ج: «گنجینه نشاط» از نشاط اصفهانی ترکیبی از آثار منشور و منظوم اوست، نه صرفاً آثار منظوم او.

(علوم و فنون ادبی، (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

(سیدعلیرضا علویان)

۱۰۳- گزینه «۳»

وزن این بیت، «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» می‌باشد که جزء دسته‌بندی اوزان ناهمسان می‌باشد.

تمام عضوهای پیشامد B در پیشامد A نیز وجود دارند، بنابراین:

$$A \cap B \neq \emptyset$$

گزینه «۲» اعضای پیشامد B را می‌نویسیم:

$$B = \{(5,6), (6,5), (6,6)\}$$

یکی از عضوهای پیشامد B یعنی (۶،۶) در پیشامد A نیز وجود دارد،

$$A \cap B \neq \emptyset$$

گزینه «۳» اعضای پیشامد A را می‌نویسیم:

$$A = \{(1,2), (2,1), (2,4), (4,2), (3,6), (6,3)\}$$

هیچکدام از اعضای پیشامد A در پیشامد B وجود ندارد، بنابراین:

$$A \cap B = \emptyset$$

گزینه «۴» اعضای پیشامد A را می‌نویسیم:

$$A = \{(3,3), (3,6), (6,3), (6,6)\}$$

دو عضو از پیشامد A یعنی (۳،۶) و (۶،۳) در پیشامد B نیز وجود

$$A \cap B \neq \emptyset$$

دارند، بنابراین:

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۶)

۹۶- گزینه «۴»

(فرشید کریمی)

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

$$n(S) = 8!$$

از اصل متمم استفاده می‌کنیم، حالتی را فرض می‌کنیم که مهره‌های آبی کنار هم باشند.

$$3 = 4! \times 5!$$

$$\Rightarrow P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{4! \times 5!}{8!} = \frac{1}{14}$$

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{1}{14} = \frac{13}{14}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۲۷)

۹۷- گزینه «۲»

(مهم‌ابراهیم توزنده‌بانی)

$$n(S) = \binom{12}{10} = \binom{12}{2} = \frac{12 \times 11}{2} = 66$$

$$n(A) = \binom{6}{5} \binom{6}{5} + \binom{6}{6} \binom{6}{4} = 6 \times 6 + 1 \times 15 = 36 + 15 = 51$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{51}{66} = \frac{17}{22}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۹۸- گزینه «۴»

(مهم‌عمیری)

از روی شکل می‌فهمیم که پیشامد $A \cap B$ (یعنی A و B هر دو با هم)

اتفاق نیفتاده است، پس به عبارت دیگر پیشامد (حداکثر یکی از پیشامدهای A یا B اتفاق بیفتد) را نشان می‌دهد.

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۶)

وزن سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن (همسان)

گزینه «۲»: مفتعلن مفتعلن فاعلن (همسان)

گزینه «۴»: مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن (همسان دوری)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۶)

۱۰۴- گزینه «۳»

(مبتئی فرهاری)

وزن گزینه «۳»، «مفعول مفاعیلن مفاعیلن» یا «مستفعل فاعلات مستفعل» است.

تشریح سایر گزینه‌ها: آزمون وی آی پی

گزینه «۱»: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن (مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل)

گزینه «۲»: مفعول مفاعیلن فاعولن (مستفعل فاعلات مستف)

گزینه «۴»: مفعول مفاعیلن مفاعیلن فاعولن (مستفعل مستفعل مستف)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۶)

۱۰۵- گزینه «۳»

(مبتئی فرهاری)

نشانه‌های هجایی این بیت را می‌توان به دو صورت جدا نمود: ۱- «مستفعل فاعلات مستفعل» ۲- «مفعول مفاعیلن مفاعیلن»

وزن سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن

گزینه «۲»: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

گزینه «۴»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۶)

۱۰۶- گزینه «۲»

(شیوا نظری)

بیت فاقد تلمیح است و «خضر» معنی سبزه و گیاهان دارد.

تشبیه: زاغ مانند نوحه‌گر است.

جناس: «در» و «بر» جناس ناقص اختلافی هستند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تلمیح به داستان حضرت عیسی و سوزن که گفته‌اند علت اینکه حضرت عیسی نتوانست از آسمان چهارم بالاتر برود وجود سوزنی در لباسش بود که نشانه‌ای از تعلق به دنیا محسوب می‌شد.

جناس: «مانع» و «فانع» / فاقد تشبیه

گزینه «۳»: تلمیح به آیه ۷۲ سوره احزاب (إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا): آن امانتی که به آسمان و زمین عرضه شد و ملانکه از قبول آن سر باز زدند و به تعبیر عارفان عشق است.

فاقد تشبیه و جناس

گزینه «۴»: بیت، فاقد تلمیح و تشبیه است.

جناس تام: چین اول (چین و چروک) و چین سوم (کشور چین)

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۰۷- گزینه «۱»

(شیوا نظری)

بررسی آرایه هر بیت:

الف: «ای غم» تشخیص و استعاره مکنیه می‌باشد.

ب: واژه «نفخت» تلمیح دارد به آیه «و نفخت فیہ من روحی» و دمیده شدن روح الهی در آدم.

ج: مصراع دوم بیت، تضمین دارد و برگرفته از حدیث قدسی است که خداوند خطاب به نبی اکرم (ص) فرموده است که اگر تو نبودی، جهان را نمی‌آفریدم.

د: تناسب بین واژه‌های «مژگان»، «ابرو» و «تیر»، «کمان»

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۰۸- گزینه «۲»

(یاسین مهریان)

تشبیه: منصورصفت / تلمیح: اشاره دارد به منصور حلاج و به دارکشیده شدن وی / جناس: «بر» و «زیر»: جناس ناهمسان افزایشی

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۰۹- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا احمدی)

الف) استعاره: پیرهن گل (تشخیص) / تشبیهات: زلیخای صبا و یوسف گل (سعدی به زیبایی باد صبا را به زلیخایی تشبیه کرده که پیراهن گل را پاره می‌کند) / تلمیح: اشاره غیرمستقیم به داستان مشهور یوسف و زلیخا

ب) استعاره: لب چشمه (تشخیص) / تشبیه مضمیر: ادعای همانندی لب‌های یار و چشمه حیات (معنای بیت: اگر خضر لب‌های تو را می‌دید، می‌گفت که این لب، لب چشمه حیات است. در ادبیات ما «لب» پدیده‌ای جان‌بخش و مروح است و از این‌رو آن را به آب و چشمه مانند می‌کنند) / تلمیح: یادآور حکایت خضر و آب حیات

ج) بیت فاقد تشبیه است. / استعاره: ساقی (در کنکورهای اخیر این واژه استعاره گرفته می‌شود. شاید استعاره از «واسطه فیض الهی») / تلمیح: اشاره به «أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ...»

د) بیت فاقد استعاره است. / تشبیه: شاید تشبیه دانستن رابطه بین واژه «رخ» و «نور» سخت‌گیرانه باشد، ولی واضحاً بین «زلف» و «شب» رابطه شباهت مشهود است. این تشبیه، از نوع مضمیر یا پنهان است و اغلب بین یک پدیده مربوط به معشوق و یک پدیده طبیعی اتفاق می‌افتد. مثل قد و سرو یا چشم و نرگس و یا ماه و چهره. / تلمیح: یادآور دیدار خداوند و موسی در کوه طور

ه) بیت فاقد تلمیح است. / تشبیه: خم‌خانه عشق (خم‌خانه: می‌کده) / تشخیص و استعاره: در و دیوار خراب (مست) هستند.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۱۰- گزینه «۴»

(مهدامین رادراش‌فام)

مفهوم بیت گزینه «۴»: اعتراض عاشق به بی‌توجهی معشوق و طاقت‌نداشتن عاشق

مفهوم ابیات سایر گزینه‌ها: عاشق باید سختی‌های راه رسیدن به معشوق را تحمل کند (چه بخواهد، چه نخواهد).

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۳۰)

عربی، زبان قرآن (۳)

۱۱۱- گزینه «۳»

(امیر حسین پورقنبر)

«لا یحزنک»: نباید تو را اندوهگین کنند (رد سایر گزینه‌ها) / «الذین»: کسانی که (در این جا، با توجه به «یسارعون»، مفهوم جمع دارد). (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «یسارعون»: می‌شتابند (رد سایر گزینه‌ها) / «فی الکفر»: در بی‌دینی (رد گزینه‌های ۱ و ۴) (واژه «راه» اضافی است).

(ترجمه)

۱۱۲- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«دواؤک»: دارویت (رد گزینه ۳) / «فیک»: در خودت است (رد گزینه ۱) / «و ما تُبصر»: و تو نمی‌بینی / «و داؤک»: و بیماریت (رد گزینه ۳) / «مینک»: از خودت / «و لا تشغُر»: و احساس نمی‌کنی (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

(ترجمه)

۱۱۳- گزینه «۱»

(پیروز وغان-کنبر)

«إقصدوا فی أعمالکم»: در کارهایتان میانه‌روی کنید (رد سایر گزینه‌ها) / «اقتصدوا فی استهلاكکم»: در مصرفتان صرفه‌جویی کنید (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «هذان العملان»: این دو عمل، این کارها (رد گزینه ۳) / «من أفضل الأعمال القیمة للانسان»: از بهترین اعمال (کارهای) ارزشمند برای انسان هستند (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۱۱۴- گزینه «۲»

(سیرمهر علی مرتضوی)

«قد + فعل مضارع» به صورت «گاهی ... ، شاید ...» ترجمه می‌شود:
قد یُعَلِّمُ: گاهی یاد می‌دهد، شاید یاد بدهد

(ترجمه)

۱۱۵- گزینه «۳»

(روح‌الله گلشن)

«حاضر شدند»: (فعل ماضی) حضروا (رد گزینه ۴) / «اما»: لکن (رد گزینه ۴) / ضمیر «شان» در «معلمشان» تعریب نشده است. (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «حاضر نشده است»: لم یحضر (باید معنای ماضی بدهد؛ رد گزینه‌های ۱ و ۲)

(ترجمه)

۱۱۶- گزینه «۴»

(عمیدرضا قاندر امینی-اصفهان)

عبارت اول (هیچ چیزی بهتر از بخشش به وقت توانمندی نیست!)، انسان را به گذشت کردن دعوت می‌کند؛ اما عبارت دوم، انسان را از رحم کردن بر ستمگران باز می‌دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: هر دو عبارت به آثار منفی و زیان‌بار خشم اشاره دارند.

گزینه «۲»: هر دو عبارت دربارهٔ نعمت ارزشمند سلامتی است.

گزینه «۳»: هر دو عبارت در مذمت دروغ‌گویی است.

(مفهوم)

۱۱۷- گزینه «۴»

(پیروز وغان-کنبر)

يَتَقَدَّمُ ← يَتَقَدَّمُ (باب تفعّل: در ماضی و مضارع و امر، حرکت عین‌الفعل، فتحه است).

(ضبط حرکات)

۱۱۸- گزینه «۳»

(مرتضی کاظم شیرووردی)

هر گاه «لا» به معنای «هیچ ... نیست» باشد، «لا»ی نفی جنس نامیده می‌شود، که بر سر «اسم» وارد شده و آن را به‌طور کامل نفی می‌کند. توجه داشته باشید که اسم پس از «لا»، بدون «ال» و «تنوین» می‌آید و حرکت آن فتحه است ← «خیر»

(انواع حملات)

۱۱۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

صورت سؤال از ما عبارتی را می‌خواهد که در آن «تشبیه» به کار رفته است. در گزینه «۳»، «كأنَّ» از حروف مشبّهة بالفعل است که معنای «مثل این که، مانند، گویی» می‌دهد و برخی مواقع آرایهٔ تشبیه ایجاد می‌نماید. ترجمهٔ عبارت گزینه «۳»: «گویی قلب‌های همهٔ دشمنانمان، قطعه‌هایی از آهن و مس است!»

(انواع حملات)

۱۲۰- گزینه «۴»

(روح‌الله گلشن)

«صديق» خبر حرف مشبّهة بالفعل «إنَّ»، «المُشفق» صفت «مُعَلِّم»، «الکبيرة» صفت «مدرسة» و «فی مدرستنا» نیز یک جار و مجرور است.

(انواع حملات)

فلسفه دوازدهم

۱۲۱- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانهای)

وجود و ماهیت دو امر متمایز نیستند و در خارج دو جنبه از یک واقعیت‌اند؛ مانند اینکه یک فرد هم فرزند کسی است و هم خودش مادر شخص دیگری است. مادربودن و فرزندبودن هرچند در مفهوم متفاوت و متمایز هستند، اما یک مصداق واحد دارند. تفاوت این دو صرفاً در ذهن و از جهت مفهوم است؛ اما نسبت میان وجود و ماهیت مانند رابطه جوهر خودکار و خودکار و رابطه برگ درختان و درخت، رابطه جزء و کل نیست و مانند رابطه یک شی با رنگ آن نیز نیست.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۴)

۱۲۲- گزینه «۴»

(سبا و عفر زاره صابری)

اینکه برای بررسی ماهیت یک شیء به سراغ وجود آن می‌رویم و وجودش را بررسی کنیم تا بتوانیم ماهیتش را مطالعه کنیم، نشان از عینیت وجود و ماهیت در جهان خارج است، یعنی در عالم واقع این دو جدا از یکدیگر نیستند.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۳ و ۴)

۱۲۳- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانهای)

توماس آکوئیناس فلسفه‌ای در اروپا پایه‌گذاری کرد که بیشتر متکی به دیدگاه‌های ابن‌سینا و تا حدودی ابن‌رشد بود. سایر گزینه‌ها صحیح‌اند.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۲۴- گزینه «۳»

(مهمم رفایی بقا)

در رابطه امکانی، موضوع ممکن است محمول را بپذیرد یا نپذیرد. پس عقل از قبول خود آن و از قبول خلاقش ابا ندارد. به عبارتی ضرورتی نسبت به پذیرش یا رد آن ندارد.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۲۵- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

قضیه «مثلث چهارضلعی موجود است»، یک قضیه امتناعی می‌باشد چون «مثلث چهارضلعی» خود - متناقض است و از هستی یافتن در دنیای خارج امتناع دارد. اما «انسان ناطق است»، یک قضیه وجوبی است و ناطق به صورت اولی ذاتی بر انسان حمل می‌شود. بنابراین صورت سؤال از ما می‌خواهد که بیان کنیم، قضیه «مثلث چهارضلعی موجود است»، چه زمانی وجوبی خواهد شد.

می‌دانیم که اگر وجود جزء ماهیت باشد، در آن صورت حمل آن بر ماهیت به صورت اولی ذاتی و بنابراین وجوبی خواهد بود چون ماهیت و جزء مفهومی ماهیت به حمل اولی ذاتی بر خودش حمل می‌شود. بنابراین اگر وجود جزء ماهیت بود، «مثلث چهارضلعی موجود است» نیز یک قضیه وجوبی می‌شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وجود و ماهیت در خارج همواره عینیت دارند و نمی‌توان آن‌ها را در خارج از هم جدا کرد.

گزینه «۲»: اگر «مثلث چهارضلعی» متمتع‌بالذات نیز نبود، همچنان دلیل نداشت که قضیه «مثلث چهارضلعی موجود است» وجوبی باشد؛ بلکه می‌توانست امکانی باشد.

گزینه «۴»: حتی اگر برای «مثلث چهارضلعی»، علتی نیز یافت می‌شد این قضیه به صورت امکانی در می‌آمد چون همچنان حمل وجود بر آن مستلزم وجود علتش بود؛ و حال آن که مثلث چهارضلعی اساساً متمتع‌الوجود بالذات است و اصلاً امکان ندارد که علتی داشته باشد و هیچ علتی نمی‌تواند آن را به وجود آورد.

(فلسفه دوازدهم، ترکیبی هستی و پیستی، جهان ممکنات، صفحه‌های ۵، ۱۰ و ۱۱)

۱۲۶- گزینه «۳»

(امیر منصوری)

ممکن است در آینده علتی برای موجود شدن آن پدید آید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ماهیت چنین چیزی ذاتاً امکانی است، نه امتناعی.

گزینه «۲»: ماهیتی که ممکن‌الوجود است، ذاتاً ممکن‌الوجود خواهد ماند، حتی اگر به واسطه علتی به وجود آید.

گزینه «۴»: ممکن است به واسطه علتی واجب‌الوجود بالغیر باشد.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۲۷- گزینه «۱»

(پرگل رحیمی)

دلیل و نتیجه در ذهن دریافت می‌شوند و علت و معلول در واقعیت درک می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: هر انسانی از همان کودکی با پرسش‌گری خود از «چیستی» و «چرایی» اشیاء، نشان می‌دهد که این قاعده ذهنی را پذیرفته است.

گزینه «۳»: ساختار ذهن کودک و ساختار جهان به گونه‌ای است که او را به «چرا» گفتن می‌کشاند.

گزینه «۴»: کلمه «چرا» بازتابی از درک علیت در ذهن انسان‌هاست.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۲۸- گزینه «۲»

(مسین آفونری راهنمایی)

از میان فیلسوفان اروپایی، دکارت معتقد بود که اصل علیت بدون دخالت تجربه به دست می‌آید و جزء اصول اولیه‌ای است که انسان آن را به‌طور فطری درک می‌کند، یعنی هر انسان، با درکی از رابطه علیت متولد می‌شود و درک این رابطه نیاز به تجربه و یا آموزش ندارد، زیرا پذیرش و قبول این رابطه، مقدمه و پایه هر تجربه و آموزشی است. البته یافتن مصداق‌های علت و معلول نیازمند تجربه و آموزش است، پس عبارت مطرح‌شده در گزینه «۲» برعکس بیان شده، اما سایر گزینه‌ها مطابق با نظرات دکارت است.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۲۹- گزینه «۳»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

دقت کنید که تداعی علیت چیزی جز یک حالت روانی ناشی از توالی و پشت سرهم آمدن پدیده‌ها نیست. از این طریق است که ما پنداشته‌ایم یک رابطه ضروری میان علت و معلول موجود است پس تداعی علیت ناشی از توالی است نه خود علیت. سایر گزینه‌ها مطابق با نظر دیوید هیوم می‌باشد.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۳۰- گزینه «۱»

(موسی سپاهی - سراوان)

تجربه‌گرایان معتقدند که انسان از طریق حس، توالی یا همزمانی پدیده‌ها را مشاهده می‌کند و رابطه ضروری میان علت و معلول را درمی‌یابد و از این طریق، رابطه علیت درک می‌کند و بنا می‌نهد. پس درک رابطه علیت به‌طور مستقیم از طریق حس نیست، ابتدا با حس به توالی پی‌می‌برد و سپس علیت را درک می‌کند. سایر گزینه‌ها مطابق با نظرات فلاسفه است و صحیح می‌باشد.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

ریاضی و آمار (۱)

۱۳۱- گزینه «۴»

(امیررضا ذاکر زاده)

در این بررسی نمی‌توان از روش سرشماری استفاده کرده زیرا ممکن است تمام موتورهای الکتریکی در مقابل ولتاژهای مختلف بسوزند، بنابراین نمونه‌گیری و سپس مشاهدهٔ توان موتورهای الکتریکی نمونه را انجام می‌دهیم.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۷۲ تا ۸۴)

۱۳۲- گزینه «۳»

(ابوالفضل بھاری)

وضعیت تأهل افراد، رنگ چشم و گروه خونی، کیفی اسمی است. رتبه شرکت‌کنندگان در آزمون سراسری از نوع کیفی ترتیبی است. مدت زمان مطالعه روزانه مقادیر عددی می‌گیرد و از طرفی اختلاف و نسبت بین مقادیر داده‌ها در این متغیر با معناست، پس از نوع کمی نسبتی است.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۴)

۱۳۳- گزینه «۳»

(سعید عزیزقانی)

پرسش‌نامه، مجموعه‌ای از پرسش‌های کتبی است که سؤالات آن باید ساده و قابل فهم باشد و به ذهن پاسخگو جهت ندهد.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۷۲ تا ۷۶)

۱۳۴- گزینه «۴»

(ابوالفضل بھاری)

با توجه به صورت سؤال داریم:

$$\bar{x} = \frac{2x_1 + 3x_2 + 4x_3 + x_4 + 10}{2x_1 - 3 + 3x_2 - 5 + 4x_3 + 7 + x_4 + 11} = \bar{x}$$

$$2x_1 + 3x_2 + 4x_3 + x_4 = 4\bar{x} - 10$$

میانگین داده‌های جدید را به صورت زیر به دست می‌آوریم:

$$\begin{aligned} \bar{x}' &= \frac{4x_1 - 5 + 6x_2 + 9 + 8x_3 - 14 + 2x_4}{4} \\ &= \frac{2(2x_1 + 3x_2 + 4x_3 + x_4)}{4} \\ &= \frac{4x_1 + 6x_2 + 8x_3 + 2x_4 - 10}{4} = \frac{2(4\bar{x} - 10) - 10}{4} \\ &= \frac{8\bar{x} - 30}{4} = \frac{8\bar{x}}{4} - \frac{30}{4} = 2\bar{x} - 7.5 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸)

۱۳۵- گزینه «۲»

(مهمرب ابراهیم توزنده‌یانی)

اگر میانگین داده‌های x_1, x_2, \dots, x_2 را \bar{x} فرض کنیم، میانگین داده‌های $-2, -2, 3x_1 - 2, 3x_2 - 2, \dots, 3x_2 - 2$ می‌شود که طبق صورت سؤال $\frac{13}{4}$ است.

$$3\bar{x} - 2 = \frac{13}{4} \Rightarrow 3\bar{x} = \frac{21}{4} \Rightarrow \bar{x} = \frac{7}{4}$$

پس میانگین داده‌های $-3, -3, 4x_1 - 3, 4x_2 - 3, \dots, 4x_2 - 3$ برابر است با:

$$4\left(\frac{7}{4}\right) - 3 = 4$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸)

۱۳۶- گزینه «۳»

(ابوالفضل بھاری)

چهار عدد زوج متوالی را به صورت زیر در نظر می‌گیریم:

$$x, x+2, x+4, x+6$$

$$\bar{x} = \frac{x+x+2+x+4+x+6}{4} = \frac{4x+12}{4} = \frac{4(x+3)}{4} = x+3$$

$$\begin{aligned} \sigma^2 &= \frac{(x-(x+3))^2 + (x+2-(x+3))^2 + (x+4-(x+3))^2 + (x+6-(x+3))^2}{4} \\ &= \frac{(-3)^2 + (-1)^2 + (1)^2 + (3)^2}{4} = \frac{20}{4} = 5 \end{aligned}$$

پنج عدد فرد متوالی را به صورت زیر در نظر می‌گیریم:

$$x-4, x-2, x, x+2, x+4$$

$$\bar{x} = \frac{x-4+x-2+x+x+2+x+4}{5} = \frac{5x}{5} = x$$

$$\begin{aligned} \sigma^2 &= \frac{(x-4-x)^2 + (x-2-x)^2 + (x-x)^2 + (x+2-x)^2 + (x+4-x)^2}{5} \\ &= \frac{(-4)^2 + (-2)^2 + 0^2 + (2)^2 + (4)^2}{5} = \frac{40}{5} = 8 \end{aligned}$$

اختلاف واریانس‌ها برابر $8-5=3$ است.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۸)

۱۳۷- گزینه «۳»

(مهمر ممیری)

فرض کنید میانگین هر دو گروه برابر \bar{x} باشد.

$$\sigma_1^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + \dots + (x_{15} - \bar{x})^2}{15}$$

$$\Rightarrow 12 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + \dots + (x_{15} - \bar{x})^2}{15}$$

$$\Rightarrow (x_1 - \bar{x})^2 + \dots + (x_{15} - \bar{x})^2 = 12 \times 15 = 180$$

جامعه‌شناسی (۱)

(امیر حسین کاروبین)

۱۴۱- گزینه «۱»

اعضای جهان اجتماعی ابتدا با هویت انتسابی خود آشنا می‌شوند و به تدریج با فعالیتشان، موقعیت و هویت اکتسابی خود را به دست می‌آورند.

(جامعه‌شناسی (۱)، تغییرات هویت اجتماعی، صفحه ۸۴)

(آزیتا بیرقی)

۱۴۲- گزینه «۳»

صعودی بین نسلی ← فرزند کارمندی که مدیر کل می‌شود.

افقی درون نسلی ← دبیر جامعه‌شناسی یک مدرسه به دبیری جامعه‌شناسی مدرسه دیگری منصوب می‌شود.

درون نسلی نزولی ← فرماندار شهر قزوین به صورت یک کارمند عادی به کار ادامه می‌دهد.

بین نسلی افقی ← همه فرزندان یک نانا به کار نانوائی مشغولند.

(جامعه‌شناسی (۱)، تغییرات هویت اجتماعی، صفحه‌های ۸۲ و ۸۳)

(آزیتا بیرقی)

۱۴۳- گزینه «۲»

با شناخت موقعیت اجتماعی فرد، اطلاعاتی درباره او به دست می‌آوریم.

در جوامع فئودالی غربی، طبقه‌ای از مردم عادی بودند که به علت فواید کارکردهایی که داشتند تحمل می‌شدند ← طبقه سوم

پذیرش معیار ارزیابی گروه‌های اجتماعی براساس مفید بودن یا نبودن آنها منجر به پیدایش فرهنگ فایده‌گرایی شد.

انسداد اجتماعی بیشتر در جوامعی وجود دارد که جایگاه افراد براساس ویژگی‌های انتسابی تعیین می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، تغییرات هویت اجتماعی، صفحه‌های ۸۲ و ۸۴)

(کوثر شاه‌سینی)

۱۴۴- گزینه «۳»

تشریح عبارات نادرست:

- در یک جهان دینی و معنوی، هویت‌هایی که ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند.

- عبارت سوم ارتباطی به جمله مطرح شده در صورت سؤال ندارد.

(جامعه‌شناسی (۱)، تغییرات هویت اجتماعی، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۷)

(کوثر شاه‌سینی)

۱۴۵- گزینه «۲»

تغییرات هویتی افراد، گاه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود. اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از

زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد.

تعارض فرهنگی، گاهی ناشی از علل درونی است و به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی بازمی‌گردد و گاه، ناشی از علل بیرونی است و پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر است.

غربی شدن سبک زندگی آسیایی‌ها، شیوه زندگی ناسازگار با ارزش‌های شرقی است و موجب نگرانی‌های اجتماعی می‌شود. این نوع تعارض در اثر

علل بیرونی پدید می‌آید.

(جامعه‌شناسی (۱)، تغییرات هویت اجتماعی، صفحه ۸۷)

اگر ده داده آماری را با $x_{۲۵}, \dots, x_{۱۶}$ نشان دهیم آن‌گاه:

$$\sigma_y^2 = \frac{(x_{۱۶} - \bar{x})^2 + \dots + (x_{۲۵} - \bar{x})^2}{۱۰}$$

$$\Rightarrow \sigma_y^2 = \frac{(x_{۱۶} - \bar{x})^2 + \dots + (x_{۲۵} - \bar{x})^2}{۱۰}$$

$$\Rightarrow (x_{۱۶} - \bar{x})^2 + \dots + (x_{۲۵} - \bar{x})^2 = 7/6 \times 10 = 76$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + \dots + (x_{۱۵} - \bar{x})^2 + (x_{۱۶} - \bar{x})^2 + \dots + (x_{۲۵} - \bar{x})^2}{25}$$

$$= \frac{180 + 76}{25} = \frac{256}{25} = 10/24$$

$$\sigma = \sqrt{10/24} = 3/2$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۸)

(فرشید کریمی)

۱۳۸- گزینه «۳»

ابتدا میانگین داده‌ها را پیدا می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{8 + 15 + 10 + 2 + 25 + 16 + 14 + 12 + 15}{9} = \frac{117}{9} = 13$$

باید به این نکته دقت داشته باشیم که میانگین اولیه در صورتی تغییر نمی‌کند که میانگین دو داده اضافه شده هم با میانگین اولیه برابر باشد، پس با توجه به گزینه‌ها، بنابراین با اضافه کردن داده‌های ۱۲ و ۱۴ میانگین تغییری نمی‌کند:

$$\frac{12 + 14}{2} = 13$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸)

(مهمر بهیرایی)

۱۳۹- گزینه «۴»

می‌دانیم در جامعه آماری که داده‌ها پراکندگی با خم بهنجار دارند ۹۶ درصد داده‌ها در فاصله $(\bar{x} - 2\sigma, \bar{x} + 2\sigma)$ قرار دارند. بنابراین:

$$22 + 2\sigma = 38 \Rightarrow 2\sigma = 6 \Rightarrow \sigma = 3$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = 3^2 = 9$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۸)

(مهمر بهیرایی)

۱۴۰- گزینه «۲»

جنبه‌ای خاص از جامعه که برای کل داده‌ها محاسبه می‌شود را پارامتر می‌گویند و همواره ثابت است.

آماره جنبه خاصی از نمونه را بیان می‌کند و از نمونه‌ای به نمونه دیگر متغیر است.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۷۹ و ۸۰)

منطق

۱۵۱- گزینه «۲»

(سبا معجز زاره هابری)

در قضایای شرطی دو نسبت و حکم وجود دارد که یا بین آن‌ها اتصال، ملازمه و پیوستگی وجود دارد که به این نوع شرطی متصل گفته می‌شود و یا بین این دو نسبت عناد، انفصال و ناسازگاری برقرار است که به آن شرطی منفصل گفته می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در قضایای شرطی دو نسبت داریم نه یک نسبت.

گزینه «۳»: در هر دو نوع از قضایای شرطی حکم مشروط برقرار است و این نقطه تشابه است نه ملاک تقسیم‌بندی.

گزینه «۴»: صدق یا کذب قضایا ارتباطی به انواع متصل و منفصل ندارد.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۷)

۱۵۲- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

در تمامی گزینه‌ها به جز گزینه «۴»، تالی پیش از مقدم در جمله ظاهر شده است. در گزینه «۴» مقدم پیش از تالی آمده است. (اگر عقل بداند که دل در زندان زلف یار چه حال خوشی دارد (مقدم) (آنگاه) عاقلان از پی زنجیر ما دیوانه گردند (تالی))

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: (اگر) پیر مغان به تو گوید (فرمان دهد) (مقدم) (آنگاه) سجاده را می‌آلود کن (تالی).

گزینه «۲»: (اگر) کوه آهن نام افراسیاب را بشنود (مقدم) (آنگاه) از ترس

آب می‌شود (تالی)

گزینه «۳»: مصراع دوم: (اگر) گوش شما چشم شود (مقدم) (آنگاه) حال من دیده می‌شود (تالی)

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۶)

۱۵۳- گزینه «۴»

(علیرضا نصیری)

گزینه‌ای در کنار «علی تجدید می‌شود.» یک منفصله حقیقی خواهد ساخت که اگر صادق بود، «علی تجدید می‌شود.» حتماً کاذب باشد و نقیض آن صادق، و اگر کاذب بود، «علی تجدید می‌شود.» صادق باشد و نقیض آن کاذب. گزینه ۴ این چنین است؛ اگر نمره علی از ده کمتر نشود، او تجدید نمی‌شود (نقیض «علی تجدید می‌شود.») و نمره علی از ده کمتر شود، او تجدید می‌شود. بنابراین ترکیب این گزینه و قضیه صورت سؤال یک منفصله حقیقی خواهد بود.

۱۴۶- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

تشریح گزینه نادرست:

جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی، پس از رویارویی با فرهنگ اسلامی و پذیرش برخی لایه‌های آن، بدون اینکه به جهان اسلام بپیوندد، تحولات هویتی پیدا کرد.

(جامعه‌شناسی (۱)، تحولات هویتی جهان اجتماعی (علل بیرونی)، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۱۴۷- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد:

جهان اجتماعی هنگامی به داد و ستد و تعامل می‌پردازد که اعضای آن، به طور فعال و خلاق براساس نیازها، مشکلات و مسائل خود با جهان اجتماعی دیگر رویارو شوند. جهان اجتماعی خودباخته، به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد، بنابراین نه می‌تواند فرهنگ گذشته خود را تداوم بخشد یا گسترش دهد و نه می‌تواند آن را رها کند و از آن بگذرد و به جهان اجتماعی دیگری که مبهوت و مقهور آن شده است، ملحق شود. از اینجا رانده و از آنجا مانده!

به دلیل اهمیتی که اسلام برای عقل و عقلانیت قائل است، جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد و به تناسب جهان‌شناسی توحیدی خود در دانش‌های مختلف آنها دخل و تصرف کرد و عناصر اساطیری و مشرکانه آنها را نپذیرفت.

(جامعه‌شناسی (۱)، تحولات هویتی جهان اجتماعی (علل بیرونی)، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۱۴۸- گزینه «۳»

(امیرموری افشار)

انسان صرفاً موجودی مکان‌مند و زمان‌مند نیست، انسان بعد اجتماعی و فرهنگی دارد و باید جامعه و فرهنگ را به خوبی بشناسد. جشن هنر شیراز به ریاست فرح پهلوی برگزار می‌شد.

(جامعه‌شناسی (۱)، تحولات هویتی جهان اجتماعی (علل بیرونی)، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۱)

۱۴۹- گزینه «۴»

(امیرموری افشار)

اگر واقعیت‌ها و آرمان‌های یک جهان اجتماعی مطابق حق باشد، دارای هویت حقیقی است.

قرآن کریم فراموش کردن خداوند را سبب فراموشی انسان از خود می‌داند، «و لا تکنوا کالذین نسوا الله فأنساهم أنفسهم: همچون کسانی نباشید که خداوند را فراموش کرده‌اند، سپس خداوند نیز آن‌ها را از یاد خودشان برد.»

(جامعه‌شناسی (۱)، تحولات هویتی جهان اجتماعی (علل بیرونی)، صفحه ۱۰۱)

۱۵۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

هویت فرهنگی جهان اجتماعی هنگامی محقق می‌شود که میان مردم، عقاید و ارزش‌های مشترکی پدید آید.

هویت فرهنگی تا زمانی که عقاید و ارزش‌های مربوط به آن مورد پذیرش اعضای جهان اجتماعی و برای آن‌ها مهم باشد، دوام می‌آورد.

هرگاه عقاید و ارزش‌ها، اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت فرهنگی با چالش‌هایی مواجه می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، تحولات هویتی جهان اجتماعی (علل درونی)، صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: علی ممکن است خودِ نمرة ۱۰ را دریافت کند و همچنان تجدید نشود. بنابراین قضیه حاصل منفصله مانعةالجمع خواهد بود.

گزینه «۲»: علی اگر نمرة زیر ۱۰ بگیرد حتماً تجدید خواهد شد در نتیجه قضیه حاصل اصلاً منفصله نخواهد بود چون صدق هر کدام از طرفین مستلزم صدق دیگری خواهد بود.

گزینه «۳»: علی اگر در امتحان شرکت نکند حتماً تجدید می‌شود و بنابراین این قضیه نیز اصلاً منفصله نیست و صدق هر طرف، صدق طرف دیگر را نیز در پی دارد.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفه‌های ۸۶ تا ۸۸)

۱۵۴- گزینه «۴»

از آنجا که فردا ممکن است نه شنبه باشد و نه یکشنبه، اما نمی‌تواند هم شنبه باشد و هم یکشنبه، پس قضیه الف، قضیه‌ای منفصل و مانعةالجمع است.

همچنین از آنجا که گروه خونی یک شخص می‌تواند نه B+ باشد و نه B-، اما نمی‌تواند هم B+ باشد و هم B- پس قضیه ب نیز قضیه‌ای منفصل و مانعةالجمع است.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفه‌های ۸۷ و ۸۹)

۱۵۵- گزینه «۳»

در مصرع آخر «می‌گردد و نگردد» متناقض هستند پس شرطی منفصل حقیقی است.

دقت کنید که هر چند در دو مصراع اول قضیه شرطی متصل داریم اما دو طرف آن در تضاد نیستند.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۵۶- گزینه «۴»

چون وضع مقدم و معتبر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: رفع مقدم - نامعتبر

گزینه «۲»: رفع مقدم - نامعتبر

گزینه «۳»: وضع تالی - نامعتبر

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۵۷- گزینه «۳»

(هسین آفونری، راهنمایی)

در قیاس استثنایی اتصالی دو حالت وضع مقدم و رفع تالی معتبر هستند. در گزینه «۳» رفع تالی رخ داده است و به رفع مقدم رسیده است و این حالت معتبر می‌باشد.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۵۸- گزینه «۲»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

در دو نوع از قضایا می‌توان از صدق یک طرف قضیه به کذب طرف دیگر دست یافت:

۱- منفصل حقیقی ۲- منفصل مانعةالجمع اما از آنجایی که صورت سؤال قید صرفاً را ذکر کرده است تنها حالت مانعةالجمع را در نظر می‌گیریم که در گزینه «۲» قضیه‌ای از این نوع بیان شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قضیه مانعةالرفع

گزینه‌های «۳» و «۴»: قضیه منفصل حقیقی

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفه‌های ۹۲ تا ۹۵)

۱۵۹- گزینه «۴»

(پرگل رهیمی)

اگر عین تالی مقدمه اول را در مقدمه دوم و عین مقدم را در نتیجه بیاوریم، دچار مغالطه وضع تالی می‌شویم. در قیاس استثنایی از نوع متصل صرفاً دو حالت وضع مقدم و رفع تالی معتبر هستند و سایر حالات مغالطه محسوب می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اشتراک قضیه منفصل حقیقی و مانعةالرفع، عدم قابلیت جمع در کذب است.

گزینه «۲»: در قیاس استثنایی وضع مقدم، مقدمه اول قضیه شرطی متصل و مقدمه دوم، قضیه حملی است.

گزینه «۳»: رابطه بین قضیه منفصل مانعةالجمع و مانعةالرفع، تباین است، چرا که هیچ حالت مشترکی ندارند.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفه‌های ۹۲ تا ۹۶)

۱۶۰- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

قضیه مطرح شده در صورت سؤال، شرطی منفصل حقیقی می‌باشد. (رد سایر گزینه‌ها) لذا با این قضیه می‌توان قیاس استثنایی انفصالی حقیقی تشکیل داد که چهار حالت با نتیجه معتبر دارد.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفه ۹۲)